

ตามรอยพระยุคลบาท :

บุญของคนไทยที่มีในหลวง

วารสาร
ข้าราชการ

ISSN 0125-0906

ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๔ เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๔๑

อุสึบาท คือ บุญของแผ่นดิน
จารึกตลอดรัตนโกสินทร์สมัย
ธ ครอบเมือง เมืองกัรมย์ร่มบุญไ้
ธ ครอบใจ ใจก็รักพระจักรี
ราชฎร์ทุกษ์ร้อน ทรงเป็นน้ำหยาดจำเ็น
เหน็บหนาว ก็ทรงเป็นสุริย์ศรี
... สำนักใน พระกรุณา พระบารมี
ที่ทรงครองแผ่นดินนี้มาโดยธรรม.....

คำ : อดุล จันทรศักดิ์

บุญของคนไทยที่มีในหลวง
ได้ชื่นทรวงอยู่สุขปลอดทุกข์เข็ญ
พระบารมีส่องสว่างดั่งเดือนเพ็ญ
จึงร่มเย็นทั่วไปในบัดนี้
จนใจจนด้วยสติปัญญา
จะถวายกตเวทิตาให้เต็มที่
ได้แต่เพียงตั้งใจรักและภักดี
ตามรอยพระบาทศรัทธาบันรินันดร

คำ : ธงทอง จันทรางศุ

พระบรมฉายาลักษณ์บนแผ่นปก จากโปสเตอร์เฉลิมพระเกียรติของสำนักงาน ก.พ.

ผู้ฉาย : ไกรพิทย์ พันธุ์วุฒิ

ติดต่อขอรับโปสเตอร์และหนังสือเฉลิมพระเกียรติ ได้ที่ สำนักเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม
สำนักงาน ก.พ. โทร. ๒๕๑๘๖๗๗ ๒๕๑๙๕๕๑

ห้องสมุดสำนักงาน ก.พ.
LIBRARY OF THE OFFICE OF CSC

สารบัญ

วารสารข้าราชการ ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๔ กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๔๑

บทความเฉลิมพระเกียรติ

- บุญของคนไทยที่มีในหลวง
อดุล จันทรงค์ดี ๔-๑๗
- ทรงเป็นอัครประทีปทางการบริหารและการพัฒนา
พะยอม แก้วกำเนิด ๕๓-๖๐

รายงานการอภิปรายเฉลิมพระเกียรติ

- พิธีมอบรางวัลการประกวดสื่อเฉลิมพระเกียรติ
และการอภิปรายเฉลิมพระเกียรติ
เรื่อง “ตามรอยพระยุคลบาท: บุญของคนไทยที่มีในหลวง”
๑๘-๔๒
- สรุปผลการสัมมนา
“โครงการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท”
๖๑-๖๓

เรื่องสั้นเฉลิมพระเกียรติ

- ....พ่อหลวง พ่อเป็นฟ้า....
บุญของคนไทยที่มีในหลวง
นงนุชมินทร์ ชัยชมภู ๖๔-๗๕

บทความ

- “ถ้าจะต้องอยู่อย่างอามิช”
พิมลวรรณ พงษ์สวัสดิ์ ๗๖-๘๖
- ข้าราชการละทิ้งหน้าที่ราชการมีโทษสถานใด
สมพงษ์ วงศ์วิวัฒน์ ๘๗-๘๙
- นิยามพระราชา ๙๐-๙๑
- ชิงรางวัลกับจัตุรัสอักษร ๙๒-๙๓

บทบรรณาธิการ

วารสารข้าราชการฉบับนี้มีเรื่องราวที่น่าสนใจมาเสนอท่านผู้อ่านหลายเรื่อง โดยเฉพาะการอภิปรายเฉลิมพระเกียรติเรื่อง "ตามรอยพระยุคลบาท : บุญของคนไทยที่มีในหลวง" ที่สำนักงาน ก.พ. ร่วมกับกองทัพบก กรมตำรวจ กรมประชาสัมพันธ์ จัดอภิปรายที่ห้องประชุม กรมประชาสัมพันธ์ ในวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นวันมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๒ ปี

การอภิปรายเฉลิมพระเกียรติครั้งนี้ ทำให้เราได้รู้และเข้าใจยิ่งขึ้นว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่างให้กับแผ่นดิน และประชาชนไทยทั้งปวง พระองค์ไม่เคยทอดทิ้งประชาชน ตลอดระยะเวลา ๕๒ ปี ที่ทรงครองราชย์ ได้มีโครงการพระราชดำริ มากกว่า ๒,๕๕๐ โครงการ ซึ่งแต่ละโครงการนั้นก็เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยนั่นเอง

บุญของคนไทยที่มีในหลวง ซึ่งพระองค์ได้เป็นแบบฉบับที่ดีที่ทรงทำงานหนัก เพื่อช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สมควรแล้วที่เราซึ่งเป็นคนไทย ไม่ว่าจะป็นข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และพลเรือน ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติงานด้วยความรักและความเห็นใจแก่ผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าข้าราชการ ทุกหมู่เหล่าได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามรอยพระยุคลบาท แล้วก็จะเป็นที่พึงของประชาชนได้อย่างแท้จริง

บรรณาธิการ

เจ้าของ สวัสดิการสำนักงาน ก.พ. โทร. ๒๘๑-๙๔๕๔ ๒๘๑-๓๓๓๓ ต่อ ๑๑๓๔
ที่ปรึกษา นางทิพาวดี เมฆสุวรรณ นายธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ นายบุญปลุก ชายเกตุ นายศุภรัตน์ โชติภักฎาน นายสิมา สิมานันท์

บรรณาธิการ นายวีระ ไชยธรรม ผู้ช่วยบรรณาธิการ นายปรีชา วิชัยดิษฐ์

กองบรรณาธิการ นายบุญรอด สิงห์วัฒน์ศิริ นางจิระภา รัตนวิบูลย์ นายวิญญู พิทักษ์ปกรณ์ นางสุชาดา รังสินันท์ น.ส.วารุณี เสาศาสัย

นายเกริกเกียรติ เอกพจน์ นายอนุพงศ์ สุเกษม นางอารีย์ สวัสดิ์สาดี น.ส.ศิวาพร นวลตา นายสมพงษ์ ธนาลากพิพัฒน์

ฝ่ายจัดการ นายอนวัช ธีระประสารณ์ นายบุญดิน กังวลสุข นายปฏิพัทธ์ มุตตารักษ์ ฝ่ายศิลป์ นายสนธยา สิทธิกรณ์

ผู้จัดการสวัสดิการ นายอนวัช ธีระประสารณ์ ทีมพีที โรงแรมสหมิตรพรินติง 59/4 ซอยวัดพระเงิน

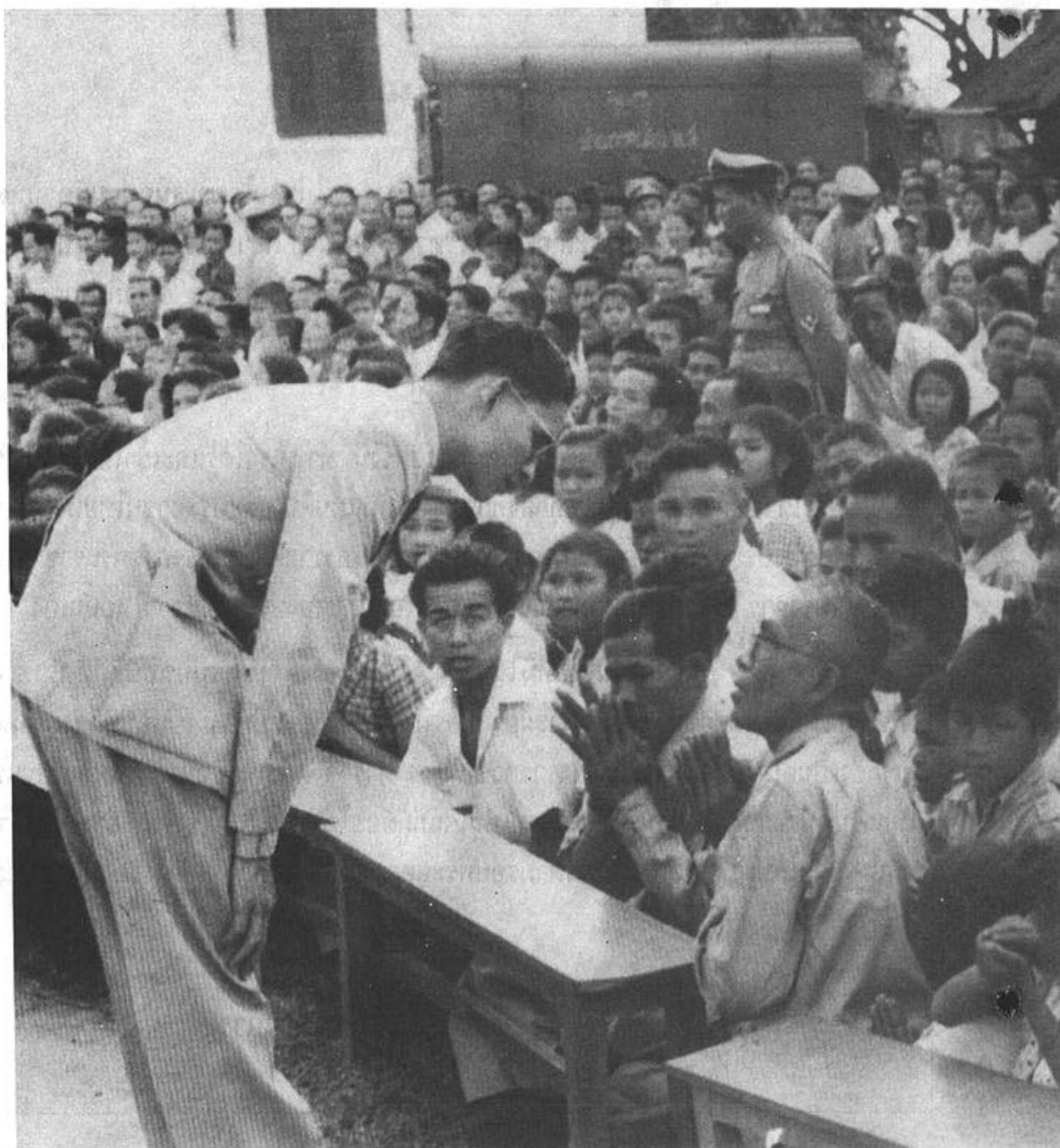
ถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี บางใหญ่ นนทบุรี ๑๑๑๔๐ โทร. ๕๙๕-๑๙๔๙ ๙๐๓-๘๒๕๗-๘

วัตถุประสงค์การจัดทำ ๑. เพื่อเผยแพร่วิชาการและความเคลื่อนไหวทางด้านการบริหารงานบุคคล

๒. เพื่อเผยแพร่แนวความคิดในการปฏิบัติราชการ ๓. เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อราชการ

๔. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาข้าราชการ ต้องการให้ข้อเสนอแนะตามปัญหาระเบียบข้าราชการหรือส่งบทความแสดงความคิดเห็น

โปรดส่งไปที่ บรรณาธิการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก คูสิต กทม. ๑๐๓๐๐

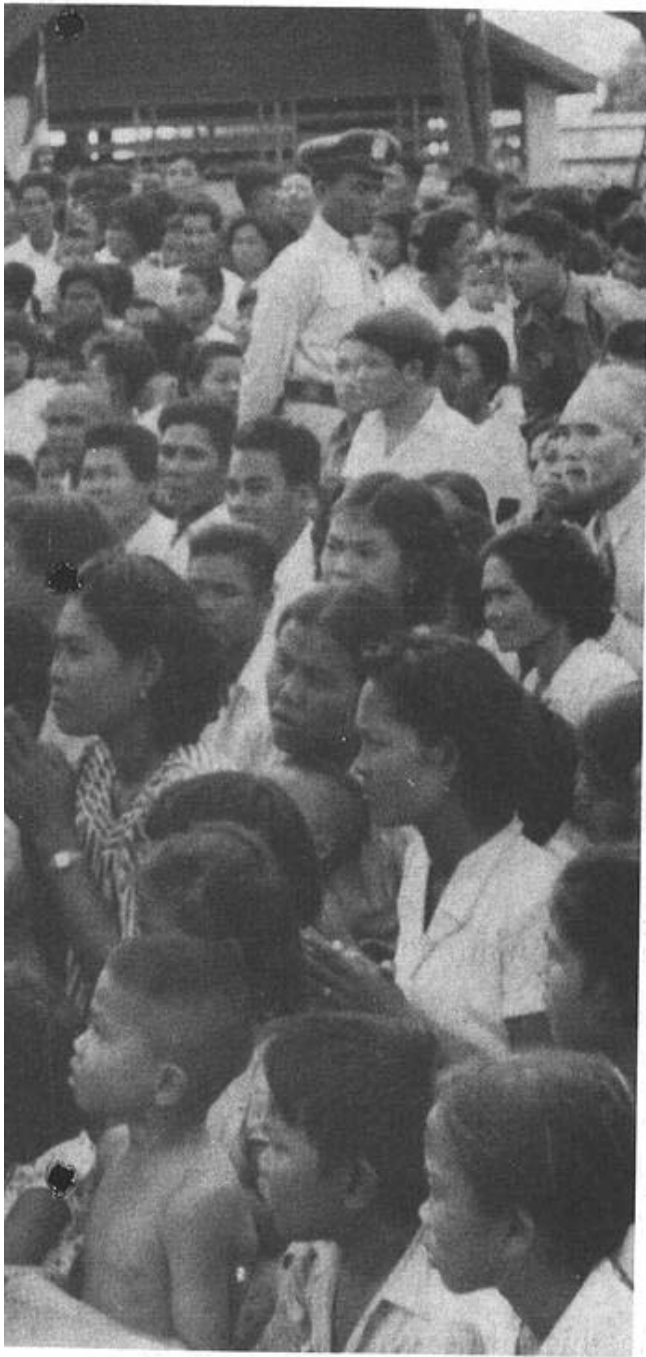

บุญของคนไทยที่มี

อดุล จันทศักดิ์

ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม

สำนักงาน ก.พ.

ในหลวง

๑. บทกล่าวนำ

เมื่อจะพูดถึงเรื่องราวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชชมหาราช ผู้ทรงคุณอันประเสริฐยิ่งของปวงชนชาวไทย ณ วาระอันเป็นมหามงคลสมัย วาระใด ก็จะต้องมีการกำหนดกรอบของเรื่องราวที่จะเป็นการแสดงออกซึ่งความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณไว้โดยชัดแจ้ง

ด้วยว่าเรื่องราวที่ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันจารึกยาวนาน อยู่ในแผ่นดินนั้น มีมากมายมหาศาล เกินกว่าที่จะบันทึก เกินกว่าที่จะจารึกหรือถ่ายทอดได้หมดสิ้นภายในระยะเวลาอันจำกัด

สมเด็จพระยาปรมาทิตยไพฑูริย์ กรมหลวงชินวราลงกรณ ได้เคยรจนาดัง
บุญญาธิการ และพระมหากษัตริย์คุณของพระมหากษัตริย์ที่ทรงบำเพ็ญพระราช
กรณียกิจเป็นคุณแก่แผ่นดินไว้ว่า

“อากาศจักรมจจ จารึก พอฤา”

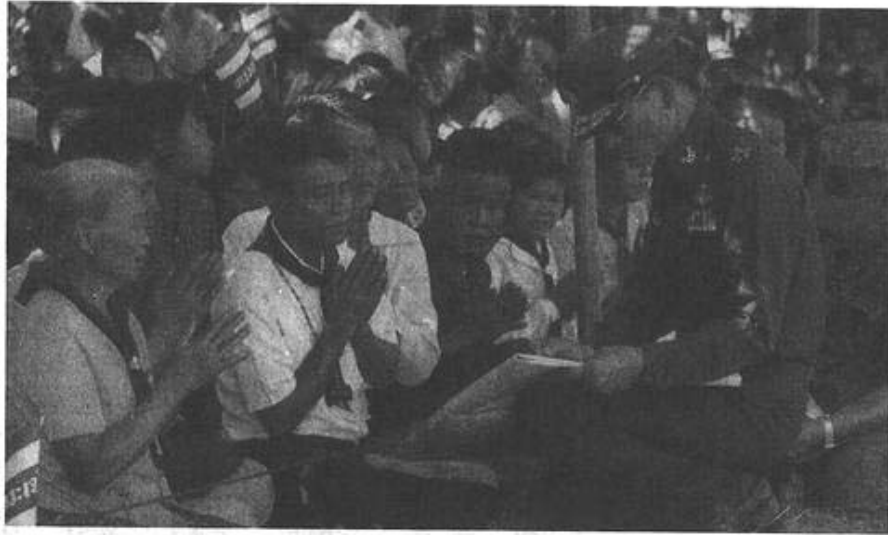
อันมีความหมายว่า แม้เขียนถ้อยคำบันทึกไว้เต็มแผ่นฟ้าอากาศ เพื่อจารึก
ถึงเรื่องราวอันเป็นคุณต่อแผ่นดินเหล่านั้นไว้ ก็ยังไม่สามารถจะจารึกไว้ได้หมด

พระราชจริยวัตร พระราชกรณียกิจ พระเมตตา และกระแสน้ำพระราชหฤทัย
ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อแผ่นดิน และต่อพลกนิกรทั้งแผ่นดินทั่ว
แผ่นดินนั้น จารึกไม่รู้จบไม่รู้สิ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
ซึ่งได้ทรงครองสิริราชสมบัติ ต่อเนื่องยาวนานมาถึงห้าสิบสองปีเต็ม

มากกว่าพระมหากษัตริย์พระองค์ใดในโลกหล้าที่เคยมีมา และอันอาจจะมี
ต่อไปในอนาคตกาล

การนำเสนอในช่วงเวลาอันจำกัดนี้ จึงเป็นการนำเสนอเพียงบางแง่มุมของ
“ภาพใหญ่” ซึ่งย่อมนจะไม่สามารถครอบคลุมความยิ่งใหญ่ไพศาลของมหาภารกิจ
แห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ด้วยประการทั้งปวง

๒. บุญของคนไทยที่มีในหลวง

ถ้าพูดด้วยคติหรือความเชื่อตามลัทธิพราหมณ์ที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยอยู่มาจนถึงทุกวันนี้ การพูดว่า - บุญของคนไทยที่มีในหลวง ก็คงจะมีความหมายทำนองว่า พระเจ้าอยู่หัวนั้น ทรงเป็น “สมมุติเทพ” ที่จุติมาเพื่อแผ่กฤษฎาภินิหารปกครองแผ่นดิน

แต่ถ้าพูดด้วยภาพของจริง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชของปวงชนชาวไทยนั้น ย่อมมิใช่สมมุติเทพที่ดูเหมือนจะอยู่ห่างไกลจากประชาชนของพระองค์โดยสิ้นเชิง

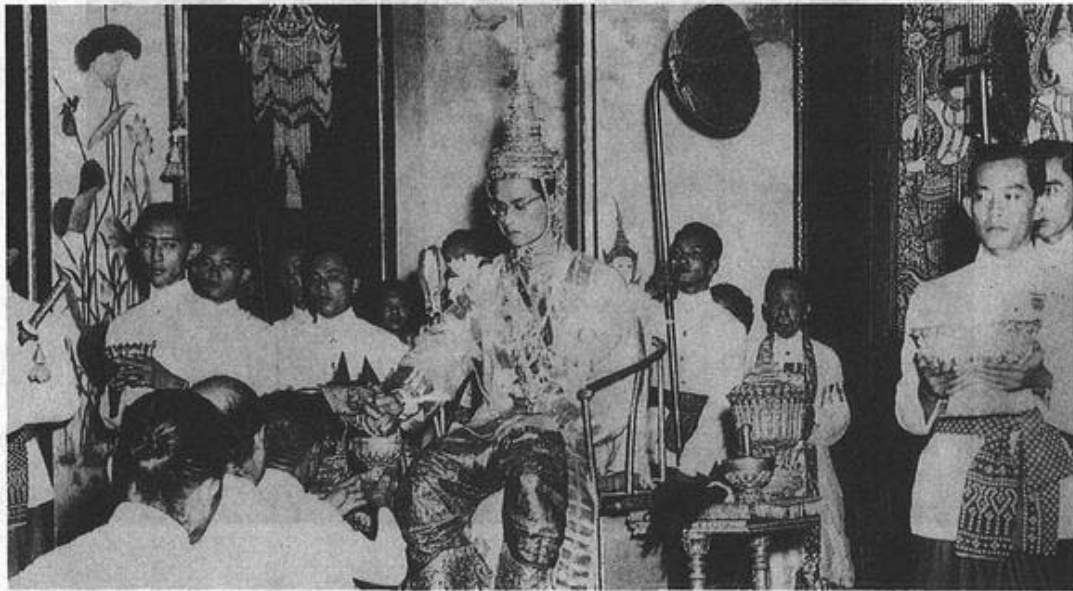
หากแต่ทรงเป็น “เจ้าแผ่นดิน” เป็นเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินที่ทรงใกล้ชิดกับข้าแผ่นดินในทุกถิ่นที่

ใกล้ชิดจนสัมผัสได้ถึงพระมหากรุณาธิคุณที่แผ่ไพศาล เป็นประโยชน์สุขอย่างเป็นรูปธรรม

ไปตามรอยพระยุคลบาท ที่จาริกจากมหาปราสาทสู่แดนดงกันดาร สู่ภูผาสูง สู่ยอดดอย สู่ป่า สู่กระท่อมช่อมช่อของยากเข็ญใจ

ไปรับไปรู้ทุกข์ร้อนของประชาชน และหาทางแก้ไขความทุกข์ยากเหล่านั้น

ห้าสิบสองปีแห่งการครองราชย์ เป็นระยะเวลายาวนานที่ทรงเหน็ดเหนื่อยยากในการที่จะบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ

ให้เป็นไปตามปฐมบรมราชโองการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง

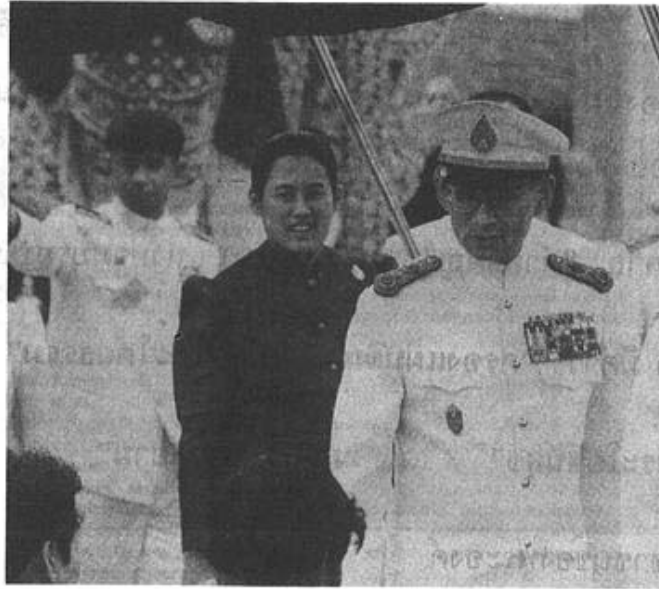
ที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

ปฐมบรมราชโองการนี้ เป็นยิ่งกว่าคำจารึกบนแผ่นผา เป็นถ้อยคำอันศักดิ์สิทธิ์อันหนักแน่น ยืนยงและยาวนาน

จำหลักจารึกอยู่ในประวัติศาสตร์แห่งสยามประเทศ และจารึกอยู่ในหัวใจของไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน

จากอดีตถึงปัจจุบัน และคงจะต่อเนื่องยาวนานไปเป็นนิรันดร์สมัย

ห้าสิบสองปีเต็มที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ดำรงอยู่ในสิริราชสมบัตินั้น ทรงเป็นเหมือนดวงตะวันที่ฉายส่อง ให้ความอบอุ่นและความสว่างแก่แผ่นดินอย่างเสมอหน้ากัน

เป็นดวงตะวันที่พิทักษ์ยุติธรรม ถองแท้ ตามความหมายในบทพระราชนิพนธ์
“นิทราชาคริต” ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
สิ้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ แห่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ โดยแท้

เป็นห้าสิบสองปีที่ทรงงานหนัก ต่อเนื่องในทุกวันและทุกเวลา เป็นแบบบท
และรูปลักษณะของการทำงานเพื่อแผ่นดินอย่างมิได้คำนึงถึงความเหนื่อยยากตรากตรำ
พระวรกาย

เป็น “เจ้าแผ่นดิน” ที่ทำงานหนักกว่า “ข้าแผ่นดิน” คนไหนทั้งสิ้น

ความหั่งปวงที่กล่าวมานั้น มิใช่เป็นการถวายราชสดุดีจากหัวใจอันจงรักของ
แผ่นดินเท่านั้น หากแต่เป็นที่ประจักษ์แจ้งอยู่ในหัวใจของพลกนิกรและของชาวโลก
ทั้งที่เข้ามาฟังพระบรมโพธิสมภาร และผู้ที่ได้สดับเรื่องราวเหล่านั้น

หากจะตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบว่า เหตุใดจึงได้ทรงงานหนักอย่างต่อเนื่อง
ยาวนานได้ถึงปานนั้น

คำตอบน่าจะเป็นว่า ด้วยพระองค์ทรงรักแผ่นดินและรักประชาชน

ไม่มีคำตอบใดที่ยิ่งไปกว่านี้อีกแล้ว

และเป็นคำตอบที่มีที่มาจากปฐมบรมราชโองการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
ที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”
อันเป็นถ้อยคำแห่งประวัติศาสตร์ชาติไปแล้ว

พิจารณาจาก “คำสำคัญ” (Key Words) แห่งปฐมบรมราชโองการแล้ว

จะเห็นว่า มีคำว่า “ครองแผ่นดิน” / มีคำว่า “โดยธรรม” /

คำว่า “ประโยชน์สุข” / แห่ง “มหาชนชาวสยาม” /

คือ ประชาชนของพระองค์

พระเจ้าอยู่หัวทรงรักแผ่นดิน รักประชาชนของพระองค์

และได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจใหญ่น้อยทั้งปวง

เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่มหาชนชาวสยามอย่างแท้จริง

รากฐานของความคิดอันปรากฏอยู่ในปฐมบรมราชโองการนั้น

ได้ปรากฏออกมาเป็นรูปธรรมมากมายมหาศาล

ปรากฏอยู่ในแผ่นดิน อยู่ในความทรงจำ อยู่ในหัวใจอันสำนึกถึงพระมหา
กรุณาธิคุณ เป็นล้นพ้นหาที่สุดมิได้ ด้วยบทกวีที่ว่า

พระทูลกระหม่อมแก้ว

สำนึกแล้วด้วยโสมนัส

รู้ในสี่สายพระเนตรแววมืดตา

รู้ว่าทรงรักประชาชน

ยุคบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงคุณอันประเสริฐพระองค์นี้ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเยียนประชาชนของพระองค์ ในทุกแห่งที่ของประเทศไทย

ทรงสอดส่องดูแลสภาพความเป็นอยู่ และการประกอบอาชีพการทำมาหากินของมหาชนชาวสยามอย่างใกล้ชิดทุกหนแห่ง ทรงดูแลทุกข์สุข เอาพระทัยใส่ทำนุบำรุงอาณาประชาราษฎร์

นั่นคือต้นเรื่องที่ทำให้ทรงเข้าพระทัยในปัญหาของประเทศชาติและของประชาชนอย่างลึกซึ้ง ทำให้ทรงจัดวางโครงการพัฒนาแผ่นดินและที่ทำกินของแผ่นดินได้อย่างเหมาะสม และสำเร็จประโยชน์ครบถ้วนบริบูรณ์

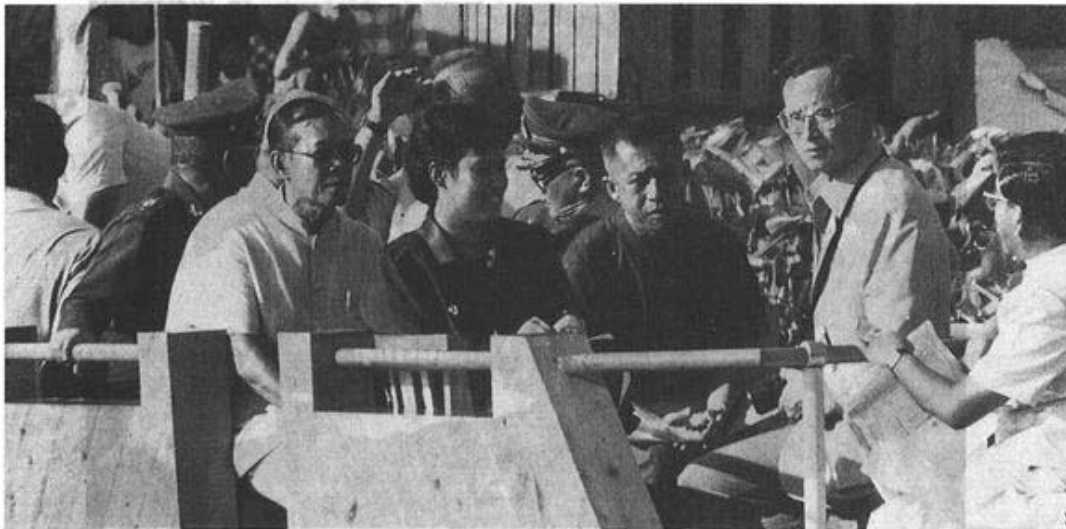
ทรงวางแนวทางให้ข้าราชการรับไปศึกษาและปฏิบัติ

มีโครงการที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์สุขแก่ประชาชนของพระองค์มากมาย บางโครงการได้พระราชทานแนวพระราชดำริผ่านรัฐบาล ผ่านหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องและบางโครงการก็ได้ทรงสัมผัสด้วยพระองค์เอง

ปัจจุบันเรียกขานโครงการเหล่านี้เป็นชื่อเดียวกันว่า

“โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”

บางแห่งก็เรียกว่า “โครงการหลวง” คือโครงการของในหลวงนั่นเอง

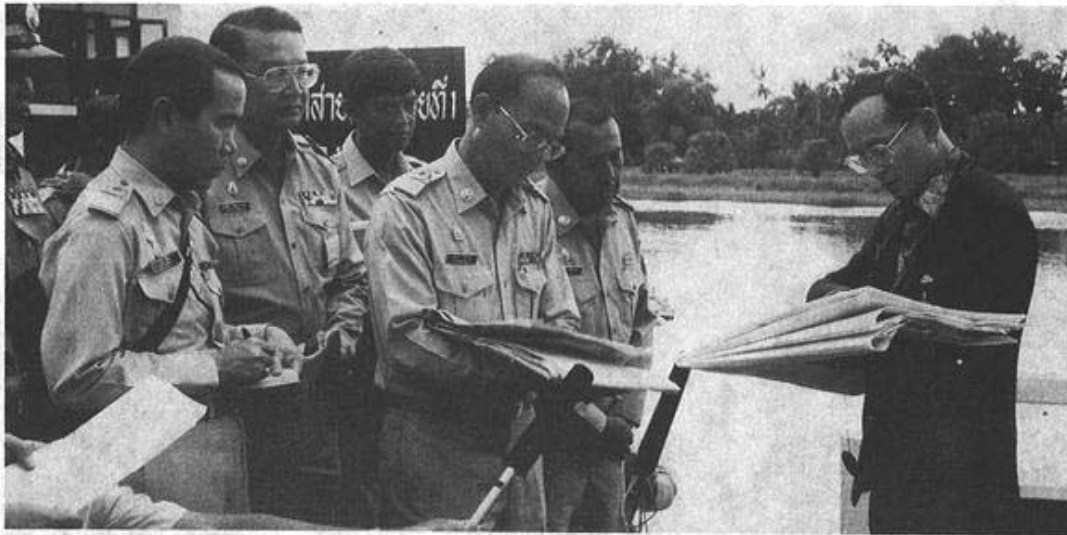
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชของปวงชนชาวไทย ทรงห่วงใยพลกนิกรของพระองค์โดยไม่เลือกถิ่นที่ ทั้งในป่าดงแดนกันดารภูผาสูง และทั้งในมหานคร

รูปธรรมอันปรากฏชัดเจน และยกเป็นตัวอย่างได้ก็คือการที่ทรงห่วงใยปัญหา การจราจรที่เป็นปัญหาหลักของกรุงเทพมหานคร

นอกเหนือจากพระมหากรุณาธิคุณที่ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ให้กองบังคับการตำรวจจราจรนำไปจัดซื้อรถจักรยานยนต์สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่จะใช้ขับขี่ตรวจตรา เพื่อหาทางแก้ปัญหารถจราจรที่เกิดขึ้นได้ในทุกจุดทุกถนนของ กรุงเทพมหานคร อันจะส่งผลกระทบต่อไปในวงกว้างได้โดยตลอดแล้ว ยังมีแนว พระราชดำริที่พระราชทานแก่อนุวยงานที่เกี่ยวข้อง ให้รับใส่เกล้าฯ นำไปปฏิบัติเพื่อ แก้ไขปัญหาการจราจรอีกอย่างน้อยสองแนวทาง

คือการแก้ไขปัญหารถจราจรบริเวณถนนราชดำเนินตรงสะพานผ่านพิภพลีลา ที่รถติดกันมาก เพราะรถที่ลงมาจากสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า จะต้องมาติด รอรถที่จะตัดมาจากทุกทิศทางของถนนราชดำเนิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวให้ จัดระบบจราจรบริเวณนั้นเสียใหม่ จัดระบบให้รถวิ่งอ้อมโดยไม่ต้องตัดกัน ซึ่งก็คือ ระบบจราจรที่ใช้อยู่จนถึงทุกวันนี้

กับแนวพระราชดำริอีกประการหนึ่ง คือการให้สร้างสะพานลอยข้ามแยก อรุณอมรินทร์ ต่อเนื่องยาวไปจนถึงพุทธมณฑล เพื่อไม่ให้รถต้องตัดกันบริเวณแยก อรุณอมรินทร์ ถนนจรัลสนิทวงศ์ หรือบริเวณสถานีขนส่งสายใต้ใหม่ ที่เปิดใช้ไปแล้วตั้งแต่เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา

แนวพระราชดำริตามตัวอย่างที่ยกขึ้นมาเหล่านี้ ปรากฏเป็นรูปธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขแก่ผู้ที่ใช้รถใช้ถนนที่ต้องเผชิญกับปัญหาการจราจรอันติดขัดนั้นอยู่

แต่ลึกลงไปกว่านั้น คือสิ่งที่พสกนิกรควรจะย้อนรำลึกได้ ว่าพระมหากษัตริย์คุณในส่วนที่เกี่ยวกับการจราจรนั้น บังเกิดขึ้นเมื่อได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมพระอาการประชวรของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่โรงพยาบาลศิริราช ในช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๓๘

แม้จะเป็นการเสด็จพระราชดำเนินไปในฐานะของ “ลูก” ที่จะต้องดูแลห่วงใย สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งไม่ต้องสงสัยเลยว่า ขณะนั้น จะทรงทุกข์โศกเศร้าเพียงใดกับพระอาการประชวรของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่ต้องเสด็จเข้ารับการรักษาพระองค์อยู่นานนับเดือนเช่นนั้น

แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็มีได้วันที่จะทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจแห่งความเป็นเจ้าแผ่นดินของพระองค์ในขณะเดียวกันด้วย

เมื่อประทับอยู่ในบริเวณชั้น ๗ ของตึก ๘๔ ปี โรงพยาบาลศิริราช และได้ทอดพระเนตรเห็นสภาพของการจราจรอันติดขัดอยู่เบื้องสายพระเนตร ก็มีได้หวนคิดถึงเรื่องส่วนพระองค์ หากแต่ทรงมีพระราชดำริและหาทางแก้ไขปัญหาของแผ่นดินอยู่ในเวลานั้นด้วย

เป็นพระมหากษัตริย์คุณอันยิ่งใหญ่ไพศาล อยู่เหนือกาลเวลา เหนือภาวะใดทั้งสิ้น

ทรงห่วงใยทุกข์สุขของไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน แม้ขณะที่พระองค์เองก็ทรงมีทุกข์โศกเศร้าอยู่ด้วยทรงห่วงกังวลในพระอาการประชวรของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอยู่เต็มพระราชหฤทัย

ถ้ายังพอจำความกันได้ ในช่วงเวลาที่ทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับเรื่องนี้ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่หลายคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องก็ได้มีโอกาสเข้าร่วมรับฟังพระราชกระแสในเรื่องนี้ โดยไม่มีเวลาราชการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับเรื่องนี้ อยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช ให้ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของกรุงเทพมหานคร รับไปปฏิบัติ

และต้องเข้าเฝ้าถวายรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการ ซึ่งก็จะทรงรับฟังด้วยการเอาพระทัยใส่ แม้เวลาจะล่วงเลยไปจนตึกตึ้นก่อนคืนแล้วก็ตาม

มีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดในโลกกล้าที่ทรงงานหนักเท่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชของปวงชนชาวไทยบ้าง

มีข้าแผ่นดินคนใดที่ทำงานหนักเท่าเจ้าแผ่นดินพระองค์นี้บ้าง

กระนั้นแล้ว จะไม่ให้อะไรสักอย่างได้ว่า เป็นบุญของคนไทยที่มีในหลวง

วิกฤติการณ์ของบ้านเมืองครั้งสำคัญ ณ คราใด ก็สงบลงได้ ด้วยพระมหาบารมีโดยแท้

ความประการนี้คงไม่ต้องอธิบายขยายความ ด้วยเป็นที่รู้แจ้งเห็นจริงแล้วเสมอมา

ไม่มีความสงสัยใดเลย ว่าพวกเรา ไพรฟ้าข้าแผ่นดินคงจะสำนึกในมหาบารมีสำนึกในพระมหากุณนาธิคุณ และถือเป็นบุญแห่งตน ที่ได้มีโอกาสเกิดมาบนผืนแผ่นดินไทยได้อยู่ได้ร่วมมหาบุญญาธิการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงคุณอันประเสริฐ

และก็คงจะสรุปด้วยความคิดอันควรจะมีอยู่ในหัวใจของบรรดาข้าราชการทุกคน ที่คงจะต้องทำงานตามรอยพระยุคลบาท ด้วยความอุตสาหะวิริยะ ด้วยการอุทิศทุ่มเท ด้วยการเสียสละความสุขส่วนตัว และด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ของแผ่นดินเป็นที่ตั้ง

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่มหาชนชาวสยามของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสืบไป

เพราะข้าราชการนั้น คือผู้ที่ปฏิบัติงานของพระราชา

เมื่อพระราชาผู้ทรงธรรม ผู้ทรงครองแผ่นดินมาโดยธรรม ได้บำเพ็ญพระราชกรณียกิจมากมายมหาศาลเกินจารึกมาตลอดระยะเวลาห้าสิบสองปี โดยมีได้ทรงคิดที่จะพักผ่อน ทั้งนี้ เพื่อจะเอื้ออำนวยประโยชน์สุขให้แก่มหาชนชาวสยามตามที่ได้ทรงประกาศปฐมบรมราชโองการ และได้ทรงรักษาคำมั่นสัญญาแห่งพระองค์มาตลอดระยะเวลาอันยาวนานนั้นแล้ว ก็ควรจะเป็นหน้าที่อันมีต้องบอกกล่าวของ

บรรดาข้าราชการทั้งปวง ที่จะต้องทำงานตามรอยพระยุคลบาท เพื่อให้เกิดประโยชน์
สุขแก่มหาชนชาวสยาม ตามที่ได้ทรงบำเพ็ญเป็นแบบเป็นบทให้จดให้จำจารึกแล้ว
นั้นด้วย

การถวายความจงรักภักดีที่ดีที่สุดของบรรดาข้าราชการผู้ทำงานต่างพระเนตร
พระกรรณ ก็คือ การทำงานหนักเพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน เพื่อความสุขของ
ประชาชน

นั่นคือราชสักการะที่น่าจะทำให้ทรงพอพระราชหฤทัยได้มากที่สุด

รักพระเจ้าอยู่หัว ก็ต้องรักประชาชนของพระองค์ด้วย

ข้าราชการหมู่เหล่าใดที่ได้พยายามทำงานในหน้าที่หรือนอกหน้าที่ของตน
ตามรอยพระยุคลบาทอยู่แล้ว คนที่ทำงานหนัก ทำงานเต็มมือ ทำงานมาด้วยจิต
สำนึกจิตวิญญาณแห่งความเป็น “ข้าราชการ” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
มาแล้ว ก็ขอให้ยึดมั่นในคุณงามความดีที่ได้ประพฤติปฏิบัติมาแล้วนั้นต่อไป

สำหรับผู้ที่กำลังแสวงหาจุดเริ่มต้น หรือทำงานยังไม่เต็มมือ ก็ขอให้ถือเอา
วาระที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงครองสิริราชสมบัติ ด้วยการทรงงานหนัก
มาห้าสิบสองปีเต็ม เป็นวาระสำหรับการที่จะตั้งปณิธานว่า จะทำงานตามรอยพระ
ยุคลบาท เพื่อถวายเป็นราชสักการะ ถวายเป็นราชสดุดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวผู้ทรงคุณอันประเสริฐยิ่ง ก็จะเป็นการแสดงออกซึ่งความสำนึกในพระมหา
กรุณาธิคุณได้เป็นที่สุด

และจะเป็นมงคลแก่ชีวิตของการได้เป็น “ข้าราชการ” ในพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว สืบไป

๓. ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ขอถวายความจงรักภักดีด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เจ้าแผ่นดิน ผู้ทำให้แผ่นดินได้สำนึกว่า

เป็นบุญของคนไทยยิ่งนัก
ที่มีในหลวงพระองค์นี้

และคงจะจบข้อเขียนนี้ ด้วยบทกวีอาศิรวาทสั้น ๆ บทหนึ่ง แทนความรู้สึก
ในหัวใจของไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินที่มีต่อพระองค์ว่า

“ธูสิบาทคือบุญของแผ่นดิน
จารึกตลอดรัตนโกสินทร์สมัย
ธ ครอบเมือง เมืองก็ร่มย์ ร่มบุญให้
ธ ครอบใจ ใจก็รัก พระจักรี
แผ่นดินร้อน ทรงเป็นน้ำ อันจำเริญ
เหน็บหนาว ก็ทรงเป็น สุริยศรี
สำนึกแล้ว ในมหาบารมี
ที่ทรงครองแผ่นดินนี้มาโดยธรรม.....”

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

พิธีมอบรางวัลการประกวดสื่อเฉลิมพระเกียรติ
และการอภิปรายเฉลิมพระเกียรติ
เรื่อง

“ตามรอยพระยุคลบาท: บุญของคนไทยที่มีในหลวง”

วันจันทร์ที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๑

ณ หอประชุมใหญ่ กรมประชาสัมพันธ์

ซอยอารีย์สัมพันธ์ ถนนพระราม ๖ กรุงเทพฯ

เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๒ ปี และ
จะทรงมีพระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ ใน
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑

สำนักงาน ก.พ. กองทัพบก กรมตำรวจ
กรมประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง
ภาครัฐและภาคเอกชน เห็นพ้องต้องกันที่
จะจัดให้มีการประกวดสื่อเฉลิมพระเกียรติ

เรื่อง “บุญของคนไทยที่มีในหลวง” ซึ่ง
ด้วยพระราชทานพร้อมรางวัลทองคำมูลค่า
๔๓๐,๐๐๐ บาท

เพื่อเป็นสื่อปลุกจิตสำนึกข้าราชการให้
ปฏิบัติตนตามรอยพระยุคลบาท และประพฤติ
ตามกรอบแห่งจรรยาบรรณในวิชาชีพ น้อม
เกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะ เป็นราชสดุดี
ในวโรกาสมหามงคลดังกล่าว

โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ พระราชทานด้วยรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศการประกวด

เพื่อให้การดำเนินการประกวดและการเผยแพร่สื่อเฉลิมพระเกียรติดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีจึงแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการดำเนินการประกวดสื่อเฉลิมพระเกียรติเรื่อง “บุญของคนไทยที่มีในหลวง” ขึ้นรวม ๕ คณะ ประกอบด้วย

๑. คณะที่ปรึกษา

มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานที่ปรึกษา

๒. คณะกรรมการบริหาร

มีพลเอก เศษฐา ฐานะจาโร เป็นประธานกรรมการ

๓. คณะกรรมการอำนวยการ

มีนายธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ เป็นประธานกรรมการ

๔. คณะกรรมการตัดสินการประกวด

มี ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เป็นประธานกรรมการ

๕. คณะกรรมการประชาสัมพันธ์

มีพลเอก เป้ง มาลากุล ณ อยุธยา เป็นประธานกรรมการ

นอกจากนี้ คณะกรรมการดำเนินการ

ประกวดฯ ยังได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากสื่อมวลชนทุกแขนง หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

มีสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สถาบันวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบก สมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย เป็นต้น

การจัดประกวดสื่อเฉลิมพระเกียรติเรื่อง “บุญของคนไทยที่มีในหลวง” นี้จัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ

๑. เพื่อปลูกจิตสำนึกข้าราชการให้ประพฤติตามทศพิธราชธรรม และปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกรอบแห่งจรรยาบรรณในอาชีพความเป็นข้าราชการด้วยจิตสำนึกที่จะทำงานตามรอยพระยุคลบาท อันจะยังให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประเทศชาติและประชาชนสืบไป

ทั้งนี้ เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะ เป็นราชสดุดี และเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงครองแผ่นดินนี้โดยธรรม มาโดยตลอด

๒. เพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพข้าราชการด้วยการเชิญชวนให้ข้าราชการน้อมนำพระราชดำรัสพระบรมราชาบาท ใสเกล้าฯ เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างน้อยร้อยละ ๗๐ ปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาท พระบรมราโชวาท ทศพิธราชธรรม และจรรยาบรรณ ในอาชีพความเป็นข้าราชการ โดยพร้อมเพรียงกัน ในพุทธศักราช ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงมีพระชนมพรรษา ๖ รอบ

อันจะยังผลให้การบริการประชาชนทุกประเภทเป็นไปอย่างเที่ยงธรรม ถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยส่วนรวม ดังพระราชปณิธานของพระองค์

โดยคณะกรรมการดำเนินการประกวดฯ จะนำสื่อที่ผลิตขึ้นตามโครงการนี้ไปใช้ในการฝึกอบรมและสัมมนาข้าราชการในหลักสูตรเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจรรยาบรรณของข้าราชการ รวมทั้งการเผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกแห่งทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง

คณะกรรมการตัดสินการประกวดได้พิจารณาตัดสินผลงานที่ส่งเข้าประกวดทั้งสองประเภท ปรากฏผลดังนี้

ประเภทสปอตโทรทัศน์ (SPOT)

มีผู้ได้รับรางวัลชมเชยจำนวน ๒ ราย ซึ่งจะได้รับถ้วยของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และรางวัลทองคำแท่งมูลค่ารางวัลละ ๕๐,๐๐๐ บาท คือ

บริษัท เอก ครีเอชั่น จำกัด และ

บริษัท คัลเลอร์เฟรม สตูดิโอ จำกัด

ประเภทผังภาพลำดับเรื่อง (STORY BOARD)

มีผู้ได้รับรางวัลชมเชย จำนวน ๒ ราย ซึ่งจะได้รับถ้วยของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และรางวัลทองคำมูลค่า ๑๐,๐๐๐ บาท ได้แก่

บริษัท วาย-คีย์ จำกัด และ

บริษัท โนวา อินเตอร์แอ็ด จำกัด

ส่วนรางวัลชนะเลิศ รองชนะเลิศ ของทั้งสองประเภท ไม่มีผลงานชิ้นใดได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัล

หลังจากการฉายภาพยนตร์แสดงผลงานที่ได้รับรางวัล คณะกรรมการจัดงานได้เรียนเชิญ คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ทำพิธีมอบรางวัลแก่ผู้ได้รับรางวัลข้างต้น และมอบโล่สมนาคุณแก่สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก กรมประชาสัมพันธ์ และสมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย

นอกจากพิธีมอบรางวัลและจัดการแสดงผลงานที่ได้รับรางวัลแล้ว คณะกรรมการดำเนินการประกวดสื่อเฉลิมพระเกียรติ กรมประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานต่าง ๆ ได้เห็นพ้องต้องกันที่จะจัดอภิปรายเฉลิมพระเกียรติเรื่อง “ตามรอยพระยุคลบาท: บุญของคนไทยที่มีในหลวง” ขึ้นด้วย

เพื่อให้กิจกรรมการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสมหามงคลข้างต้น เป็นไปอย่างสมพระเกียรติและเสริมแรงบันดาลใจให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกข้าราชการให้ปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทให้มากยิ่งขึ้น

คณะอภิปราย ประกอบด้วย

๑. คุณหญิง สุพัตรา มาศดิตถ์
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

๒. ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล

เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

ประธาน คณะกรรมการตัดสินการประกวดสื่อเฉลิม พระเกียรติ

๓. รศ. ธงทอง จันทรางศุ

รองคณบดี คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ดำเนินการอภิปราย

นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์

รองเลขาธิการ ก.พ.

ประธานคณะกรรมการอำนวยการประกวดสื่อเฉลิมพระเกียรติ

คณะบรรณาธิการวารสารข้าราชการเห็นพ้องต้องกันว่า การอภิปรายเฉลิมพระเกียรติในหัวข้อเรื่องข้างต้น มีเนื้อหาสาระที่ทรงคุณค่ายิ่ง

จึงได้สรุปสาระสำคัญมาบันทึกไว้เพื่อเผยแพร่และร่วมน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะ เป็นราชสดุติ ในวโรกาสอันเป็นมหามงคลดังกล่าวด้วย

ห้องสมุดสำนักงาน ก.พ.
LIBRARY OF THE OFFICE OF CSC

เนื่องในวโรกาสมงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทรงมีพระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

กองทัพบก กรมตำรวจ สำนักงาน ก.พ. กรมประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้จัดให้มีการประกวดสื่อเฉลิมพระเกียรติ ประเภทสโปดโทรทัศน์ และผังลำดับภาพเรื่องราวชุด “บุญของคนไทยที่มีในหลวง” ที่ได้มีพิธีมอบรางวัลเสร็จสิ้นไปแล้ว และได้เห็นพ้องต้องกันที่จะจัดให้มีการอภิปรายเฉลิมพระเกียรติในหัวข้อเรื่อง “ตามรอยพระยุคลบาท: บุญของคนไทยที่มีในหลวง” ในครั้งนี้ขึ้น

โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้

ทรงลำบากตรากตรำพระวรกาย ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจอันเป็นราชการ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของพวกเราเหล่าข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และพลเรือน จะต้องปฏิบัติ

โดยพระองค์ได้ทรงถือเป็นพระราชภาระที่จะต้องแก้ไขปัญหาคความทุกข์ยากเดือดร้อนของประชาชนทั่วประเทศ

ไม่ว่าราษฎรเหล่านั้น จะอยู่ห่างไกลในท้องถิ่นทุรกันดารเพียงใด และไม่ว่าความทุกข์ยากเดือดร้อน จะมีความยุ่งยากซับซ้อนเท่าใดก็ตาม

นอกจากนี้ ทุกครั้งที่ประเทศชาติตกอยู่ในสภาวะวิกฤต ดังเช่นที่รัฐบาลและประชาชนทั้งประเทศกำลังเผชิญกับปัญหาสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปัจจุบันนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในหลวง
ของเรา ก็มีได้ทรงนั่งนอนพระราชหฤทัยได้
ทรงคิดค้นหาทางแก้ไขปัญหา

เช่น พระราชทานแนวทางดำรงชีวิต
ให้ชาวไทยรู้จักประหยัด อยู่อย่างเรียบง่าย
ประกอบอาชีพที่จะก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจ
ที่พอเพียง

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนน้อยที่พระองค์
ได้ทรงอุทิศทุ่มเทพระวรกาย พระสติปัญญา
และพระราชทรัพย์เพื่อพสกนิกรชาวไทย

นับเป็นพระมหากษัตริย์คุณล้นเกล้าฯ
และเป็นบุญของคนไทยที่มีในหลวงอย่าง
แท้จริง

สมควรที่บรรดาข้าราชการทั้งทหาร
ตำรวจและพลเรือนทุกคน จะยึดถือเป็นแบบ
อย่างในการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามรอย
พระยุคลบาท

การอภิปรายครั้งนี้ได้รับเกียรติจาก
บุคคลสำคัญที่ได้มีโอกาสศึกษาเรียนรู้ ตาม
เสด็จและปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้กรุณามาให้แนวคิด
ข้อสังเกต และวิธีการปฏิบัติราชการตามรอย
พระยุคลบาท เพื่อพวกเราข้าราชการและ
ประชาชนได้รับทราบและนำไปประกอบการ
ปฏิบัติหน้าที่การงาน การประพฤติปฏิบัติตน
และการดำรงชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็น
ประโยชน์ต่อไป

คุณหญิง สุพัตรา มาศดิตถ์

เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจไว้ให้แผ่นดิน จำนวนมากมายมหาศาล ต่อเนื่องยาวนาน ตลอดระยะเวลาตั้งแต่ทรงเสด็จขึ้นครองราชสมบัติจนถึงปัจจุบัน

การจะพูดถึงพระราชกรณียกิจของ พระองค์ จึงจะต้องจำกัดขอบเขตว่าจะพูดถึง ในเรื่องใด

ในวันนี้ได้กำหนดกรอบที่จะพูดในหัวข้อ “บุญของคนไทยที่มีในหลวง”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรง ครองสิริราชสมบัติต่อเนื่องมายาวนาน ครบ ๕๒ ปี ในวันนี้ พรุ่งนี้จะเป็นวันเริ่มต้นปีที่ ๕๓

ถ้อยคำที่ผูกไว้เป็นประโยคสั้น ๆ ง่ายต่อการเข้าใจที่ว่า “บุญของคนไทยที่มีในหลวง” ในหัวข้ออภิปรายวันนี้ เป็นเรื่องจริงที่ไม่ต้อง ถกเถียงกันอีกแล้วว่าเป็นบุญจริงหรือไม่ เพราะ ตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ทรงครองราชย์

มาถึง ๕๒ ปีในวันนี้

ตลอดระยะเวลาที่ห้าทศวรรษ เป็น เวลายาวนานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มิได้ทรงครองราชย์อยู่ในความสุขสบาย และ ทรงสำราญพระวรกายเยี่ยงพระมหากษัตริย์ หรือแม้แต่ประมุขของประเทศโดยทั่วไป จะพึงมี ในทางตรงกันข้ามกลับเป็น ๕๒ ปี ที่ทรงงานหนัก ตรากตรำต่อเนื่องไม่เคย หยุดหย่อน แม้กระทั่งในเวลาที่ทรงพระ ประชวรหรือเพิ่งทรงหายจากอาการพระ ประชวร นี่คือนสิ่งที่เราประจักษ์ใจว่า พระ องค์ทรงงานหนักอยู่เป็นปกติ

กล่าวกันว่าในพระราชหฤทัยดูประหนึ่ง ว่าไม่มีสิ่งใดที่เหนื่อไปกว้างงาน ทรงผูกพัน จดจ่ออยู่กับงาน และมีแต่งงานโดยตลอด

งานนั้นมีได้เพื่อประโยชน์ต่อพระองค์เอง แต่เป็นไปเพื่อมวลหมู่พลสกนิกรของ พระองค์แต่เพียงประการเดียว และประการ เดียวเท่านั้น

กล่าวกันอีกว่า
พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้
ทรงงานหนัก และได้รับการยอมรับนับถือ
จากทั้งในและนอกประเทศว่า ทรงเป็นนัก
ทำงานที่ทำงานหนักมากที่สุดในประเทศไทย
และในโลก

พวกเราคงเคยได้ยินมาแล้วว่า พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในหลวงของเรา ได้รับ
การยกย่องว่าทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรง
งานหนักที่สุดในโลก ในยุคปัจจุบันนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง
เป็นที่ยกย่องกันในระดับโลก ดังนั้น จึงไม่
เป็นที่สงสัยเลยว่า การได้เกิดมาในแผ่นดิน
ไทยภายใต้พระบรมโพธิสมภาร เป็นทั้งโชค
และบุญกุศล

มีท่านที่ได้ทำงานสนองพระยุคลบาท
เขียนไว้ ดังนี้

“.....ท่ามกลางเปลวแดดแผดเปรี้ยว
บนผืนแผ่นดินที่แตกกระแหงและร้อนระอุ

ท่ามกลางหุบเขาอันทุรกันดารที่ไม่เคย
มีใครย่างเหยียบมาก่อน แม้แต่เจ้าหน้าที่
ของรัฐ

ท่ามกลางความเปียกชื้นของดงดิบที่
เต็มไปด้วยปลิงและทาก

ท่ามกลางฝน ท่ามกลางฝุ่น

ท่ามกลางความหนาวเหน็บ และ
ท่ามกลางความมืดในยามค่ำคืน

พระเจ้าแผ่นดินผู้ยิ่งใหญ่พระองค์นี้
ประทับยืนอยู่กลางพสกนิกรผู้ยากไร้ของ
พระองค์

ด้วยหยาดพระเสโทที่ไหลอาบพระ
พักตร์ และด้วยฉลองพระองค์ที่ชุ่มโชก ด้วย
ฉลองพระบาทที่เปื้อนเปรอะเลอะโคลนตม
เหนือสิ่งอื่นใดด้วยพระเมตตาอันล้นพ้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินนำหน้าคณะผู้ติดตามอยู่สมอบุกป่าฝ่าดงเข้าไป เพื่อพลิกฟื้นแผ่นดินที่แห้งแล้งให้สมบูรณ์ ให้น้ำในที่แล้งน้ำ ให้มีกินและพอกอยู่พอกกินในที่แร้นแค้น พลิกผันความทุกข์ให้เป็นสุข พลิกความระส่ำระสาย ร้อนระอุให้เป็นความร่มเย็นและสันติสุข

ด้วยสองพระหัตถ์เปล่าที่มีเพียงแผนที่และดินสอดำ พระองค์ย่างพระบาทเข้าไปยังทุกตารางนิ้วของแผ่นดินไทย ถึงทั่วทุกท้องถิ่นทุรกันดาร ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ มิทรงเหน็ดเหนื่อยพระวรกาย และมีเคยหยุดยั้งการทรงงาน ทรงลำบากตรากตรำอย่างต่อเนื่องด้วยทรงตระหนักพระเมตตาว่าทุกข์ของแผ่นดินคือทุกข์ของพระองค์....”

คำบรรยายนี้ อาจจะทำให้เห็นภาพชัดเจน ให้ความรู้สึกที่สัมผัสได้ตามที่เราเห็นจากภาพขาว แต่แท้จริงแล้วยังมีพระราชนิพนธ์อีกมากมายที่เราไม่ทราบ

ผู้พูดเคยฟังคณะผู้ติดตามเสด็จเล่าให้ฟังว่า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จด้วยพระบาทเข้าไปในป่าที่รกชัฏ ณ จุดที่คาดว่าจะแหล่งน้ำ ลึกเป็นกิโลเมตร เพราะไม่มีทางรถวิ่ง กลับออกมาค้ำคิน

บางครั้งกว่าจะได้เสวยพระกระยาหารก็ค่อนคิน ซึ่งพวกเราหลายคนอาจจะหลับสนิทไปแล้ว

บางครั้งทรงฝ่าเข้าไปในดงทากยามฝนตก หากติดพระวรกายพระโลหิตโชกชุ่มฉลองพระองค์

บางครั้งทรงงานบนสันเขื่อนท่ามกลางฝนตกหนักมานานนับชั่วโมง

สิ่งเหล่านี้เราเห็นไม่มากนัก แต่ผู้ที่ติดตามเสด็จคอยช่วยเหลือทำงาน จะเห็นเป็นประจำ และร่วมกันถามตัวเองว่าทำงานหนักพอหรือยังเมื่อเห็นพระองค์ท่านตรากตรำพระวรกายทำงานหนักขนาดนั้น

ท่านทรงทำเพื่อใคร เพื่อพระองค์เองหรือเปล่า

ท่านทำเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลพสกนิกรทุกหมู่เหล่า

โดยเฉพาะผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ให้คลายทุกข์ ให้ลืมตาอ้าปาก ให้พออยู่พอกิน เป็นเบื้องต้น

นั่นคือเป้าหมายที่สำคัญยิ่งของพระองค์ ตลอดเวลา ๕๒ ปี กับโครงการพระราชดำรินันหลากหลาย กว่า ๒,๕๕๐ โครงการ เป็นประจักษ์พยานแห่งพระราชปณิธานของพระองค์ที่แน่วแน่ จากพระปฐมบรมราชโองการที่ว่า “.....จะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม...”

สิ่งนี้คงแจ่มชัดอย่างที่สุด

ซึ่งรัฐบาลชุดปัจจุบันได้รับกระแสพระราชดำริไปเป็นนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา

และพยายามโดยเสด็จในการทำงาน เพื่อจะอย่างน้อยแบ่งเบาพระราชภาระกิจของพระองค์ ให้ไปสู่เป้าหมายเร็วขึ้นในบางเรื่อง เช่น เรื่องพออยู่ พอกิน เศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ที่พูดถึงกันมากในขณะนี้ เป็นเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแนะนำมานาน และมีคนจำนวนหนึ่งปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจุบัน หน่วยงานหลายแห่ง ทั้งภาครัฐและองค์การพัฒนาเอกชน โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทย ได้พยายามน้อมเกล้าฯ รับทฤษฎีใหม่ของพระองค์ไปดำเนินการ

เมื่อมีภาวะวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงแนะนำทฤษฎีใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ดังพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่พสกนิกร เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ ดังนี้

“... ความจริงเคยพูดเสมอในที่ประชุมอย่างนี้ว่า การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่ พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน หมายความว่าอุ้มชูตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตัวเอง อันนี้เคยบอกว่าความพอเพียงไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่ให้ตัวเอง สำหรับครอบครัวอย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านในอำเภอ ต้องมีความพอเพียงพอสมควรบางสิ่งบางอย่าง ที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ก็ขายได้ แต่ขายในที่ที่ไม่ห่างไกลกันเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก...”

รัฐบาลได้น้อมเกล้าฯ รับแนวทฤษฎีใหม่
นำไปปฏิบัติ

หลักการตามทฤษฎีใหม่

คือ การบริหารจัดการในที่ดินและน้ำเพื่อ
การเกษตรในพื้นที่ขนาดเล็ก เฉลี่ยประมาณ
๑๕ ไร่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยแบ่งพื้นที่
เป็น ๔ ส่วน ในสูตร ๓๐ - ๓๐ - ๓๐ - ๑๐ คือ

พื้นที่ส่วนที่ ๑ ไร่ยละ ๓๐

ขุดสระเก็บกักน้ำในฤดูฝน และใช้
ปลูกพืชเสริมในฤดูแล้ง ตลอดจนเลี้ยงปลา
และพืชน้ำต่าง ๆ

พื้นที่ส่วนที่ ๒ ไร่ยละ ๓๐

ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อเป็นอาหารประ
จําวันสำหรับครัวเรือนอย่างเพียงพอตลอดปี
ไม่ต้องซื้อหาในราคาแพง

พื้นที่ส่วนที่ ๓ ไร่ยละ ๓๐

ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืช
สมุนไพรเป็นอาหารประจำวัน เหลือบริโภคก็
นำไปจำหน่าย

พื้นที่ส่วนที่ ๔ ไร่ยละ ๑๐

เป็นที่อยู่อาศัยเลี้ยงหมู เป็ด ไก่ และ
โรงเรือนประกอบอื่น ๆ

ทฤษฎีใหม่ที่ทรงแนะนำนี้ จะทำให้
เกษตรกรมีผลผลิตพออยู่พอกินตลอดตาม
อัตรภาพ ไม่อดอยากโดยมีน้ำเพื่อการเพาะปลูก
ตลอดปี

เป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ที่เกษตรกร
ขาดแคลนน้ำเพื่อทำการเกษตรและใช้สอยมา
โดยตลอด ที่ไม่เคยแก้ไขได้สำเร็จ

อย่างไรก็ดี ทรงแนะนำว่าวิธีเหล่านี้
ไม่ได้เป็นสูตรมหัศจรรย์ ที่เมื่อได้รับพระราช
ดำริไปแล้ว ก็ไปทำอย่างไม่ลืมหูลืมตา

แต่ควรดำเนินการโดยปรับใช้กับแต่ละพื้นที่

เพราะทฤษฎีนี้มีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้อ

เช่น การขุดสระน้ำในบางพื้นที่กักเก็บน้ำไม่ได้ จึงต้องหาวิธีอื่น

ตัวอย่างการแก้ปัญหากรณีนี้เห็นได้จากการสร้างเขื่อนยางของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ซึ่งดำเนินการอย่างได้ผลดีในหลายพื้นที่ สำหรับพื้นที่ที่ทำแล้วไม่ได้ผล ก็ต้องปรับปรุงและหาวิธีการอื่นเรื่อยไป

หลักสำคัญของทฤษฎีนี้ คือ ต้องให้คนไทยปลูกข้าวไว้บริโภค

เคยรับสั่งว่า เราสนับสนุนให้คนอีสานปลูกข้าวหอมมะลิ เพื่อขายในราคาแพง

คนอีสานส่วนใหญ่รับประทานข้าวเหนียว จึงขายข้าวสารได้ในราคาแพงได้เงินมาก

แต่ในขณะเดียวกันละแวกภูมิภาคนั้นไม่มีข้าวเหนียวขาย ตัวเองก็ไม่ได้ปลูกต้องไปซื้อข้ามเขตมาจากที่อื่นซึ่งราคาแพง เนื่องจากมีค่าขนส่ง

ปัญหาคือแม้จะได้เงินมากจากการจำหน่ายข้าวสาร แต่ไม่มีข้าวเหนียวพอรับประทานได้ทั้งปี

อย่างนี้ ทรงเห็นว่า เป็นการที่ไม่ฉลาด

ทรงแนะนำว่าการปฏิบัติตามทฤษฎีจะต้องดูความเหมาะสมด้วย

หลักการสำคัญอีกประการหนึ่งของทฤษฎีใหม่นี้คือ

การทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน ซึ่งจะเป็นที่มาของการมีชุมชนที่เข้มแข็ง หลักการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

เช่น การลงแขกแบบในอดีตจะนำไปสู่การรู้จักสามัคคี อย่างที่ทรงพูดถึงเสมอ

การประกอบพระราชภารกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพื้นที่ทุรกันดารนั้น ทรงศึกษาและทดลองด้วยพระองค์เอง

เช่น เรื่องทฤษฎีใหม่ในปัจจุบันได้ทรงทดลองในที่ดิน ๒๒ ไร่ ที่อำเภอปรางค์กู่ ที่ได้รับถวายจากราษฎร

เมื่อทรงศึกษาทดลองจนประสบความสำเร็จแล้ว ก็พระราชทานให้กับราษฎรเป็นแบบอย่างต่อไป

นี้เป็นเพียงพระราชกรณียกิจประการเดียวในพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการดูแลประชาชนเป็นระยะเวลาอันยาวนานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ดังนั้น ประชาชนคนไทย ภาคราชการ และภาคธุรกิจ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะน้อมเกล้าฯ รับไปดำเนินตามพระราโชบายใน

เรื่องเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ
ของประเทศ

หลายคนอาจยังยึดติดกับยุคสมัยและ
เศรษฐกิจแบบใหม่ คือการส่งออกเพื่อ
ให้ได้เงินตราเข้ามาในประเทศ

กรณีนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ไม่ทรงขัด แต่ทรงแนะนำให้คำนึงและปรับตาม
สภาพความเป็นจริง

ความจริงทฤษฎีใหม่ มีการดำเนินการ
เป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑

ให้เกษตรกรพออยู่พอกิน โดย
เกษตรกรเอง

ส่วนที่เหลือจากการบริโภค จึงขายแต่
ไม่ขายไกล

ขั้นที่ ๒

ให้รวมกลุ่มลงทุนร่วมกันเพื่อการผลิต
รวมพลังเป็นกลุ่ม

เช่น สหกรณ์หนองโพ ที่ได้ทรงดำเนิน
การมานานแล้ว

ปัจจุบันสหกรณ์นี้เข้มแข็งมาก มีเงิน
ทุนหมุนเวียนนับสิบล้าน โดยเริ่มมาจากกลุ่ม
เล็ก ๆ

นี่คือ ตัวอย่างการขยายตัวของเศรษฐกิจ
พอเพียง

หากถามว่า เหตุใดจึงเติบโตได้มาก

เหตุผลคือ เมื่อมีการรวมกันเป็นกลุ่ม
และร่วมแรงร่วมใจในชุมชนก็จะมีสวัสดิการ
การศึกษา การจัดการสังคม วัฒนธรรมของ
ตนเอง ไม่ต้องไปรับจากสังคมข้างนอกตลอด
สิ่งนี้เป็นส่วนสำคัญในขั้นที่ ๒

และเมื่อสังคมแข็งแรงมากพอแล้ว
จึงก้าวไปสู่ขั้นต่อไป

ขั้นที่ 3

เป็นขั้นตอนของการติดต่อแหล่งการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคาร กับแหล่งพลังงาน เช่น บริษัทน้ำมัน

จัดตั้งบริหารโรงสี

จัดตั้งบริหารสหกรณ์ โดยร่วมกันลง

ทุน ซึ่งจะนำไปสู่การนำออกไปขาย คือรวมกลุ่มแล้วก็นำไปขายส่งออก

แต่ที่สำคัญที่สุดคือ ไม่ใช่เร่งส่งออกเหมือนปัจจุบัน ที่ชาวนาไทยผลิตข้าวเพื่อส่งออก

ยิ่งผลิตหลายครั้งต่อปี ชาวนาจะยิ่งยากจน

เพราะผลิตไปให้คนอื่นเป็นพืชพันธุ์การเกษตร แต่ตัวเองไม่มีแม้กระทั่งจะกินเอง

ในที่สุดก็จะจนลงเรื่อย ๆ และเป็นหนี้มากขึ้น

ในขณะที่พ่อค้าคนกลางหรือพ่อค้าข้าวที่ส่งออกมีระบบการจัดการบริหารที่ดี บวกกำไรไปเรียบร้อยแล้ว

แต่ชาวนาไม่มีโอกาสคิดกำไรในสิ่งที่ตัวเองปลูกมาแล้ว ต้องขอว่าจะรับซื้อเกี่ยวนละเท่าไร

ปัญหาเหล่านี้ ทรงเห็นด้วยสายพระเนตรอันยาวไกล

เป็นปัญหาที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ และเป็นคนที่ทำงานหนักแต่จนลงเรื่อย ๆ จึงต้องทรงหาทางแก้ไข

จึงเป็นบุญของพวกเรานักที่มีในหลวงมาทรงงานหนักและทรงแนะนำพวกเรา

พระราชกรณียกิจและพระราชจริยาวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่กล่าวมาแล้ว และเป็นเพียงส่วนน้อยนี้ สมควรที่เราจะได้น้อมใจเกล้าฯ นำไปประพฤติปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาท

เมื่อถามพวกเรา ทุกคนต่างก็บอกว่ารักในหลวง และในหลวงทรงรักประชาชนอย่างนี้ ถ้ารักในหลวง ก็ต้องรักประชาชนของในหลวงด้วย

สำหรับผู้ที่กำลังแสวงหาจุดเริ่มต้น ก็ควรจะถือเอาวันอันเป็นมหามงคลนี้ เริ่มต้นทำงานตามรอยพระยุคลบาท เพื่อถวายเป็นราชสักการะเป็นราชสดุดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงคุณอันประเสริฐยิ่ง ซึ่งจะเป็นการแสดงออกถึงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณได้เป็นอย่างดีที่สุด เป็นมงคลชีวิตของการได้เป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

นับเนื่องจากวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙ มาจนถึงวันนี้คือ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๑ นับเวลาได้กว่าครึ่งศตวรรษ

ตั้งแต่วันแรกที่ทรงรับพระราชภารกิจ ได้ทรงทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งพระวรกาย พระสติปัญญา พระเกษมสำราญส่วนพระองค์ พระราชทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ให้กับแผ่นดิน คือ ประชาชน

การเป็นพ่อที่ต้องรับผิดชอบลูกถึง ๖๐ ล้านคน เป็นภาระที่ใหญ่หลวงยิ่งนัก

ตลอดระยะเวลา ๕๒ ปีที่ผ่านมา ได้ทรงสอนพวกเราในทุกเรื่อง เสมือนหนึ่งบิดาสั่งสอนบุตร ด้วยการทรงปฏิบัติเป็นตัวอย่าง ทั้งการประพฤติตน การบริหารจัดการ การดำเนินชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

หลักการสำคัญที่ทรงสอน อาจสรุปได้ดังนี้

๑. การมีสติ

ได้แก่ สติในการดำเนินชีวิตในโลกแห่งโลกาภิวัตน์ การรู้จักเลือกรับวัฒนธรรม ไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุ และรู้จักอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ตัวอย่างพระบรมราชาวาทในเรื่องนี้ อาจเห็นได้จากบันทึกในโครงการนุภะพง ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริในระยะต้น

ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งถึงหน่วยงานราชการต่าง ๆ ให้ชะลอการนำเครื่องจักรกลเข้าไปในพื้นที่ทำการเกษตร เพราะจะทำให้เกษตรกรละทิ้งเครื่องมือการเกษตรในท้องถิ่น ต่อไปจะไม่สามารถช่วยตัวเอง

และเหตุการณ์ตามที่ทรงพระปริวิตกเมื่อ ๔๐ กว่าปี ก็ได้เกิดขึ้นแล้ว เมื่อเกษตรกร ขูดสวะไว้ใช้ประโยชน์ ตามแนวทฤษฎีใหม่ ไม่เป็น เนื่องจากได้ทิ้งอุปกรณ์ขูดตักดินไปแล้ว จะต้องรอรอบประมาณเพื่อจ้างรถขูดสถานเดียว และระบบ “ลงแขก” ซึ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมได้หายไปโดยสิ้นเชิง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตรัสสอนเสมอในเรื่องสติ ทรงสอนว่าการ ดำเนินการทุกอย่างด้วยสติ ทำให้เกิดปัญญา

พระองค์ทรงมีพระสติในการประกอบพระราชกรณียกิจทุกประการ ทรงประทับนั่งเป็นเวลานานนับชั่วโมง ในการพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน การศึกษาต่าง ๆ ซึ่งเป็นความปลาบปลื้มชื่นชม ยินดีของประชาชน

เมื่อมองในมุมกลับจะเห็นว่าเป็นความ ชื่นชมยินดีบนความทุกข์ของพระมหากษัตริย์ แต่พระองค์ก็ได้ทรงคิดเช่นนั้น สำหรับประชาชนแล้ว พระองค์มิได้ทรงคิดถึงความทุกข์ ยากส่วนพระองค์เลยแม้แต่น้อย

๒. การเป็นนักปฏิบัติ

ทรัพยากรบุคคลที่ประเทศชาติต้องการ ในขณะนี้ ไม่ใช่เป็นเพียงนักพูด และไม่ใช่ นักวางแผนเท่านั้น เพราะมีมากแล้ว ปัจจุบันจึง ต้องการคนทำงาน เป็นนักปฏิบัติซึ่งหายาก

พระภูมิพลแปลว่าทรงเป็นกำลังใหญ่ ของแผ่นดิน ทรงเป็นนักปฏิบัติที่ทรงติดดิน ตลอดระยะเวลา ๕๒ ปีที่ผ่านมา

ภาพที่เห็นกันจนชินตา คือ ภาพที่
พระองค์ทรงประกอบพระราชกิจคลุกคลีกับ
พลนิกรผู้ยากไร้บนผืนดินในชนบทห่างไกล

ผืนดินที่ทรงเสด็จไปนั้น ไม่อาจนับระยะ
ทางได้ ดินนั้นมีตั้งแต่ดินลูกรัง ดินขอบคันนา
ดินแห้งแตกกระแหง ดินในพื้นที่เปียกแฉะ
เพราะฝนตก

ทรงประทับนั่งราบเสมอกับประชาชน
ไม่ว่าสภาพจะเป็นอย่างไร

ในขณะที่ข้าราชการบางคนยังเดิน
หลงทาง จะเดินทางไปในไหน จึงต้องมีรถตำรวจ
นำ มีลูกน้องห้อยหน้าตามหลัง สิ่งเหล่านี้
เห็นแล้วสะท้อนใจ อยากเห็นข้าราชการทำงาน
อย่างเข้าถึงประชาชน ตามรอยพระยุคล
บาทบ้าง

๓. ความพอดี

ความไม่พอดี เป็นต้นเหตุของปัญหา
นานัปการ จึงทรงพร่ำสอนเรื่องความพอดี คือ

ความพอดีทางจิตใจ

การดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง
บนความพอดี สิ้นสุดลงเมื่อเราตามกระแส
อย่างตะวันตกที่ยึดถือวัตถุนิยมเป็นสรณะ

ใช้การแสวงหาแย่งชิงกันเป็นหลัก

แย่งยึดที่ดินให้ได้กว้างที่สุด

ตัดไม้ขาย จนหมด

เหล่านี้คือปัญหาที่เราประสบ

ที่ควรจะรู้สึกตัวแล้ว ถ้ายังไม่รู้สึกก็เป็น
เรื่องของกรรม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเตือน
ให้เรากลับมาดำเนินชีวิตอย่างพอดี มีความ
พอใจในอัตภาพตามฐานะ

การเป็นอยู่เกินตัวอย่างวัตถุนิยม เป็น
การดำเนินชีวิตอย่างขาดสติปัญญา นำมาซึ่ง
ความทุกข์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง
ปฏิบัติพระองค์เป็นตัวอย่างในความพอดีทาง
จิตใจ ด้วยความที่ทรงมีความสมณะในการ
ดำเนินพระชนม์ชีพ

ทรงใช้ฉลองพระองค์ที่มีราคาไม่แพง
ทรงใช้จ่ายอย่างประหยัด เท่าที่จำเป็น ฉลอง
พระบาทที่ทรงสวมแม้มีราคาถูก แต่ทรงใช้
เสด็จพระราชดำเนินไปในถิ่นทุรกันดารได้
อย่างคล่องแคล่ว จนในบางครั้งไม่มีผู้ใดตาม
เสด็จทัน

ตัวอย่างหนึ่งในกรณีนี้ เห็นได้จาก
คราวเสด็จภาคใต้ เมื่อพระชนมายุ ๖๐ พรรษา
คณะผู้ติดตามเสด็จทราบว่าในวันนั้น
มีหมายกำหนดการในการเสด็จขึ้นไปบนเนิน
เขาเพียงลูกเดียว แต่พระองค์ทรงขึ้นเขาถึง
สองลูกโดยไม่มีผู้ใดคาดคิด

เมื่อทรงประทับยืนที่ยอดเนินที่สอง
ทรงกางแผนที่เพื่อทรงงาน แล้วทรงหันมา
ทอดพระเนตรคณะผู้ติดตาม แต่ไม่ทรงเห็น

คณะผู้ติดตาม เนื่องจากทุกคนทรุดอยู่ที่พื้น ทรงรับสั่งด้วยพระอารมณ์ขันว่าไม่มีใครสู้คนอายุหกสิบได้สักคน

นี่คือพลังของแผ่นดิน ที่ทรงทำ ทรงทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อพลกนิกรของพระองค์

ความพอดีทางด้านสังคม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเคยรับสั่งไว้ในกาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ที่จังหวัดนครราชสีมาถึงเหตุที่ประเทศไทยยังอยู่รอดปลอดภัยในท่ามกลางการล่มสลายของประเทศเพื่อนบ้านว่า เพราะคนไทยยัง “ให้” กันอยู่

การ “ให้” มีคุณค่าใหญ่หลวงสำหรับทุกคน ทั้งข้าราชการและประชาชน ราชการจะต้องให้บริการประชาชน เพื่อนบ้านต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อนข้าราชการต้องช่วยกัน ระหว่างชุมชนต้อง

ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เกิดเป็นเครือข่ายของชุมชน

ตามที่กำหนดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ที่ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันกำหนด เมื่อความพอดีทางสังคมเกิดขึ้น ก็ไม่เกิดความขัดแย้ง

ความพอดีทางเศรษฐกิจ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสั่งสอนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมานานแล้ว ไม่ใช่เพียงเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐

การรู้จักดำรงชีวิตตามฐานะทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่จ่ายเกินกว่าฐานะจนเกิดเป็นหนี้สินที่ไม่ก่อประโยชน์

โดยเฉพาะในหมู่ข้าราชการนี้ เป็นต้นเหตุของการทุจริต และประพฤตินิยมขอบในวงราชการ

ความพอดีในการใช้ทรัพยากร

การใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองหรือการขายทรัพยากร ก็เสมือนการขายแผ่นดินที่เราทำกันมาโดยตลอด และพอใจในความร่ำรวย ภาคภูมิใจกับความเจริญทางเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นถึงเลขสองหลัก

ในระยะเริ่มต้นของการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ได้พูดถึงเรื่องเศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน

สภาพการณ์ปัจจุบันแสดงถึงการใช้ทรัพยากรที่เกินพอดี ทำให้การพัฒนาไม่ยั่งยืน

การทำงานของพวกเรา บางครั้งขาดสติ ทำให้เสียมากกว่าได้ คือ เสียไปก่อนอย่างไร้เหตุผล โดยยังไม่เห็นผลได้

ตัวอย่างอาจเห็นได้จากการปลูกต้นไม้ที่มักทำกันด้วยการยกต้นไม้ลงหลุม เอาดินกลบแล้วเผยแพร่ออกทีวี ต้นไม้ที่ปลูกจะขึ้นหรือไม่ยังไม่เห็น แต่ต้องเสียไม้ไปแล้ว ๒-๓ ท่อน คือ ไม้ค้ำยัน และป้ายชื่อ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสอนตลอดเวลาว่า การพัฒนาแบบยั่งยืนนั้นจะต้องรู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างไม่รู้จบ

ในการปลูกป่า ทรงแนะนำให้คำนึงถึงประชาชนและชาวบ้าน ที่จะต้องใช้ประโยชน์จากป่าไม้

จึงทรงมีพระบรมราโชบายเกี่ยวกับการปลูกป่าสามอย่าง เพื่อประโยชน์สี่อย่าง เพื่อให้ชาวบ้านมีไม้สำหรับปลูกบ้านและซ่อมแซมบ้าน มีไม้ผลและพืชผักสำหรับบริโภค และไม้เชื้อเพลิง

ในแปลงจะต้องปลูกไม้ทั้งสามอย่าง ซึ่งไม่เหมือนกัน และนอกจากประโยชน์โดยตรงแล้ว ต้นไม้ยังช่วยรักษาความชุ่มชื้นในผืนดินด้วย

ความพอดีในการใช้เทคโนโลยี

การใช้เทคโนโลยีจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ แต่จะต้องพิจารณาใช้อย่างเหมาะสม ไม่ให้เกินพอดีจนชาวบ้านทิ้งเครื่องมือในท้องถิ่น ทำให้ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

๔. ความอดทน

หลักการที่ทรงสอนและทรงแนะนำ ตลอดเวลาอีกประการหนึ่ง คือ ความอดทนอดกลั้น ซึ่งเป็นคุณธรรมที่จำเป็นสำหรับคนทำงาน

การทำงาน มักประสบปัญหาและอุปสรรคนานา ที่บางครั้งทำให้เกิดความท้อแท้หมดกำลังใจ

เมื่อสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นกับคนทำงาน ในโครงการตามพระราชดำริแล้ว จะทรงสังเกตเห็น ไม่เคยคลาดสายพระเนตรได้เลย

และจะทรงสอนเพื่อเป็นกำลังใจด้วย
หลักเหตุผลง่าย ๆ เช่น

ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งถามราคา
เหล็กว่า ขายกันกี่โลกรัมละเท่าไร

กราบบังคมทูลว่า

ประมาณ ๔-๕ บาท

ทรงถาม :

หากจะทำดาบสักเล่ม จะต้องทำ
อย่างไรกับเหล็กนั้น

กราบบังคมทูลว่า :

จะต้องนำไปเผาไฟ พระพุทธเจ้าข้า

ทรงถาม :

เผาอย่างไร

กราบบังคมทูลว่า :

เผาจนเหล็กแดง พระพุทธเจ้าข้า

ทรงถาม :

ร้อนไหม ทรมานไหม จะต้องทำ
อย่างไรอีก

กราบบังคมทูลว่า :

ต้องใช้หม้อนุ้บ พระพุทธเจ้าข้า

ทรงรับสั่งว่ากว่าจะเป็นดาบ จะต้อง
ถูกเผา ถูกตี ถูกทุบ ครั้งแล้วครั้งเล่า จึงจะ
ได้ดาบที่สวยงาม ราคาแพง

ทรงอุปมา ผู้ที่ไม่ผ่านอุปสรรค จะทำ
งานใหญ่ของแผ่นดินไม่ได้

ได้รับพระบรมราโชวาทอย่างนี้ ทำให้
เกิดขันติ อดทนและพร้อมที่จะลุกขึ้นสู้กับ
อุปสรรคต่อไป

๕. ความเป็นไทย

ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทในการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง และทรงปฏิบัติเป็นตัวอย่างด้วยการทรงระมัดระวัง ทั้งการทรงออกเสียงภาษาไทยที่ชัดเจน และการทรงใช้คำภาษาไทยตามหลักภาษา

เช่น ทรงสอนว่า การพูดว่าไม่มีสดังนั้น ไม่ถูก

ถ้าจะพูดให้ถูกต้องพูดว่า ไม่มีสดังค์ หรือถ้าจะใช้คำแสลง ก็ต้องว่าไม่มีดังค์ เป็นต้น

จะเห็นว่า พระองค์ทรงพิถีพิถันมาก และจะทรงจับการใช้ภาษาที่ผิดได้หมด ดังนั้น พวกเราจึงต้องพยายามใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องตามรอยพระยุคลบาท โดยเฉพาะข้าราชการ

จะเห็นว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสั่งสอนพวกเรา ผู้เปรียบเสมือนเป็นลูกของพระองค์อยู่ตลอดเวลา พระราชทานพระบรมราโชวาทในทุกเรื่องด้วย พระราโชบายนานาประการ

ทั้งการทรงปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่าง การทรงใช้ดนตรีเป็นสื่อ

และในท่ามกลางพระราชกรณียกิจอัน หลากล้น ยังทรงอุทิศเวลาในการพระราช นิพนธ์หนังสือสอนพลกนิกรของพระองค์

เช่น นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ ทรงสอนให้เสียสละ ทำความดีอย่างไม่ต้อง ประกาศตน

พระมหาชนก ทรงสอนให้มีความ อุตสาหะ วิริยะ

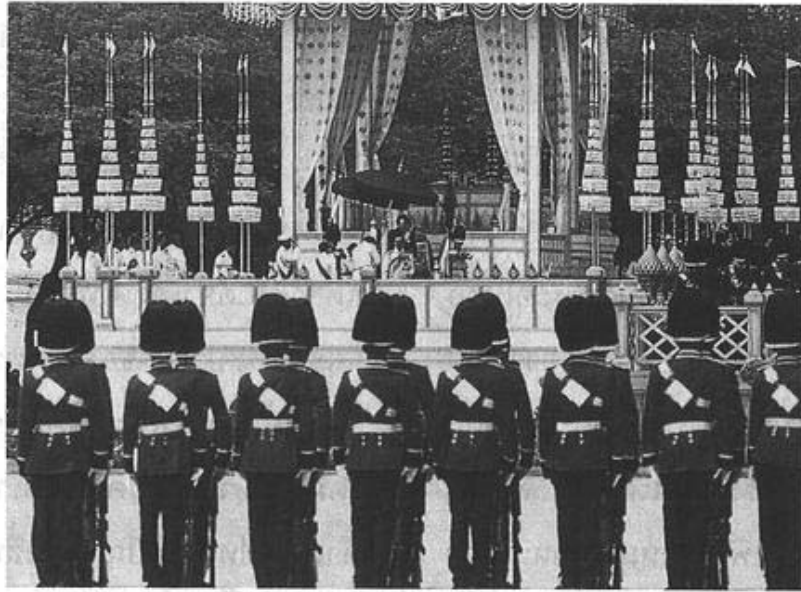
เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา ทรงเสียสละทุ่มเทอย่างอุทิศพระองค์เพื่อ พลกนิกรอย่างนี้

พวกเราจะทนนิ่งเฉย เย็นชา ปิดเครื่องรับ ปลั๊กอินให้พระองค์ทรงเหน็ดเหนื่อยอย่างนี้หรือ

ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป อย่าเพียงเห็น พระเจ้าอยู่หัว แต่ให้มองดูพระองค์เพื่อ ปฏิบัติตาม

ในยามที่บ้านเมืองประสบวิกฤตการณ์ เช่นนี้ เป็นเวลาที่ประชาชนทุกหมู่เหล่าจะต้องร่วมมือร่วมใจช่วยกันกู้ชาติ โดยมีหลักยึด ที่ประเสริฐสุดคือ

การดำเนินตามรอยพระยุคลบาท

รองศาสตราจารย์ ธงทอง จันทรางศุ

นึกย้อนกลับไปถึงบรรยากาศวัน
กาญจนาภิเษก เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙
ที่ประชาชนชาวไทยจากทั่วทุกสารทิศนับจำนวน
หมื่นจำนวนแสน พวกเขามาร่วมชุมนุมเพื่อ
ถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในมหามงคลวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติ
ครบ ๕๐ ปีแล้ว ยังรู้สึกประทับใจมิรู้ลืม

เป็นบรรยากาศที่มีเฉพาะในประ
เทศไทย เมื่อทุกคนมาทำภารกิจของความ
เป็นคนไทย ที่สำคัญในพระมหากรุณาธิคุณ
ว่าเป็นบุญของคนไทยที่มีในหลวง

จากภาพข่าวเหตุการณ์ในต่างประเทศ
ที่ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทำให้เกิด
ความไม่สงบ บ้านเมืองระส่ำระสาย ประชาชน

ต้องอยู่อย่างอกสั่นขวัญแขวน ต้องหวาดผว
กับเหตุร้ายที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาแล้ว ทำ
ให้เรารู้สึกตัวว่ามีบุญที่ได้เกิดมาในแผ่นดินไทย
ภายใต้พระบรมโพธิสมภารของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว

จากประสบการณ์ของผู้พูดและการ
รับฟังจากผู้ที่ได้ปฏิบัติงานใกล้ชิดพระยุคลบาท
สามารถสรุปได้ว่า พระเจ้าอยู่หัวทรงคิดถึง
ประชาชนตลอดเวลา

ดังพระราชกรณียกิจ ๓ เรื่องต่อไปนี้

เรื่องที่ ๑

ผู้เล่าคือ ดร.วินิจ วินิจนัยภาค

อดีตรองเลขาธิการสำนักพระราชวัง

ผู้ล่วงลับไปแล้ว

เป็นเหตุการณ์ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐

ขณะเสด็จพระราชดำเนินยังพระอุโบสถในท่ามกลางพลกนิกรที่ถวายพระพร ถวายเงิน และถวายพวงมาลัย มีประชาชนคนหนึ่งถวายฎีการ้องทุกข์ ทรงโปรดให้จดชื่อแล้วเสด็จทรงประกอบพระราชพิธีตามหมายกำหนดการ

ขณะทรงสดับพระสวดมนต์ มีพระราชกระแสรับสั่งให้ ดร.วินิจ เข้าเฝ้าและทรงมีพระราชบัญชาให้สอบถามรายละเอียดการถวายฎีการ้องทุกข์ เพื่อจะได้ทรงแก้ไขโดยด่วน

ทรงเห็นว่า เวลาที่ล่วงเลยไปเท่าไร ราษฎรนั้นก็ต้องทนทุกข์อีกนานเท่านั้น การช่วยเหลือราษฎรจึงไม่ควรมิวันหยุดราชการ

เรื่องที่ ๒

จากการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ณ โรงพยาบาลหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขณะเสด็จพระราชดำเนินทรงชมภาพนิทรรศการจักรวรรดิวัตร ในเรื่องพระมหากษัตริย์ไม่ทรงเสด็จยังสถานที่อันไม่สมควรแก่พระราชอิสริยยศนั้น

ผู้พูดกราบถวายบังคมทูลว่าไม่สามารถหาภาพพระราชนิพนธ์ที่เหมาะสมกว่าภาพประทับยืนในทุ่งหญ้าชายป่าที่นำมาแสดง

พระเจ้าอยู่หัวทรงบอกว่า พระองค์เคยทรงเสด็จยังได้สะพาน บริเวณบึงมักกะสัน

ซึ่งหากยึดถือตามโบราณราชประเพณี ก็เป็นสถานที่ที่ไม่สมควรแก่พระมหากษัตริย์ แต่จำเป็นต้องเสด็จเพื่อดูปัญหาเรื่องน้ำเสีย และการระบายน้ำของกรุงเทพมหานคร

แสดงว่าพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่า ที่ใดมีปัญหา ที่นั่นควรแก่การเสด็จพระราชดำเนินไปทรงแก้ปัญหาทั้งสิ้น

ดังนั้น ตลอดระยะเวลา ๕๒ ปีที่ผ่านมา จึงได้ทรงเสด็จพระราชดำเนินไปทั่วประเทศไทย

หากดูจากข่าวในพระราชสำนัก จะได้ยินชื่อหมู่บ้านแปลกๆ ที่ไม่เคยรู้จักอยู่ตลอดเวลา เพราะเป็นหมู่บ้านในชนบทที่ห่างไกล มีผู้อาศัยเพียงไม่กี่หลังคาเรือน

เรื่องที่ ๓

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัย เมื่อหลายปีมาแล้ว ๒ เหตุการณ์

เหตุการณ์ที่ ๑

ระหว่างพิธีพระราชทานปริญญาบัตรในปีนั้น มีเหตุไฟฟ้าขัดข้องประมาณ ๒ นาที พิธีดำเนินต่อได้ด้วยไฟฉุกเฉิน แต่มีบัณฑิตประมาณ ๒๐ คน ที่ไม่มีรูปขณะรับพระราชทานปริญญาบัตร

เมื่อพิธีเสร็จแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บัณฑิต ๒๐ คนดังกล่าว ขึ้นรับพระทานราชปริญาบัตรอีกครั้งหนึ่งเพื่อจะได้ถ่ายรูปเป็นความภาคภูมิใจ

เหตุการณ์ที่ ๒

ทรงประชวรในวันที่ใกล้พิธีพระราชทานปริญาบัตร จนคณะแพทย์ถวายความเห็นให้งด โดยให้พระราชวงศ์เสด็จแทนพระองค์ ทรงขอผลัดผ่อนเพื่อดูพระอาการ แต่ในที่สุดก็ทรงเสด็จเอง ทั้งที่ยังทรงประชวร โดยให้มีการพักครึ่งเวลาระหว่างพิธี

เหตุการณ์เหล่านี้ แสดงถึงน้ำพระทัยของในหลวงที่ทรงพระเมตตาต่อประชาชนของพระองค์ ที่ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะเป็นเพียงบัณฑิตใหม่ที่ไม่มีความสำคัญใด ๆ แม้ทรงประชวร ก็ทรงเสียดลະยอมทุกข์ทรมานเพื่อให้บัณฑิตได้มีความภาคภูมิใจที่ได้รับพระราชทานปริญาบัตรจากพระหัตถ์

พระราชกรณียกิจและพระราชจริยวัตรที่กล่าวมาแล้ว ยืนยันได้ว่าพระเจ้า

อยู่หัว ทรงนึกถึงประชาชนอยู่เสมอ และได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชนมาแล้วถึง ๕๒ ปี

เพื่อนข้าราชการควรภาคภูมิใจในตัวเองว่า ภารกิจที่เราปฏิบัติอยู่นั้น เป็นภารกิจที่มีเกียรติ เรามีหน้าที่ต้องปฏิบัติภาระของพระเจ้าอยู่หัวซึ่งเป็นภาระเอก และภาระที่พระองค์ทรงเห็นว่าเป็นหนึ่งมาตลอด คือสุขและทุกข์ของประชาชน เพราะทรงคิดถึงประชาชนตลอดเวลา การใดที่จะห้ามมิให้ทรงปฏิบัติเพื่อประชาชนที่มีความทุกข์ แม้เป็นเพียงคนคนเดียว หรือคนกลุ่มเดียว คงไม่มีทางห้ามพระองค์ได้ นี่คือพระมหากรุณาธิคุณ เป็นบุญของคนไทยที่มีในหลวง

บุญของคนไทยที่มีในหลวง
ได้ชื่นทรวงอยู่สุขปลอดภัยเชิญ
พระบารมีส่องสว่างตั้งเดือนเพ็ญ
จิงรมเย็นทั่วไปในบัดนี้
จนใจจนด้วยสติปัญญา
จะถวายกตเวทิตาให้เต็มที
ได้แต่เพียงตั้งใจรักและภักดี
ตามรอยพระบาทศรียราบนรินทร์

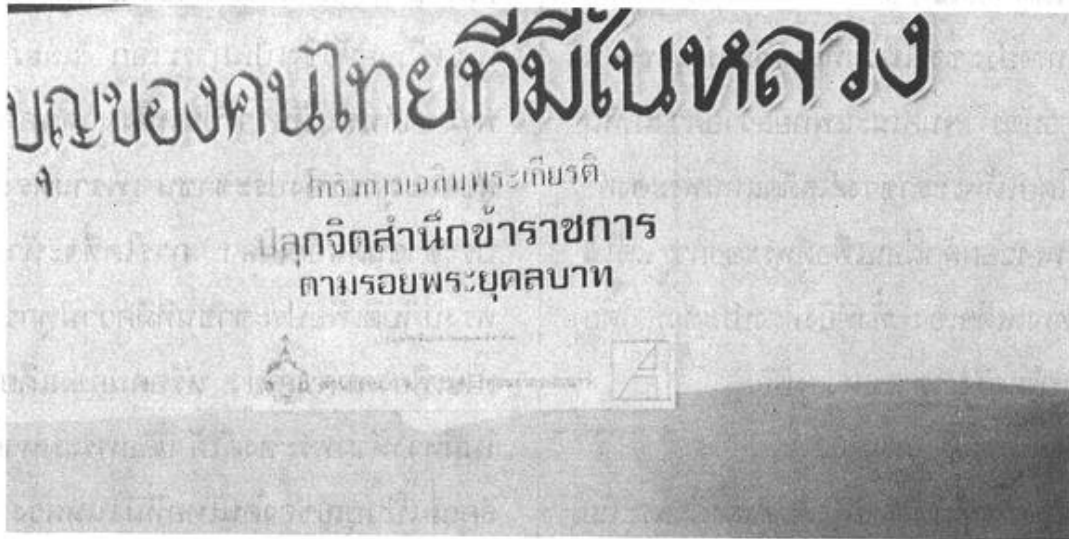
นายอดุล จันทรศักดิ์

ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม

สำนักงาน ก.พ.

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอำนวยการประกวดสื่อเฉลิมพระเกียรติ

ขอพระคุณคณะผู้อภิปรายทั้ง ๔ ท่าน ซึ่งมีภูมิวิมุติและภูมิธรรมอันสมควรยิ่งที่จะเป็นผู้อภิปรายในหัวข้ออันเป็นมงคลยิ่ง ในวาระมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงครองแผ่นดินโดยธรรมมาตลอดระยะเวลา ๕๒ ปี ในวันนี้

ช่วงเวลาการอภิปรายในเช้าวันจันทร์ที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๑ นี้ เป็นเวลาที่มีคุณค่ายิ่ง ด้วยการรับฟังพระราชกรณียกิจ พระราชกระแสรับสั่ง แนวพระราชดำริ พระมหากษัตริย์คุณยิ่งใหญ่ไพศาล ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน

ท่านผู้อภิปรายได้ปลูกเร้าจิตสำนึกของข้าราชการและผู้คนในแผ่นดินให้ทำงานเพื่องาน ทำงานเพื่อแผ่นดิน ทำงานตามรอยพระยุคลบาท เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระผู้ทรงคุณอันประเสริฐ

เมื่อได้รับฟังเรื่องราวเกี่ยวกับพระองค์ท่านแล้วทำให้รู้สึกอึ้งอัม昧 รู้สึกซึมซาบเป็นอย่างยิ่ง และทำให้ประจักษ์ว่า คนไทยมีบุญเพียงใดที่ได้เกิดมาใต้ร่มพระบรมโพธิสมภาร และได้ดำเนินชีวิตอยู่ใต้ร่มมหานุญญาธิการของพระองค์

ทรงเป็นอัครประทีปทางการบริหารและการพัฒนา

พะนอม แก้วกำเนิด*

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงเป็นมิ่งขวัญ เป็นที่เคารพรักสักการะสูงยิ่งของปวงชนชาวไทย

นับตั้งแต่พระองค์ได้เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ เป็นเวลากว่า ๕๐ ปีมาแล้ว พระองค์

ได้ทรงบำเพ็ญพระราชภารกิจให้เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ปวงชนชาวไทยและประเทศชาติ มากมายสุดจะพรรณนา

เป็นที่ประจักษ์อย่างชัดเจนว่า ทรงเป็นพระประมุขที่เพียบพร้อมด้วยทศพิธราชธรรม

* อดีตเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ อธิบดีกรมการฝึกหัดครู รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมสามัญศึกษา อธิบดีกรมวิชาการ และผู้อำนวยการองค์การการค้าของคุรุสภา

ทรงมีพระปรีชาญาณที่ลึกซึ้ง สุขุม
คัมภีรภาพ

ทรงเป็นหลักชัยของชาติ

ทรงนำชาติบ้านเมืองและสังคมไทย
ให้พ้นจากความยุ่งยากและภยันตรายต่าง ๆ

พระราชกรณียกิจที่สำคัญที่ทรงกระทำ
เพื่อชาติบ้านเมืองและประชาชนชาวไทย
มากมายนานัปการ

พระราชกรณียกิจเหล่านี้ ล้วนแสดง
ให้เห็นถึงความเป็นผู้นำสูงสุดของชาติ

โดยเฉพาะความเป็นผู้นำทางการ
พัฒนา รูปแบบวิธีการของการปฏิบัติงาน
เพื่อแก้ ปัญหาและพัฒนาชุมชน พัฒนา
สภาพความ เป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของ
คนไทย พัฒนา งานอาชีพ การส่งเสริม
คุณธรรมค่านิยมนำไป สู่การพัฒนาวิถีชีวิต
ของประชาชนชาวไทย

ความเป็นผู้นำทางการบริหารและการ
พัฒนาของพระองค์แสดงให้เห็นได้จากการ
ที่พระองค์

ทรงเป็นแบบอย่างที่ปวงชนชาวไทย
กล่าวขวัญถึงด้วยความชื่นชม เติบโตนำไป
ประพฤติปฏิบัติตาม

ทรงเป็นผู้นำในการคิด ชี้นำทิศทางการ
การพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิต
ของคนไทย

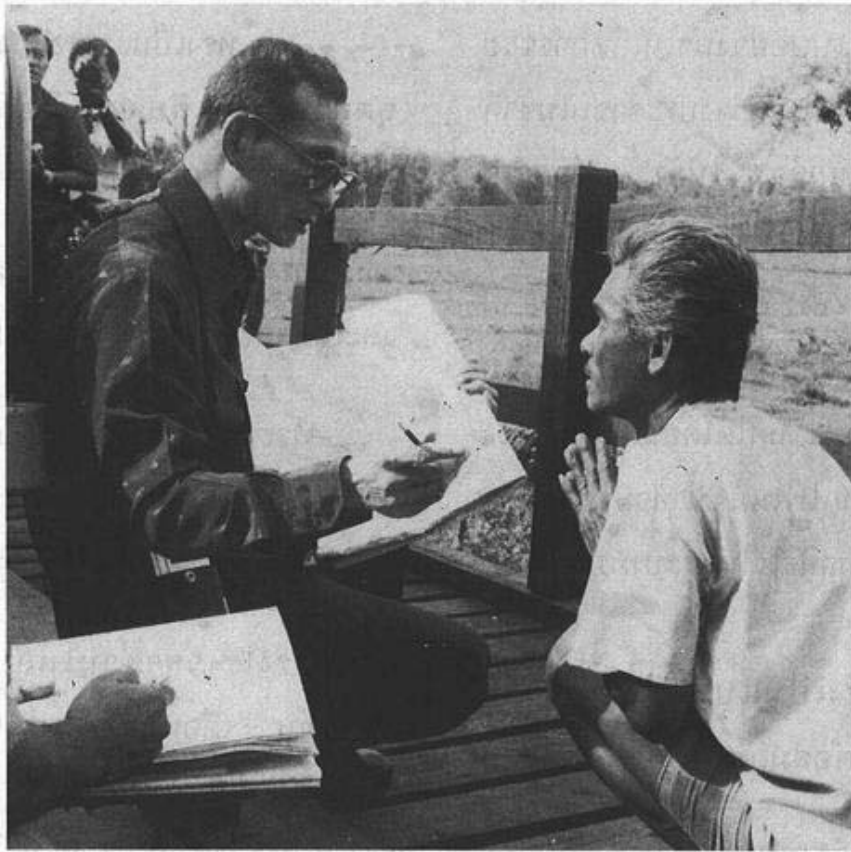
ทรงเป็นผู้นำในการกระทำ การปฏิบัติ
เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ
ชาติบ้านเมือง

ทรงเป็นอัครศิลปินแห่งชาติ

ทรงทนุบำรุงพระพุทธศาสนาและ
ศาสนาอื่นที่ประชาชนชาวไทยเคารพนับถือ
และสืบสานพัฒนาวัฒนธรรมไทย

ทรงเป็นหลักขวัญกำลังใจ ที่พึง ร่ม
โพธิ์ทองของปวงชนและทรงเป็นศูนย์รวม
ศรัทธาน้ำใจของประชาชาติ

ด้วยพระบารมีของพระองค์ได้คุ้มเกล้า
คุ้มกระหม่อมให้พลสกนิกรชาวไทยได้ดำเนิน
วิถีชีวิตอยู่เย็นเป็นสุขตลอดมา

**๑. ทรงเป็นแบบอย่างที่ปวงชนชาวไทย
กล่าวขวัญถึงด้วยความชื่นชมเทิดทูน
นำไปประพฤติปฏิบัติตาม**

๑.๑ ทรงเป็นแบบอย่างในด้าน
คุณธรรม ทรงมีพระเมตตากรุณาต่อกลุ่มชน
ที่ประสบความทุกข์ยากจากภัยธรรมชาติ
และผู้เจ็บไข้ได้ป่วยในชนบทห่างไกล

ทรงเป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม
ทรงมีพระเมตตากรุณาต่อกลุ่มชนที่กำลัง
ประสบความทุกข์ยาก

เมื่อมีภัยธรรมชาติเกิดขึ้นแก่ประชาชน
ชาวไทยไม่ว่าจะอยู่ในภูมิภาคหรือท้องถิ่นใด

ทรงห่วงใยในความทุกข์ยากและความเดือด
ร้อนลำบากของราษฎร ทรงพระราชอุทิศสาหะ
คันคิดวิธีป้องกันแก้ไขนานัปการ แล้วพระ
ราชทานให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับ
ไปดำเนินการ

ทรงติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด
จนภาวะวิกฤติผ่านพ้นไปด้วยดี

ทรงนำประชาชนให้ช่วยเหลือพี่น้อง
ร่วมชาติผู้ประสบภัยพิบัติเหล่านั้น ทำให้
ประชาชนทั้งชาติตื่นตัวพากันบริจาคเงินและ
สิ่งของโดยเสด็จพระราชกุศลมากมาย

ทรงเป็นแบบอย่างทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างประชาชนในชาติ

ทรงโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ซึ่งหมายถึงมูลนิธิที่พระมหากษัตริย์และประชาชนร่วมกันตั้งขึ้น มีวัตถุประสงค์ให้เป็นมูลนิธิที่ช่วยผู้ประสบสาธารณภัยทั่วประเทศได้โดยฉับพลัน ไม่ว่าภัยนั้นจะเกิดจากไฟไหม้ น้ำท่วม หรือพายุพัด และทรงรับมูลนิธิไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑.๒ ทรงเป็นแบบอย่างในความกตัญญูกตเวทิต่อสมเด็จพระบรมราชชนกชนนี

ทรงเป็นแบบอย่างในความกตัญญูกตเวทิต่อสมเด็จพระบรมราชชนกชนนี โดยเฉพาะสมเด็จพระบรมราชชนนีมาโดยตลอด เวลา มิได้ขาด

พระราชจริยาวัตรที่ทรงปฏิบัติต่อสมเด็จพระบรมราชชนนีในขณะที่ยังทรงพระชนม์อยู่ ในยามที่ทรงเจ็บป่วย จวบจนเสด็จสวรรคตเป็นที่ประทับใจประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ นับเป็นแบบอย่างสูงสุดในการประพฤติปฏิบัติที่แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทิต่อบุพการีให้คนไทยได้ถือเป็นแบบฉบับ

๑.๓ ทรงเป็นแบบอย่างในด้านความอดุสาหะและเสียสละเพื่อส่วนรวมและประชาชน

ทรงเป็นแบบอย่างในด้านความอดุสาหะและเสียสละเพื่อส่วนรวมและประชาชน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่อุทิศพระองค์เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

ทรงใช้เวลาส่วนใหญ่แต่ละปีโดยประมาณ ๘ เดือน เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักตามภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อทรงออกไปเยี่ยมราษฎรในท้องที่

จนอาจกล่าวได้ว่า ไม่มีท้องที่แห่งใดในประเทศไทยที่พระองค์ไม่เคยเสด็จพระราชดำเนินไปถึง

ภาพที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีกล้องถ่ายรูปคล้องพระคอ ทรงถือแผนที่ดินสอดเสด็จพระราชดำเนินทั้งทางบกทางน้ำ นำหน้าคณะเจ้าหน้าที่ผู้ตามเสด็จไปยังพื้นที่ทุรกันดาร หรือพื้นที่ที่ประชาชนกำลังประสบปัญหาความทุกข์ยาก ทรงให้คำอธิบาย ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทรงเสด็จเข้าไปทักทายประชาชนที่มาเฝ้ารับเสด็จอย่างใกล้ชิด เป็นภาพที่พวกเราชาวไทยคุ้นตาและ

ชาวซึ่งในพระมหากษัตริย์คุณมานานแล้ว

ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีของการทำงาน เพื่อประชาชนให้แก่พระราชโอรส พระราชธิดา ข้าราชการ และบุคลากรหลักในภาคเอกชนทั้งหลาย

๑.๔ ทรงเป็นแบบอย่างในคุณธรรมของผู้นำหรือนักปกครองที่ดี ทรงสมบูรณ์ด้วยทศพิธราชธรรม

ทรงเป็นแบบอย่างในคุณธรรมของผู้นำหรือนักปกครองที่ดี

ทรงปฏิบัติพระองค์และพระราชมณเฑียรกิจด้วยคุณธรรมที่พระมหากษัตริย์พึงกระทำ

ทรงสมบูรณ์ด้วยทศพิธราชธรรม เป็นแบบอย่างควรแก่การเทิดทูนบูชาและเจริญรอยตามของผู้นำหรือ นักปกครองทุกคน

ทรงให้ความรัก ความเมตตาคุณาแก่ปวงประชา ทรงบริจาคเงินทรัพย์สิ่งของแก่อุปถัมภ์ผู้ตกทุกข์ได้ยาก คือ ทาน

ทรงประพฤติปฏิบัติพระองค์ด้วยความบริสุทธิ์ทั้งกายวาจาใจ คือ ศีล

ทรงเสียสละประโยชน์ส่วนพระองค์

ทั้งทางกำลังพระวรกาย กำลังพระทัย กำลังพระราชทรัพย์ และทรงสละเวลาเพื่อประโยชน์สุขของชาติบ้านเมือง โดยเฉพาะประชาชนในชุมชนห่างไกล คือ บริจาค

ทรงมีความจริงใจ เที่ยงธรรม มุ่งหวังประโยชน์สุขของพลสกนิกรของพระองค์เป็นสำคัญ มิได้ทรงมุ่งผลเพื่อพระองค์เอง ทรงมุ่งมั่นตามพระราชปณิธานนี้มาโดยตลอด คือ อาชชวะ

ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับบุคคลทุกชั้น ราษฎรไม่เลือกชั้นวรรณะและอาชีพ ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าใกล้ชิดพระองค์ ทรงปราณีต่อทุกคนด้วยพระราชอัธยาศัยที่สุ่มสุภาพ นิ่มนวล ภาพที่พระองค์ทรงค้อมพระวรกายลงรับการเคารพจากผู้เฒ่าผู้แก่ที่มาเฝ้าเสด็จเป็นภาพที่ตริ้งตาตริ้งใจแก่ผู้พบเห็นและกล่าวขวัญถึงแม้ปัจจุบันนี้ คือ มัททวะ

ทรงมุ่งมั่นด้วยพระทัยอันแรงกล้า บากบั่นปฏิบัติพระราชมณเฑียรกิจ มิได้ทรงย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนแม้อยู่ในท้องถิ่นแสนทุรกันดาร คือ ตปะ

ทรงมีน้ำพระทัยและพระอารมณ์ที่เรียบ สุขุม เยือกเย็น ไม่แสดงความโกรธให้ปรากฏ ไม่มุ่งร้าย ให้อภัย ลงโทษใคร ในบางโอกาส

ทรงมีพระอารมณ์ขันสร้างความสดชื่นรื่นเริง
ให้กับผู้ใกล้ชิดพระองค์อีกด้วย

ครั้งหนึ่งมี คำขวัญของทางราชการว่า
รัฐบาลนี้ไม่ต้องการให้ท่านรัดเข็มขัด แต่
ต้องการให้ท่านประหยัด และเมื่อประทับ
เครื่องบินของสายการบินภายในประเทศ
เครื่องบินกำลังร่อนลงก็มีตัวอักษรแจ้งแก่ผู้
โดยสารว่า “โปรดรัดเข็มขัด” ก็มีพระราช
ดำรัสแก่ผู้ตามเสด็จว่า “ทำไมไม่บอกให้
ประหยัด” ทำให้ผู้ตามเสด็จอดหัวเราะกัน
ไม่ได้ ทรงมีพระอารมณ์ขันอยู่ไม่น้อย พระ
ธรรม ข้อนี้ คือ อักโกธระ

ทรงสร้างแต่คุณประโยชน์ ก่อให้เกิด
ความสุขแก่ประชาชน ทรงไม่กระทำให้
เกิดความยากลำบากแก่ประชาชน เสด็จไป
ที่ใดมีแต่ความสุขเกิดขึ้น ณ ที่นั้น คือ อวิหิงสา

ทรงอดทนต่ออุปสรรคความทุกข์ยาก
นานาประการในขณะที่ทรงพระราชกรณียกิจ
อยู่ ทรงรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและ
ของเจ้าหน้าที่ในงานที่ทรงกำลังดำเนินการอยู่
คือ ขันติ

และทรงรักความถูกต้องเพื่อประโยชน์
ต่อส่วนรวม เมื่อจะทรงกระทำสิ่งใด จะทรง
ศึกษาหาข้อมูลข้อคิดเห็นจากประชาชนผู้อยู่
ในท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีหลาย
พระราชกรณียกิจที่ทรงริเริ่ม จะทรงเริ่มจาก
การศึกษาค้นคว้าทดลองเพื่อความถูกต้อง
เหมาะสมก่อนทั้งทางหลักวิชาการและทาง
บริหารของท้องถิ่นนั้น ทรงยอมรับเพื่อให้
เกิดการปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่ทรงเห็นชัดว่า
ควรต้องปรับปรุงแก้ไข แม้ในบทพระราช
นิพนธ์เพลงเพลงหนึ่งของพระองค์ มีเนื้อคำ
ร้องว่า “จะแน่วแน่แก้ไขในสิ่งผิด” แสดงให้

เห็นถึงพระราชปณิธานของพระองค์ที่ทรง
รักความถูกต้องตามทำนองคลองธรรม นั่นคือ
อวิโรธนะ

ทศพิธราชธรรมที่ทรงประพฤติปฏิบัติ
ในพระราชจริยวัตรและพระราชกรณียกิจ
ต่าง ๆ เป็นแบบอย่างอันประเสริฐที่ผู้ที่มี
บทบาทหน้าที่เป็นผู้นำหรือนักปกครองควรที่
จะเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมและ
ประพฤติปฏิบัติตาม

๒. ทรงเป็นผู้นำในการคิด ชี้นำทิศทางการ การแก้ปัญหาและพัฒนาความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตของคนไทย

๒.๑ ทรงเป็นผู้นำในการคิดอย่างมี
ระบบและมีรูปแบบในการดำเนินการเพื่อ
แก้ปัญหาและพัฒนาความเป็นอยู่ของประ
ชาชนและการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากร
ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

รูปแบบวิธีการทำงานอย่างมีระบบที่
ทรงนำทาง ชี้นำไว้ คือ

๒.๑.๑ ทรงดำเนินการแก้ปัญหา
และพัฒนาชุมชนด้วยการศึกษาพิจารณา
องค์ประกอบและสาเหตุต่าง ๆ รอบด้าน

ทรงคิดที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาใน

ทุกองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญของปัญหา
นั้น ๆ ไปพร้อม ๆ กันอย่างมีความสัมพันธ์กัน

๒.๑.๒ ทรงดำเนินการแก้ปัญหา
และพัฒนาชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุ
บัน และเป็นอยู่จริงในชุมชนนั้น

ทรงเน้นให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มี
อยู่อย่างเหมาะสม หลีกเลี่ยงการทำลาย
ทรัพยากรธรรมชาติ แต่ใช้วิธีการสร้างให้เกิด
ความสัมพันธ์ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นวงจร
อย่างที่เรียกกันว่า การพัฒนาแบบยั่งยืน
หรือการพัฒนาแบบพวกันรอด

ทรงเน้นการใช้เทคโนโลยีพื้นบ้าน ไม่
ทรงโปรดโครงการที่ใหญ่โต สลับซับซ้อนที่
ต้องใช้เทคโนโลยีที่สูงเกินไปจนขาดความ
เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงและวิทยา
การที่ทรงนำไปใช้ต้องไม่ขัดกับวัฒนธรรมและ
วิถีชีวิตเดิม ๆ ของคนในท้องถิ่น

๒.๑.๓ ในการพัฒนาประเทศ ทรง
ชี้นำหลักการไว้ว่า การพัฒนาประเทศนั้น
จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน
คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชน
ส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและ
อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา

เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอสมควร
และปฏิบัติได้แล้ว ค่อยเสริมความเจริญและ

ฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป

หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ
ยกเศรษฐกิจขั้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว
โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะ
ของประเทศ และของประชาชนโดยสอดคล้อง
ด้วย ก็จะทำให้เกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ
ขึ้นซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้
ในที่สุด

๒.๒ ทรงให้แนวคิดในการดำเนินการ
ด้านต่าง ๆ แก่หน่วยปฏิบัติงานทั้งภาครัฐ
และเอกชนอย่างชัดเจน ปฏิบัติได้ สอดคล้อง
เหมาะสมกับสภาวะที่เป็นอยู่จริง

พร้อมทั้งมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์และ
พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป็นต้นว่า

ในด้านป่าไม้

ทรงชี้แนะในเรื่องปลูกไม้สามอย่าง คือ
ไม้ใช้ ไม้ผล ไม้薪 ทรงแนะนำให้ปลูกป่า
ทดแทน ปลูกป่าในพื้นที่บริเวณอ่างเก็บน้ำ
หรือเหนืออ่างเก็บน้ำ ปลูกป่าบนเขาสูง
ปลูกป่าเสริมธรรมชาติเพื่อเป็นการเพิ่มที่อยู่
อาศัยแก่สัตว์ป่า ฯลฯ

ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรงแนะนำให้ให้นักวิชาการป่าไม้ช่วย
กันวิจัยแสวงหาพันธุ์พืชที่สามารถคายก๊าซ
ออกซิเจนจากกระบวนการสังเคราะห์แสง
ออกมาในอัตราสูงก่อให้เกิดความสมดุลของ
ปริมาณก๊าซออกซิเจน ในโตรเจน คาร์บอน
ไดออกไซด์ในบรรยากาศ

ทรงมีพระราชดำริให้เกิดโครงการที่
จะหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า

เช่น โครงการหลวงพัฒนาชาวเขา
พระราชทานแบบให้กรมชลประทานประดิษฐ์
เครื่องกั้นน้ำช่วยพัฒนานำมาใช้บำบัดน้ำเสีย
ทรงริเริ่มโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบ
บำบัดน้ำเสียโดยวิธีธรรมชาติ ฯลฯ

ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและชลประทาน
ทรงชี้ทางให้คำแนะนำในการดำเนิน
การเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำและชลประ
ทานไว้ในหลายรูปแบบ

เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ
เพาะปลูกและอุปโภคบริโภคในรูปแบบอ่าง
เก็บน้ำและฝายทดน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ
เพื่อการรักษาต้นน้ำลำธาร การระบายน้ำ
ออกจากที่ลุ่มเพื่อการเพาะปลูก การบรรเทา
อุทกภัย ฯลฯ

ด้านการพัฒนาที่ดิน

ด้านเกษตรกรรม

ด้านการอนุรักษ์และการพัฒนาการ

ประมง

ด้านอาชีพเสริมให้กับเกษตรกร

ด้านการสหกรณ์

ด้านการศึกษา ฯลฯ

๒.๓ ทรงชี้แนะแนวทางดำเนินการใน รูปแบบของวิธีการและมาตรการในการแก้ ปัญหาต่าง ๆ ที่ประชาชนในท้องถิ่นกำลัง ประสบอยู่ และการพัฒนาให้เขาเหล่านั้น ได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ที่สำคัญ ๓ ประ การ คือ

๒.๓.๑ การพึ่งตนเอง

ทรงเน้นการพัฒนาที่มุ่งสร้างความ เข้มแข็งให้แก่ชุมชนในลักษณะการพึ่งตนเอง

ทำให้ชุมชนแข็งแรงก่อนด้วยการพึ่ง ตนเองแล้วค่อยออกมาสู่สังคมภายนอก

มิใช่การเอาความเจริญหรือบุคคลจาก ภายนอกเข้าไปดำเนินการในชุมชนที่ยังไม่ทัน ได้มีโอกาสเตรียมตัว

การให้ชุมชนพึ่งตนเองได้

ทรงเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ จำเป็นต่อการผลิต คือ แหล่งน้ำ

เมื่อชุมชนแข็งแรงมีความพร้อมระดับ หนึ่งแล้วก็ขยายโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ที่

จำเป็นต่อการยกระดับรายได้

เช่น การคมนาคม การตลาด ข้อมูล ข่าวสาร ฯลฯ

ทรงเห็นว่า ชุมชนไทยมีลักษณะ ปัญหาอยู่ ๒ ลักษณะ

ลักษณะเร่งด่วน

และระยะยาว

การพึ่งตนเองในลักษณะการแก้ ปัญหาเร่งด่วน

ทรงเสนอแนะให้ใช้วิธีนำทรัพยากรหรือ สินทรัพย์ที่มีอยู่มารวมกันในรูปแบบของ ธนาคาร เพื่อเป็นกองทุนรวมให้เกิดมีพลัง

การพึ่งตนเอง ในลักษณะการแก้ ปัญหาระยะยาว

ทรงเสนอแนะวิธีการสหกรณ์

๒.๓.๒ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

ทรงให้ข้อคิดว่า เมื่อแก้ปัญหาเฉพาะ หน้าที่กำลังรุมล้อมอยู่ได้แล้ว คนเราก็สามารถ ตั้งตัวได้และสามารถที่จะพัฒนางานอย่างอื่น ได้ต่อไป

จึงมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราช ดำริหลายโครงการมีลักษณะที่มุ่งแก้ปัญหา เฉพาะหน้าของประชาชน

๒.๓.๓ การส่งเสริมความรู้ วิชา การสมัยใหม่ที่เหมาะสม

นำเอาความรู้ในด้านเทคโนโลยีการผลิตที่ชาวบ้านรับได้และสามารถนำไปปฏิบัติอย่างได้ผลแท้จริง เข้าไปช่วยดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตของชาวชนบท

๒.๔ ทรงเป็นผู้นำ

เป็นแบบอย่างในความคิดด้านปรัชญาและค่านิยมในการทำงานเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นและเพื่อพัฒนาบ้านเมืองด้วยการสละประโยชน์สุขส่วนตน ทุ่มเทกกำลังกาย

กำลังสติปัญญา แม้กำลังทรัพย์เพื่อความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนโดยมิได้หวังสิ่งตอบแทนเป็นงานในรูปแบบปิดทองหลังพระ

และทรงให้แนวคิดถึงเรื่อง การสูญเสีย เป็นกำไรที่ได้ (our lost is our gain)

ปรัชญาและค่านิยมของพระองค์ท่าน ช่วยชี้นำและเสริมสร้างค่านิยมในการทำงานของข้าราชการและบุคคลทั่วไปให้มุ่งทำงานเพื่องาน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

๓. ทรงเป็นผู้นำในการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ ชนชาติบ้านเมือง ทรงมีรูปแบบ วิธีการ ขั้นตอนในการดำเนินพระราชกรณียกิจ อย่างมีประสิทธิภาพสูงยิ่ง

๓.๑ การศึกษาข้อมูล

ก่อนการเสด็จไปยังพื้นที่ใด ๆ จะทรง ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพื้นที่และประชาชนในพื้นที่นั้นในทุก ๆ ด้านจากเอกสาร ข้อมูล แผนที่เพื่อทราบถึงสภาพในท้องถิ่น นั้น ๆ ก่อนเสมอ

๓.๒ การหาข้อมูลในพื้นที่

เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ชัดเจน และได้ ศึกษา วิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็น เงื่อนไขของปัญหาและสาเหตุแห่งปัญหา รวมทั้งช่องทางที่จะแก้ปัญหา

ทรงดำเนินการ ด้วย ๓ วิธีการ คือ สอบถามประชาชนผู้อยู่ในพื้นที่ สัมภาษณ์ที่ด้วยพระองค์เอง และสอบถามเจ้าหน้าที่

๓.๓ การวิเคราะห์

กำหนดปัญหา สาเหตุแห่งปัญหา เป้าหมายในการแก้ปัญหาที่ชัดเจน

๓.๔ การศึกษา วิจัย ค้นคว้า ทดลอง

มีหลายเรื่องที่ทรงทำการศึกษา วิจัย ค้นคว้า ทดลองทั้งด้วยพระองค์เอง

และทรงมีพระราชดำริให้หน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อให้ได้ องค์ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นไปตาม หลักวิชาการและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในแต่ละท้องถิ่น นำไปเป็นวิธีการ

แก้ปัญหาและพัฒนาสภาพแวดล้อม งานอาชีพต่าง ๆ และความเป็นอยู่ของประชาชน

๓.๕ การวางแผนเพื่อดำเนินการ

ทรงยึดหลักความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมประเพณีและสภาพทางสังคม

การส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งตนเอง

ความสามารถที่จะรับไปปฏิบัติได้ของประชาชน

การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

พระปรีชาสามารถในการวางแผนและการคาดคะเนผลลัพธ์ในอนาคตของพระองค์นั้นแม่นยำสอดคล้องตรงตามความเป็นจริงยิ่งนัก

ทรงมีสายพระเนตรที่มองการณ์ไกล

ทรงแนะนำเจ้าหน้าที่ให้มีวิจรรณญาณที่กว้างไกล ไม่แคบอยู่แต่เฉพาะเรื่องที่เป็นภารกิจของตนเองเท่านั้น

๓.๖ การสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือกับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับราษฎรอยู่เสมอเพื่อชี้แจงพระราชดำริหรือแผนงานของพระองค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือในงาน

และทรงเห็นว่าการพัฒนาโดยการกระตุ้นผู้นำชุมชนให้เป็นตัวนำในการพัฒนา ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทรงใช้ในบางพื้นที่ตามความเหมาะสม

๓.๗ การริเริ่ม เริ่มงาน เสนอแนะชี้ทางในการดำเนินงาน

ทรงเริ่มงานตามพระราชดำริหรือตามแผนงานที่ทรงร่างขึ้น โดยทรงริเริ่มงานขึ้นก่อนหรือชี้ทาง แนะนำให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไว้ดำเนินการหรือให้เกิดการดำเนินงานโดยประชาชนในท้องถิ่นนั้น

ทรงให้แนวความคิดอยู่เสมอว่า การพัฒนานั้นจะต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปไม่เร่งรัดที่จะให้เกิดผลในทางความเจริญอย่างรวดเร็ว

๓.๘ การประสานงานและการร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินงาน

ทรงเล็งเห็นว่า งานแก้ปัญหาและพัฒนาในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งจำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียงสอดคล้องกัน

หากดำเนินการแต่ละเรื่อง แต่ละองค์ประกอบของงาน นอกจากจะไม่ได้ผลดีเท่าที่ควรยังอาจก่อให้เกิดปัญหาอีกด้วย

ทรงทำให้เกิดการประสานงาน การร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินงาน จนเป็นรูปแบบวิธีการในการปฏิบัติงานของราชการไทยในการประสานงานกันที่จะช่วยกันแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนและสังคมในระยะต่อ ๆ มา

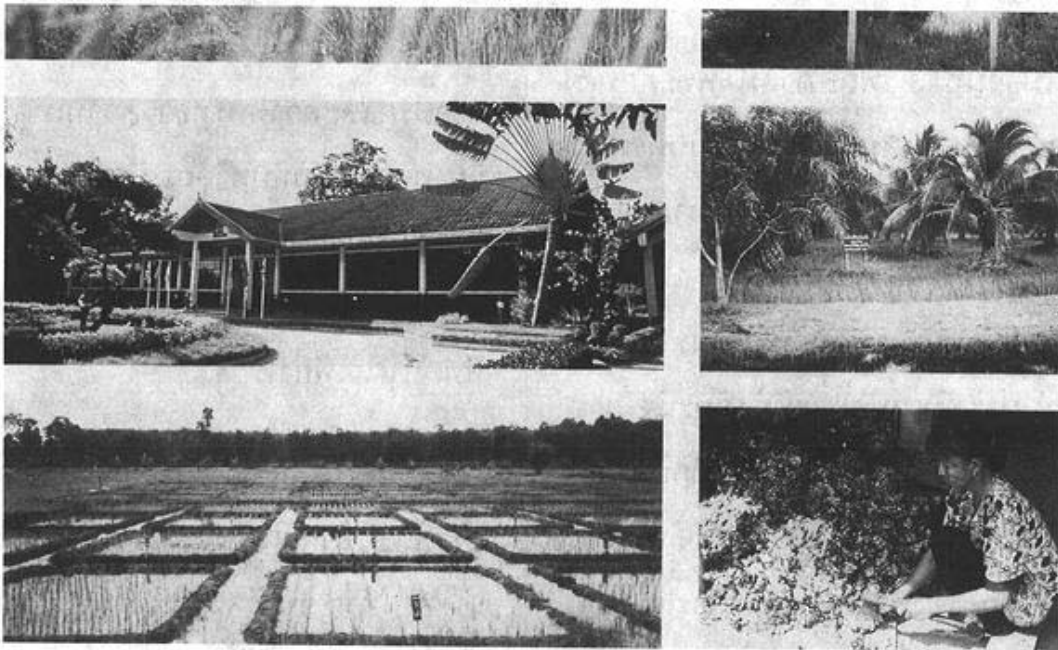
๓.๘ การส่งเสริมช่วยเหลือ นิเทศติดตาม ประเมินผลและสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน

เมื่อเริ่มงานใดแล้วจะทรงติดตามงานส่งเสริมช่วยเหลือทั้งทางพระราชทรัพย์ และ

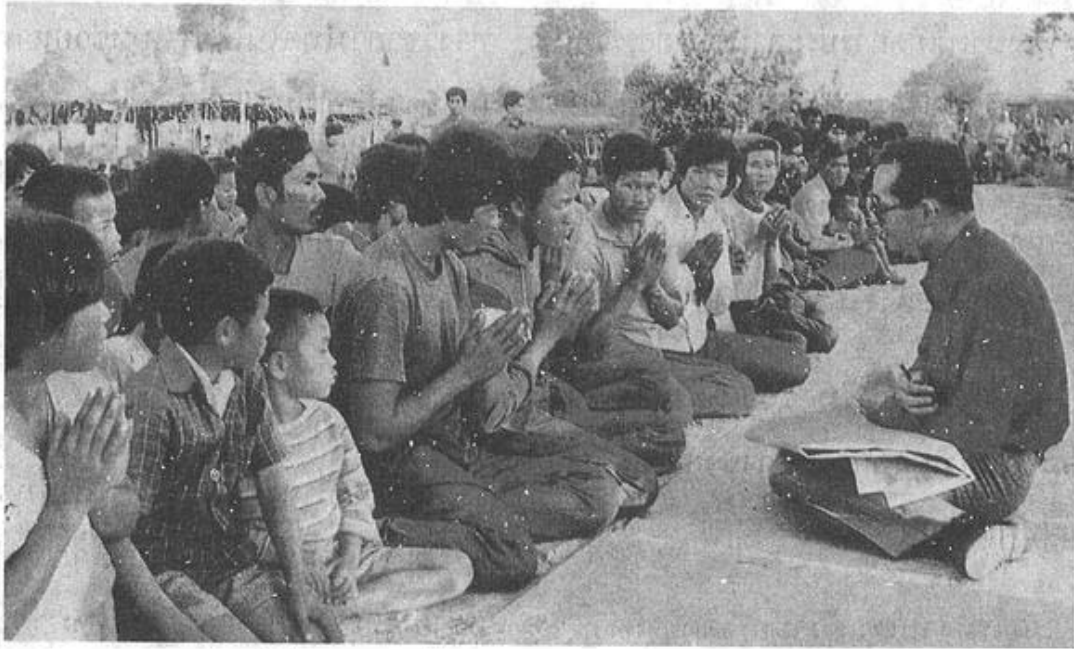
ทางวิชาการเทคโนโลยี ทรงช่วยเหลือทางแก้ปัญหาและพัฒนางาน

ทรงพระราชทานขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชน ชาติบ้านเมือง ความเป็นอยู่ของประชาชน การอนุรักษ์และพัฒนาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา

ทรงเป็นผู้นำในการปฏิบัติการเพื่อประชาชนและบ้านเมืองควรแก่การเทิดทูนบูชายิ่งนัก มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและพระราชกรณียกิจมากมาย

**๔. ทรงเป็นหลัก เป็นที่พึ่ง ร่มโพธิ์ทอง
เป็นขวัญกำลังใจ และเป็นศูนย์รวมใจ
ของไทยทั้งชาติ**

เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา ภูมิพลอดุลยเดชมหิตลธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถ บพิตร ทรงเครื่องต้นบรมขัตติยราชภูษิต ตาภรณ์ ประทับเหนือพระที่นั่งภัทรนัฐ ภาย ใต้ฉัตรพญามหาเศวตฉัตร ทรงหลังทักษิณทก ตั้งพระราชสัตยาธิษฐาน จะทรงปฏิบัติพระราช กรณียกิจปกครองพระราชอาณาจักรไทย โดย ทศพิธราชธรรมจรรยา ตามที่ได้มีพระปฐม บรมราชโองการว่า “เราจะครองแผ่นดิน โดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชน ชาวสยาม”

พระราชดำรัสอันเป็นพระราชปณิธาน ในพระปฐมบรมราชโองการนี้ นำความ ปลาบปลื้มปิติมาสู่หัวใจของปวงชนชาวไทย ยิ่งนัก ยิ่งนานวันเข้า ความปิติปลาบปลื้ม ความรักและความศรัทธา ความเทิดทูนบูชา ก็ยิ่งพอกพูนถมทับทวีคูณ เมื่อชาวไทยทั้งมวล ได้ตระหนักว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์นี้ทรงยึดมั่นอยู่ในพระราชปณิธาน ที่ทรงให้ไว้เพียงไร

ทรงได้แสดงให้เห็นประชาชนชาวไทยได้ ประจักษ์ถ่องแท้ถึงพระราชหฤทัยอันเด็ดเดี่ยว แน่วแน่มั่นคง ที่จะทรงกระทำตามที่ได้มี พระราชปณิธานไว้

เสด็จออกเยี่ยมประชาชน รอนแรม ไปทุกแห่งหน ในท่ามกลางความทุกข์ ความ ยากไร้และกันดาร ยืนหยัดอยู่เคียงข้างพลก

นิกรของพระองค์เพื่อคลายทุกข์และสร้างสุข
ขจัดความยากไร้แร้นแค้นให้จางไป

เสด็จไป ณ ที่ใด ความสุขขึ้นบานก็
บังเกิดขึ้น ณ ที่นั้น

พระองค์จึงเป็นที่รักเคารพเทิดทูนของ
ประชาชน

ทรงเป็นร่มโพธิ์ทอง เป็นที่พึ่ง เป็นศูนย์
รวมน้ำใจของประชาชนชาวไทยทั้งมวล

ในการเสด็จเยี่ยมราษฎร เมื่อได้ทอด
พระเนตรเห็นผู้ใดเจ็บไข้ได้ป่วยไม่สามารถจะ
รักษาตัวเองได้ ก็ทรงให้แพทย์ที่ตามเสด็จ
ช่วยดูแลรักษา หรือให้นำส่งโรงพยาบาล โดย
พระราชทานค่าใช้จ่ายให้ ทางครอบครัวก็ช่วย
เหลือมิให้เดือดร้อน จนกว่าคนไข้จะหาย
กลับมา หากมีอันเป็นล้มตายนก็ทรงรับอุปการะ
ลูกกำพร้า

นับแต่ที่ได้เสด็จขึ้นครองราชสมบัติ
จนถึงวันนี้ นับเป็นเวลาได้ ๕๒ ปีเต็ม พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรง
แสดงให้เห็นพระกนิกรชาวไทยทั้งมวลได้ประจักษ์
อย่างถ่องแท้ถึงพระราชหฤทัยอันเด็ดเดี่ยว
มั่นคง ที่ทรงปฏิบัติพระองค์อยู่ในทศพิธ
ราชธรรม ดังที่ได้มีพระราชปณิธานไว้ตั้งแต่
เมื่อเริ่มขึ้นครองแผ่นดิน

สิ่งที่เห็นได้ชัดที่สุด นับเป็นเอกลักษณ์
พิเศษของพระองค์คือ ทาน การให้ และ
การสงเคราะห์ พระเมตตาธรรมนี้ ชุ่มชื้น

ลึกซึ้งและใหญ่หลวงยิ่งนัก ประชาชนทุกหมู่
เหล่าล้วนได้รับพระเมตตา พระมหากรุณา
ธิคุณอย่างถ้วนหน้ากัน

ภาพที่พระองค์ทรงทอดพระวรกายลง
กับพื้นดิน ตรัสถามถึงทุกข์สุข การทำมา
หากินของราษฎรในพื้นที่

ภาพที่เสด็จไปตามชนบท และถิ่นทุร
กันดาร เพื่อศึกษาหาแนวทางช่วยเหลือประ
ชาชนในพื้นที่ห่างไกล

ภาพที่ทรงมีรับสั่ง ปรีกษาหรือและชี้
แนวทางปฏิบัติเพื่อการช่วยเหลือประชาชน
และการอนุรักษ์ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

ภาพที่กำลังทรงงานมีพระเสโทหยดย่อย
ที่ปลายพระนาสิก ฯลฯ

ล้วนเป็นภาพที่ตรึงตาตรึงใจ ก่อให้เกิด
ความตื่นตันใจในพระเมตตา พระมหากรุณา
ธิคุณเป็นอย่างสูง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง
เห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะได้ทรงพบ
ปะประชาชน ได้เสด็จฯ ไปเยี่ยมประชาชน
ทุกจังหวัดในประเทศไทย ด้วยพระราช
ประสงค์จะทรงรู้สภาพและปัญหาของท้อง
ถิ่นนั้นเพื่อทรงคิดหาทางปรับปรุงสภาพหรือ
แก้ปัญหาต่อไป

ทรงช่วยเหลือและส่งเสริมชาวเขาให้มี
ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้สูงขึ้น มีสัมมา

ชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นไม่เป็นพิษเป็นภัย ต่อส่วนรวม จนชาวเขาเกิดความ จงรักภักดี เรียกพระองค์ท่านว่า “พ่อหลวง”

พระบรมราโชวาทที่พระราชทานให้กับ บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ล้วนมีคุณค่าชี้ นำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติที่นำไปสู่การ พัฒนาตนเอง หมู่คณะชาติบ้านเมืองและ ความผาสุกของประชาชนโดยส่วนรวม และเป็นเครื่องร้อยรัดน้ำใจให้เกิดความสมัคร สมานสามัคคีของคนในชาติ

พระราชดำรัสที่พระราชทานในพระราช พิธีวงสรวงสมเด็จบูรพกษัตริราชในงาน สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี เมื่อเดือน เมษายน ๒๕๒๕ ได้พระราชทานหลักธรรม อันเป็นพื้นฐานของชีวิต ๔ ประการ

ความตอนหนึ่งว่า

“คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและ น้อมนำมาปฏิบัติ มีสี่ประการ ประการ แรกคือ การรักษาสัจ คือ ความจริงใจต่อ ตนเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็น ประโยชน์และเป็นธรรม ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประ เพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น ประ การที่สาม คือ การอดทนอดกลั้นและอดออม ที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริต ไม่ว่า จะด้วยเหตุประการใด ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และ

รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อ ประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง คุณธรรม สี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝัง และบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความ ร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนา ให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับเรื่อง ศีลธรรม วัฒนธรรมและจิตใจ มีข้อความ บางประการดังนี้

“ในบ้านเมืองของเราทุกวันนี้มีเสียง กล่าวกันว่า ความคิดจิตใจของคนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อม ความประพฤติที่เป็น ความทุจริตหลายอย่าง มีที่ท่าที่จะกลายเป็น สิ่งที่คนทั่วไปพากันยอมรับและสมยอมให้ กระทำได้เป็นธรรมดา สถานการณ์เช่นนี้ ย่อมทำให้วิถีชีวิตของแต่ละคนมีดมัวลง เป็น ปัญหาใหญ่ที่เหมือนกระแสดิ้นอันไหลบ่า เข้ามาท่วมทั่วไปหมด จึงจำเป็นต้องแก้ไข ด้วยการฝืนคลื่นที่กล่าวนั้น”

“การทำสิ่งที่ดีงามนั้น ไมใช่ของที่พ้น สมัยหรือที่น่ากระดากอาย หากเป็นของที่ ทุกคนทำได้ไม่ยาก และให้ผลตอบแทนอย่าง คุ่มค่า เพราะความดีนั้นทรงค่าและทรงผลดี อยู่ตลอดกาลมิได้เปลี่ยนแปลง มีแต่ค่านิยม ในความดีเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลง”

“ถึงแม้เราจะอยู่ท่ามกลางความเจริญ รุดหน้าแห่งยุคปัจจุบันอย่างไร เราก็ทอดทิ้งการศึกษาทางด้านจิตใจและศีลธรรม จรรยาไม่ได้ ตรงข้ามเราควรจะเอาใจใส่ สักสอนกันให้หนักแน่นทั่วถึงยิ่งขึ้น เพื่อให้ ความเข้าใจถูกต้องสอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อมที่พัฒนาการไปไม่หยุดยั้ง”

ด้วยพระราชจริยาวัตร พระราชกรณียกิจ และพระมหากษัตริย์คุณอันมีคุณอนันต์ กว้างใหญ่ไพศาลต่อประชาราษฎร์ ประชาชนชาวไทยทั้งมวลถวายเป็นความรัก ความผูกพัน ความจงรักภักดีต่อพระองค์อย่างไม่เสื่อมคลาย

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เคยแสดง เป็นกถาธรรมไว้ว่า

“ข้อที่พระมหากษัตริย์ราชเจ้าทรง ประพฤติพระกิริยา พร้อมทั้งพระวรกาย พระวาจา ให้สะอาด งดงามตามชาติตยราช ประเพณี ดำรงด้วยดีในเบญจเวรวิริติเป็น ไปในประชาชน ทำให้ประชาชนมีความ อุ่นใจ สบายใจไม่ต้องเกรงว่าจะต้องได้รับ พระราชภัยจากองค์พระมหากษัตริย์ สิ่งที่ได้รับจากพระองค์ จึงมีแต่พระมหากษัตริย์ พระบรมราชูปถัมภ์ พระบรมราชานุเคราะห์ โดยส่วนตัว ... ดังจะพึงเห็นได้ว่า เสด็จ พระราชดำเนินไปในที่ใด ก็เกิดเป็นสุคติขึ้น

ที่นั่น เพราะเสด็จพระราชดำเนินไปด้วยดี ประชาชนขึ้นบานรับเสด็จ...”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไป ณ ที่ใด เหมือนมีสายฝนทิพย์ประพรม ความสุขสวัสดิก็บังเกิดขึ้น ณ ที่นั่น

จากพระราชดำริ พระบรมราชาบาท และพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แม้เป็นเพียงส่วนน้อยในพระราชกรณียกิจทั้งหลายของพระองค์ แสดงให้เห็น อย่างชัดเจนว่า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช

ทรงเป็นแบบอย่างที่ปวงชนชาวไทย กล่าวขวัญถึงด้วยความชื่นชม เทิดทูน นำไป ประพฤติปฏิบัติตาม

ทรงเป็นผู้นำในการคิด ชี้นำทิศทางการ แก้ปัญหาและพัฒนา

ทรงเป็นผู้นำในการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาบ้านเมืองและความเป็นอยู่ของ ประชาชน

ทรงเป็นหลัก เป็นที่พึ่ง ร่มโพธิ์ทอง เป็นขวัญกำลังใจ และเป็นศูนย์รวมใจของ ไทยทั้งชาติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรงเป็นแบบอย่าง ทรงทำให้เกิดหลัก การ รูปแบบ วิธีการ ในการคิด การปฏิบัติ

เพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาบ้านเมืองและ
ความเป็นอยู่ของประชาชน

หน่วยราชการและหน่วยงานต่าง ๆ
รวมทั้งประชาชนชาวไทยได้เห็นแบบอย่าง
ได้เรียนรู้ ได้ปฏิบัติตามพระราชดำริ พระบรม
ราโชวาท และพระราชกรณียกิจของพระองค์

จึงเกิดรูปแบบ วิธีการของการประพฤติ
ปฏิบัติและการดำเนินการในการพัฒนาชีวิต
และสังคมขึ้น ทั้งในส่วนของราชการ หน่วยงาน
และประชาชนทั่วไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล
อดุลยเดชมหาราช

ทรงเป็นอัครประทีปทางการบริหาร
และการพัฒนาที่ข้าราชการและบุคคลทั้ง
หลายพึงยึดถือและดำเนินการตามรอย
พระยุคลบาทสืบต่อไป

(สรุปย่อจากบทความเรื่อง
“ทรงเป็นอัครประทีปแห่งวัฒนธรรมไทย”
ของ พะนอม แก้วกำเนิด)

สรุปผลการสัมมนา “โครงการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท”

วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๑

ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี

การสัมมนาเริ่มจากคำกล่าวเปิดและ
บรรยายพิเศษของนายแก้วขวัญ วัชโรทัย
เลขาธิการพระราชวัง

คำกล่าวรายงานและดำเนินการเสวนา
โดย นางทิพาวดี เมฆสุวรรณ เลขาธิการ ก.พ.

การเสวนานำเรื่อง แนวทางการปฏิบัติ
ตามรอยพระยุคลบาท โดย ม.ล.พีระพงศ์
เกษมศรี ราชเลขาธิการ

ผู้ร่วมอภิปราย คือ ดร. สุเมธ ตันติ
เวชกุล เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ
พิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่อง
มาจากพระราชดำริ นายผัน จันทรปาน
ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
นายปราโมทย์ไม้กัด อธิบดีกรมชลประทาน
ศาสตราจารย์ ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช ผู้
บังคับการวชิราวุธวิทยาลัย

และจากการเสวนาของผู้เข้าร่วมสัมมน
าอย่างกว้างขวางซึ่งที่ประชุมมีความเห็น
สอดคล้องกันว่า เห็นด้วยและชื่นชมที่จะมี
การพัฒนา “โครงการเรียนรู้ตามรอยพระ

ยุคลบาท” และขยายผลไปสู่ข้าราชการทุก
ระดับ ซึ่งรวมถึงข้าราชการใหม่เพื่อให้เป็น
ข้าราชการที่ดี ที่รักประชาชน ทำงานเพื่อ
ประชาชน

สรุปสาระสำคัญที่ได้มีการเรียนรู้เพื่อ
เป็นข้าราชการที่ดีได้ดังนี้

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงงาน
เพื่อประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาบ้านเมือง

โดยพระองค์ท่านดำเนินพระราชจริยวัตร
ด้วยหลักการที่ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เรียนรู้ได้แก่

• การเป็นนักบริหาร

ที่ทุ่มเทเพื่อประชาชน การประสานงาน
ประสานประโยชน์ และการติดตามงานอย่าง
ใกล้ชิด

• การเป็นนักวิชาการที่มีความรู้

ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รู้คิดจินตนา
การได้ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สำเร็จ
ทันการได้

- การเป็นนักปฏิบัติ
สามารถปฏิบัติเป็น ทำเป็น ให้บรรลุ
ผลและวัตถุประสงค์ได้

- การเป็นนักประชาธิปไตย
ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมและให้
ผลประโยชน์ตกแก่ประชาชน

๒. ข้าราชการที่ดีควรมีอุดมมุ่งหมายเชิงอุดม
การณ์ อุดมคติที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การเกิด
พลังของแผ่นดิน

การเรียนรู้เพื่อเป็นข้าราชการที่ดี นับ
เป็นเรื่องที่สมควรต่อสภาพการณ์ในปัจจุบัน
ที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทาง
เศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง

ข้าราชการจึงควรเป็นกลุ่มบุคคลที่จะ
ต้องทำงานอย่างหนัก เสียสละ อุตุน เพื่อ
ช่วยกันฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศและเป็น
หลักให้ประชาชน

๓. ข้าราชการที่ดีควรถือว่าเป็นข้าราชการใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยทำงาน
ด้วยหัวใจที่รักประชาชน เพื่อประชาชน
และให้ประชาชนชื่นใจ

ทำงานมุ่งเป้าหมาย ทำงานเป็นกลุ่ม
โดยไม่แบ่งว่าเป็นข้าราชการสังกัดหน่วยงาน
หน่วยนี้ ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค

๔. ข้าราชการที่ดีมีทั้งความรู้ ความสามารถ
ทักษะ และความคล่องแคล่ว และควรมี
คุณธรรม จริยธรรม อุปนิสัย ทัศนคติ และ
หลักมัธยมาปฏิปทา ที่นำไปสู่การปฏิบัติงาน
ที่สร้างคุณค่าและประโยชน์ให้แก่สังคม
ประเทศชาติ และประชาชน

๕. ข้าราชการที่ดีควรมีทัศนคติและพฤติกรรม
ในการทำงาน โดยยึดมั่นในประโยชน์ของ
แผ่นดินและความถูกต้องเป็นธรรม มีความรู้
วิชาการ ภูคิต ภูปฏิบัติ มีความรับผิดชอบ
เสียสละ อุตุน มีระเบียบวินัย ภูจักรประสาน
สัมพันธ์กับผู้อื่น มีภูคโบายในการทำงาน
ยึดถือการทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ และมุ่งมั่นให้
งานนั้นสำเร็จทันการ

๖. ข้าราชการที่ดีควรนำเอาทศพิธราชธรรม
ไปเป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งในยุควิกฤต
เศรษฐกิจนี้ต้องยึดหลัก “ขันติ” คือความ
อดทนเป็นสำคัญ

๗. ข้าราชการที่ดีควรมีทัศนคติที่ทันสมัย
ดังปรากฏในจรรยาบรรณของข้าราชการ
พลเรือน ๑๔ ข้อ

สำหรับในข้อ ๗ ที่เกี่ยวกับการประหยัด
ควรมีทัศนคติที่ล้ำหน้ากว่าที่เขียนไว้ว่า

ข้าราชการพลเรือน พึงดูแลรักษาและ
ใช้ทรัพย์สินของราชการอย่างประหยัด คุ่มค่า

โดยระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลือง
เยี่ยงวิญญูชนจะพึงปฏิบัติ เป็น มากกว่าที่
ปฏิบัติ ต่อทรัพย์สินของตนเอง

๘. บำราษการที่ดี ควรหมายถึง บำราษการ
ที่ดีของประชาชน พร้อมทั้งจะพิจารณาปรับ
การทำงานเพื่อประชาชนได้

เช่นไม่เคร่งครัดต่อระเบียบ กฎหมาย
วินัยมากเกินไป หรือตรงต่อเวลาเลิกงาน
จนไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่เพื่อประชาชนที่เดิน
ทางไกลมาติดต่อราชการ

๙. ตัวอย่างการประพฤติปฏิบัติตามพระบรม
ราโชวาท ๑๐ ประการ เพื่อเป็นบำราษการ
ที่ดี

ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เรียนรู้จากการ
อัญเชิญโดย ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

(๑) ทำงานอย่างผู้จริงจัง และมีผลงาน
เป็นที่ประจักษ์

สนใจศึกษาให้เกิดความรู้จริง มีความ
เห็นที่ถูกต้อง

(๒) มีความอดทน มุ่งมั่น ยึดธรรมะ
และความถูกต้อง

อดทนต่อความยากลำบาก ใช้หลัก
เหตุผลในการทำงาน ให้มีภูมิรู้และภูมิธรรม

(๓) มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน เรียบ
ง่าย และประหยัด

รู้จักวางตนให้เหมาะสมกับฐานะ

(๔) มุ่งประโยชน์คนส่วนใหญ่เป็นหลัก
ทำงานให้เกิดผลอย่างบริสุทธิ์ บริบูรณ์
ซึ่งหากทำงานถูกต้องจะเกิดความสุขในการ
ทำงาน

(๕) รับฟังความเห็นผู้อื่น เคารพ
ความเห็นที่แตกต่าง

มีใจกว้าง และฉลาดที่จะนำความคิด
ที่หลากหลายมาเป็นทางเลือกเพื่อสร้างสรรค์
ประโยชน์แก่ส่วนรวม

(๖) ยอมรับผู้อื่นเข้าหาประชาชน
รู้จักหน้าที่ของผู้ให้บริการ ที่พร้อมจะ
เข้าไปแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนถึงที่

(๗) มีเมตตา กตัญญู
มีคุณธรรมที่จะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
ได้ มีความปรองดอง ชัดความดีอันถือตัว

(๘) พึ่งตนเอง ส่งเสริมคนดีและคนเก่ง
ร่วมกันทำงานให้เกิดผล ซึ่งต้องทั้งอคติ
ชัดความอิจฉา ริษยา

(๙) รักประชาชน
มีความสุขที่ได้ปฏิบัติราชการเพื่อประ
ชาชน

(๑๐) ทำงานเป็นระบบและต่อเนื่อง
มีความหนักแน่น มุ่งมั่นที่จะแก้ไข
ปัญหาเพื่อประชาชนอย่างจริงจัง ไม่ใช่
เปลี่ยนผู้บริหารทีหนึ่ง ก็เปลี่ยนวิธีการทำ
งานใหม่

...พ่อหลวง พ่อเป็นฟ้า...

บุญของคนไทยที่มีในหลวง*

ผู้เขียนเขียน “พ่อเป็นฟ้า” ขึ้นด้วยความรู้สึกปิติอย่างที่สุด ภายหลังจากได้ศึกษาเรื่องราวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมากยิ่งขึ้น จึงปรารถนาถ่ายทอดความรู้สึกนั้นผ่านเรื่องราวของชนเผ่าม้งครอบครัวหนึ่ง บนพื้นฐานแห่งความเป็นจริง ด้วยหวังใจว่า....“พ่อเป็นฟ้า”.... จะสามารถเป็นกำลังใจให้กับทุก ๆ คนที่ทำงานหนัก เพื่อแผ่นดินอันเป็นที่รักยิ่งของเรา...

นวภูมิษฐ์ ชัยชมภู

* ผลงานที่ส่งเข้าประกวดสื่อเฉลิมพระเกียรติ

วารสารข้าราชการ ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๔ กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๔๓

....แผ่นฟ้ายังคงกว้างอยู่เสมอ
กว้างใหญ่อย่างน้ำใจพ่อหลวงเขา....

ฟ้ายามเช้าวันนี้ดูชุ่มฉ่ำ หมอกเหมย
ทอดตัวลงปกคลุมยอดดอยอยู่ไม่ไกล ผืนป่า
ดูเขียวฉ่ำไปด้วยความสดชื่น ดอยอินทนนท์
คงทอดตัวทำหน้าที่หล่อเลี้ยงสรรพสิ่งอย่าง
ซื่อสัตย์มั่นคง อยู่อย่างนั้น...

เช่นเดียวกับเล่าयी แซ่ลี มั่งเฒ่า...ที่
มั่นคงจงรักต่อพ่อหลวง...พ่อเป็นฟ้า...
ของมัน

คว้นไพล่อยอ้อยอิง ลอยลอด ผ่าน
รอยแยกของผ้าบ้านออกมาภายนอก

มะ...ผู้เมีย กำลังหมกเห็ดโคนที่ได้
จากป่าหลังบ้านอยู่ นางเพิ่งละจากงาน
ผ้าปักเมื่อหัวเช้าวันนี้ คงเหลือปักเม็ดเดียว
ป่าลงอีก ๒-๓ แถว เท่านั้นก็แล้วเสร็จ
งานผ้าปักที่นางบอกมั่งเฒ่าว่า

“เป็นงานพิเศษเขาเยียะไว้หื้อพ่อหลวง
บ่ได้มีไว้ขาย”

ตามปกตินางจะปักผ้าและนำไปขาย
ที่ไนท์บาร์ซาร์ในตัวเวียงเชียงใหม่ มีรายได้
ไว้ซื้อของจำเป็นสำหรับการดำรงชีพ

วันนี้เป็นวันหยุดของเล่าयी ไม่ต้องไป
เยียะการ ที่โครงการหลวง

เขาบอกว่า เป็นวันคล้ายวันเกิดพ่อหลวง
ของมัน

ความจริงไม่ต้องมีใครบอก มั่งเฒ่า

ก็รู้มาตั้งนานแล้ว

สิบกกว่าปี มาแล้ว...ที่วันนี้ เป็นวันที่
มีความหมายต่อมัน และลูก ๆ มากนัก

สิบกกว่าปีมาแล้ว...ที่มันได้รู้จักกับ
พ่อหลวง...

ตอนนั้นเล่าयी และเมีย ยังคงล้มไม้
ลงไว้ปลูกฝิ่น ปลูกฝิ่น...เอาอย่างไว้ขาย ได้
เงินเยอะนั้ก

คนในเวียงมาซื้ออย่างฝิ่นกับมันบ่อย ๆ
ได้เงินเยอะนั้ก ก็ม่วนกันนั้ก สุขกันสูบฝิ่น
ลูกมัน เมียมัน ทุกคนสูบฝิ่น สุขกันนั้กหลาย
สุขจนลูกชายน้อยของมันตายเป็นผีไป
เหียแล้ว

ในตอนแรก เล่าयीคิดว่า มันเยียะผิดผี
ผีป่า จึงมาเอาลูกชายน้อยมันไป

จนกระทั่ง วันนั้น... วันที่พ่อหลวงขึ้น
มาบนดอย...มาบอก แก้มันและหมุ่มมันหื้อ
เลิกสูบฝิ่น เลิกล้มไม้ปลูกฝิ่น

พ่อหลวงบอกว่า เพราะฝิ่นทำหื้อลูก
สูตาย บ่ใช่ผีป่าที่เยียะ เป็นแต่สูที่เยียะหื้อ
ลูกตาย

พ่อหลวงชวนมันหื้อมาเยียะการ ด้วย
กัน พ่อหลวงหื้อเขาขุดดินแบ่งป้อเอาฝิ่น
มาใส่หื้อ แล้วหื้อมันปลูกข้าว ปลูกผัก แต่
นั้นมามั่งเฒ่าก็ได้กินข้าวฉ่ำ นอนสบาย บ่
สูบฝิ่น...บ่มีใผ่ต้องตายแหมแล้ว

กลืนเห็ดโคนหมกลอยมาปะทะจุมุก

มั่งเต๋มา จันต้องเผลอกลื่นน้ำลายลงคอ
หอมหวานอย่างนี้ ถ้าได้ข้าวหนึ่งร้อน ๆ กับ
ปลานิล ย่างกับเกลือสักตัว แค่นี้...ก็คงอึด
เหลือเฟือ

พอนึกได้อย่างนั้น เล่ายี ก็ขวยเอา
ไม้รวก ปลายแหลมที่วางพิงฝาบ้านอยู่ ออก
เดินไป ยังบ่อน้ำหลังบ้านที่พ่อหลวงหื้อขุด
เอาไว้เลี้ยง ปลา

พ่อหลวงหื้อมันเลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู
เอาซี่ไก่ ซี่หมู ไปใส่บ่อให้ปลากิน เดียวนี้
ปลานิลที่อยู่ในบ่อดินหลังบ้าน ตัวใหญ่อ้วน
และมีมากเกินจะกินหมด มีมากพอจะ
แบ่งปันและนำไปขาย

มั่งเต๋มาเอาไม้รวกกวนน้ำอยู่ ๒-๓ ที
ปลานิลฝูงใหญ่ก็ว่ายมา หวังจะกินอาหาร
เล่ายีก็เอาไม้รวกปลายแหลมนั้น ฟุง เสียบ
ได้ปลานิลตัวโตมาเป็นกับข้าวมือเช้า

ความจริงแค่ยกอวนที่วางไว้ในบ่อก็
ได้ปลามากมายแล้ว เพียงแต่ มั่งเต๋มา ยัง
เคยชินกับ วิธีจับปลาอย่างเก่าอยู่

...แต่ก่อน มันต้องป็นขึ้นตามลำห้วย
คอยดักอยู่ข้างหินน้ำตก เล็งแลดูปลาที่จะ
ว่ายสวนน้ำตกขึ้นมาแล้วฟุงไม้แหลมเสียบ
เอาถึงจะได้ปลามากิน

นานวันเข้าฝนตกน้อยลง น้ำก็ลด
ปลาก็หายไปจากลำห้วย อยากรกินปลาก็
หายาก หากบ่ใช่ เพราะพ่อหลวงเอาฝน
มาหื้อ หมูเฮา...ก็คง บ่ได้กินปลาเหม...

เขาว่า...พ่อหลวงบ่แม่นคนอย่าง
หมูเฮา เพิ่นเป็นเทวดาอยู่ฟ้มาเกิด

เล่ายีมันก็เชื่อ มันหันกับตาสองข้าง
ของมัน..

เมื่อหลายปีก่อนหน้านี้ ยายเต๋มาอยู่
ดอยลูกต่ำ ใคร่อยาก ได้นำมา เพาะปลูก

เพราะฝนแล้งนัก ปวดกลาง
ดอยลูกต่ำมาเป็นปี ก็ร้องให้...
ขอน้ำพ่อหลวง

พ่อหลวงเพิ่นบอกยาย
เดมาว่า... “ยาย...ไม่ต้องห่วง
แล้วนะ ต่อไปนี่จะมีน้ำ เรา
เอาน้ำมาให้...”

แล้ว พ่อหลวงก็กลับ
เมื่อขึ้นรถ ...

อยู่ๆ ฝนหลวงก็ตกจาก
ฟ้ามาท่าใหญ่ เย็นฉ่ำหัวใจ
ยายเดมา... เย็น ชื่นหัวใจหนู
เขาทุกคน...

เล่าयी เมื่อกลับถึงบ้าน
ก็ลงนั่งขอตเกล็ดปลา เอา
มีดแล่นเนื้อปลา ควักได้ปลา ซี
ปลาออก แล้วส่งให้มะ...ผู้
เมียอย่าง

กลิ่นหอมชวนกินของ
ปลาอย่างคงจะเป็นตัวการปลุก
ให้ เขียะ..ผู้ลูกสาวตื่น

เขียะเดินเข้ามาหาแม่
แล้วบอกว่า “หอมขนาด เขา
หิวข้าว ใคร่ อยากกินแล้ว”

เด็กน้อยทรุดตัวลงนั่ง
หน้ากองไฟอย่างประจบ

เขียะปีน...อายุ ๗ ขวบ

กำลังเรียนอยู่ชั้น ป.๑ ที่โรง
เรียนเจ้าพ่อหลวง อุปลัมภ์ ซึ่ง
อยู่ใกล้บ้าน

คุณครูจะคอยเฝ้าบอก
เขียะอยู่เสมอว่า โรงเรียน ของ
เขียะพ่อหลวงเป็นคนสร้าง

พ่อหลวงอยากให้อหนู
เขาอ่านหนังสือได้ อยากให้อ
หนูเขาเป็นคนฉลาด

เล่าयी ถามเขียะลูกสาว
อย่างเอ็นดูว่า “วันนี้ สุขไป
โรงเรียนกา... บ่ต้องไปช่วย
คุณ ครูเพิ่นจัดดอกไม้กา”

เด็กน้อยหันมามีตอบ
ผู้พ่อด้วยน้ำเสียงที่เต็มไปด้วย
ความภาคภูมิใจว่า “วันนี้เขา
บ่ต้องไปโรงเรียน คุณครูเพิ่น
ให้อเขาเขียะดอกไม้ไว้ให้อพ่อ
หลวง ตั้งแต่ตะวานี้แล้ว”

ยังไม่ทันขาดคำ เขียะก็

วิ่งปรือไปที่มุมห้อง หยิบเอา “หากมันบ่มี
พวงมาลัยดอกมะลิพวงเล็ก พ่อหลวง...หนู
ออกมาอวดพ่อกับแม่ เขาคงบ่มีข้าว

ถึงแม้พวงมาลัยพวง กินอ้อมอย่างนี้
น้อยจะดูไม่สวย กลีบดอกข้า คงตายเป็นผี
และหลุดหายไปบ้างแล้ว แต่ สูดฝืนกันหมด”
เล่าयीรู้ว่า...สิ่งนั้น...ร้อยมาจาก

ความตั้งใจของเขียะโดยแท้
มั่งเฒ่า ฝ้าบอกสอน
ลูกสาวอยู่เสมอว่า “หาก मैं
ป่มีพ่อหลวง... หมู่เฮาคงป่มี
ข้าวกินอีม่ออย่างนี้ คงตายเป็น
ผีสูบผีนกันหมด”

ปลาอย่างสุกแล้ว มะผู้
แม่ลูกไปเอาเกลือมาแก้ม
บ้านมั่งเฒ่าเป็นบ้าน
หลังใหญ่ ปลูกติดดินมีห้อง
เดียว กิจกรรมสารพัดล้วนทำ
อยู่ในห้องนี้

แล้วสามคนพ่อแม่ลูก ก็
นั่งล้อมวงกินข้าวมือเข้าอย่าง
เอร็ดอ่อย...

พ่ออีมข้าวอีมน้ำ เล่ายี
มั่งเฒ่าก็ลุกไปจับจอบขึ้นพาด
วันนี้ วันของ ป่าเดินออกจากบ้านลงไปยัง
พ่อหลวง ยิ่ง โครงการหลวง
ต้องทำงานให้ ยังมีดอกไม้อีกแปลงที่
พ่อหลวงมาก ยังปลูกไม่เสร็จ ต้องรีบปลูกให้
ขึ้นลิ... ถึงจะถูก เสร็จจะได้โตพร้อม ๆ กัน

เมื่อพ่อหลวงมาถึงทุก ๆ
ที่ในโครงการหลวงจะได้เต็ม
ไปด้วยดอกไม้

เล่ายีไม่เคยคิดจะนอน
สบายอยู่กับบ้านในวันนี้ วัน

ของพ่อหลวง ยิ่งต้องทำงาน
ให้พ่อหลวงมากขึ้นลิ... ถึง
จะถูก ถึงแม้มั่งเฒ่าจะเป็น
เพียงลูกจ้างชั่วคราวก็ตาม

มั่งเฒ่าคงไม่รู้หรือว่า
โครงการหลวง ของพ่อหลวง
นั้นได้รับคัดเลือกให้เป็นองค์กร
ดีเด่น และได้รับรางวัลแม็ก
ไซไซ สาขาการเสริมสร้าง
ความเข้าใจอันดีระหว่างประ
เทศ ประจำปี ๒๕๓๑

ฝ่ายมะนั้น หลังจาก
เก็บสำรับกับข้าวเรียบร้อยแล้ว
ก็เริ่มลงมือปักเม็ดเดือยลงบน
ผ้าผืนพิเศษของนางต่อ

นางตั้งใจว่า ผ้าผืนนี้จะ
นำไปตั้งไว้คู่กับพระเจ้าที่อยู่ใน
พระธาตุของ พ่อหลวงบน
ยอดดอยพูน...

พระธาตุตนามตนดี ที่
คนเขาเขียะไว้เป็นอนุสรณ์แต่
พ่อหลวง พระธาตุที่เขาใส่ชื่อ
ว่า... “นภเมทินีดล”...

มะ ก้มหน้าลงปักผืนผ้า
อย่างมีสมาธิ ตั้งใจจะให้งาม
ที่สุด บางครั้งก็เงยหน้ามองดู
เขียะลูกสาวด้วยความอาทร

เขียะเด็กน้อยนอนเกลือกกลิ้งอยู่บน
ละลี้ที่มุมห้อง ดวงตาคู่น้อยกลมลูกใสด้วยความ
สงสัยใคร่รู้

เธอจ้องมองไปที่ทีวี ไม่ ละสายตา
เขียะได้ยินบทกล่าว สรรเสริญพระ
บารมีอยู่เป็น ระยะเวลา

จนมืออยู่ครั้งหนึ่งที่เขียะ อดที่จะถาม
แม่ ไม่ได้ว่า “แม่...หนูเขาพากัน ผู้ถึง
แต่พ่อหลวงของเขา หนูเขารักพ่อหลวง
เหมือนอย่างหนูเฮากา”

มะอมยิ้ม แล้วหยิบเม็ดเต็อยร้อยลง
บนเข็ม ก่อนจะบอกว่า “แม่นแล้วเขียะ หนู
เขารักพ่อหลวง อย่างที่เขารัก”

เด็กน้อยเอียงคอสงสัย... “แล้วหนูเขา
หรือหนูเขาที่รักพ่อหลวงมากกว่ากัน”

...คราวนี้มะละมือจากงานผ้าปัก หัน
หน้ามองมาทางลูกสาว แล้วตอบลูกสาวว่า
“หนูเขารักพ่อหลวงไปแหมอย่าง หนูเฮา
ก็รักพ่อหลวงไปแหมอย่าง บ่อาจเปรียบเทียบ
เทียบกันได้... ถ้าพ่อหลวง เป็นฟ้า หนู
เฮา...คงเป็นหญ้าต้นน้อยที่คอยฝนจากฟ้า
หนูเขา...อาจเป็นสักใหญ่แต่ก็คอยฝนจาก
ฟ้า ทั้งหญ้าและสักต้นใหญ่ คอยฝนจากฟ้า
ล้วนรักฟ้าเหมือนกัน...”

เมื่อเขียะได้คำตอบ เธอก็กลับไป
สนใจดูทีวีตามเดิม

เด็กน้อยไม่ค้อยจะเข้าใจที่แม่ตอบนัก

เธอพิมพ์ไปมาว่า “พ่อหลวง...พ่อ
เป็นฟ้า...พ่อหลวง...พ่อเป็นฟ้า...”

แดดสาย สาดแสงสีเหลืองอุ่น...

มะ ค่อย ๆ เก็บความเรียบร้อยตาม
ชายขอบของผ้าปัก

ผ้าผืนพิเศษเสร็จแล้ว เหลือเพียงนำ
ไปชิงกับไม้ทำกรอบไว้ตั้งโชว์ก็สมบูรณ์ คง
ต้องรอเล่าให้มาช่วยทำให้...

มะได้ยินเสียงหมาที่เลี้ยงไว้เห่ากัน
เสียงดัง บ้างส่งเสียงอืดอาดอย่างยินดี

นางรีบลุกขึ้นไปดูด้วยหัวใจฟองโต

เป็นดังที่นางคิดไว้เล่าชูมาถึงแล้ว มะ
รู้ดีว่าวันนี้ของทุก ๆ ปี บรรดาลูก ๆ ของ
หล่อนจะกลับปักเมื่อมาเยี่ยมบ้าน เพื่อทำ
บางอย่างร่วมกัน

เล่าชู...ลูกชาย คนโตของนาง ตอนนี
อายุ ๔๐ กว่าปีแล้ว พาเมียและลูกสาว
ตัวเล็กมาด้วย

เล่าชูไหว้มะกับบอก มะจับไม้จับมือ
ลูกชายเขย่าแล้วโอบเล่าชูไว้อย่างยินดี นาง
บอกให้เล่าชูพาเมียและลูกเข้ามาในบ้าน
เพราะข้างนอกอากาศยังคงเย็นอยู่มาก

เขียะรีบลุกมาหาพี่ชายพร้อมกับกอด
ขาเขาไว้ อย่างประจบ เธอรู้ดีว่าเล่าชูจะ
ต้องมีขนมอร่อย ๆ มาฝากเป็นแน่

หลังจากทักทายปราศรัยกันพอหอม
ปากหอมคอแล้ว เด็ก ๒ คนก็พากันไปนั่งดู

ทีวีต่อ หนาว ๆ อย่างนี้ ยังไม่ยอม ออก
ไปวิ่งเล่น

ขณะที่ กำลังนั่งคุยกันอยู่นั้น เสียง
เพลงแผ่นดินของเราก็ดังขึ้นมาจากทีวี ทุกคน
หยุดพูดคุยแล้วนั่งเงียบ...

**“...ถึงอยู่แคว้นใด ไม่สุขสำราญ
เหมือนอยู่บ้านเรา ขึ้นจ่าคำเช้าสุขทวี
ทรัพย์จากผืนดิน สิ้นจากนที
มีสิทธิ์เสรี สันติครองเมือง...”**

ภาพยนตร์โฆษณาฉายให้เห็นพระบรม
ฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวหรือพ่อหลวง อยู่ในกรอบไม้เก่า ๆ
ติดอยู่ที่ฝากระดานไม้

ภาพนั้น...ทำให้มะ ถึงกับน้ำตา รื้น
ขึ้นมา เป็นความปิติในทุก ๆ ครั้ง ที่นาง
ได้เห็นพ่อหลวงไม่ว่าจะผ่านทางสื่อไหน ๆ

เลาซูลูกชาย ยื่นมือซ้ายไปกุมมือแม่

ไว้อย่างเข้าใจ เผยให้เห็นถึงรอยแผลเป็นยาว
ประมาณเกือบฟุต ที่แขนแกร่งนั้น

เลาซูลังจ๋าได้เมื่อประมาณยี่สิบกว่าปี
ที่แล้ว ตอนที่เขายังเป็นพลทหาร

ในเวลานั้น เป็นช่วงแห่งสงครามเย็น
เนื่องจากการแทรกซึมของผู้ที่นิยม
ในลัทธิคอมมิวนิสต์ และ ต้องการเผยแพร่
ลัทธิดังกล่าว จนมีผู้หลงผิดที่ได้รับการ
สนับสนุนจากกองกำลังต่างชาติ ลูกขึ้นมา
ก่อเหตุร้ายในหลายพื้นที่ของประเทศ

ทำให้ทหารตำรวจและอาสาสมัคร
ต้องออกไปปฏิบัติการสู้รบกับผู้ก่อการร้าย

ตอนนั้น...เลาซูลังจ๋าอยู่ที่ชายแดน
ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นจุดที่เกิด
เหตุร้ายดังกล่าว ได้เข้าปะทะต่อสู้กับผู้ก่อ
การร้ายจนบาดเจ็บสาหัส เขาโดนสะเก็ด
ระเบิดสาดเข้าทั่วร่าง แต่ที่แย่ที่สุดเห็นจะเป็น

แขนซ้ายของเขา

วันนั้น...เลาซุยังจำได้ดีและไม่มี วัน
จะลืม วันที่เขานอนบาดเจ็บอยู่ในตันท
พยาบาล รอที่จะผ่าตัดแขนข้างซ้ายที่หมอ
บอกว่า ...อาจจะต้องตัดทิ้ง... แต่หมอจะ
พยายามให้ถึงที่สุด

แล้วพ่อหลวงก็เสด็จมา

พ่อหลวง...เสด็จมาเยี่ยมเหล่าทหาร
และอาสาสมัครที่ได้รับบาดเจ็บ พ่อหลวง
เสด็จมาเป็นกำลังใจ

เลาซุ ยังจำได้ถึงคำที่พ่อหลวงถาม
พวกเขาว่า... เจ็บไหม อย่างเป็นทางการ และ
คำพูดขบใจ...ที่พวกเขาได้เสียสละปกป้อง
ประเทศไทย

ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา เลาซุรู้ว่า เขา...
จะไม่มีวันลาออกจากการเป็นทหารของ
พ่อหลวง จะไม่มีวันให้ใครมาทำร้าย
พ่อหลวง... ครอบครัวพ่อหลวง... และ
บ้านเมืองของพ่อหลวงได้

ตอนนี้ เลาซุก็ยังเป็นจำทหารอยู่ที่
แม่ฮ่องสอน ลูกสาวตัวน้อยเรียนอยู่ที่
โรงเรียนร่มเกล้า ชีวิตนี้ของเลาซุ ให้
พ่อหลวงแล้ว...

เกือบ ๆ เทียงวันที่มั่งเด่ากลับมาบ้าน
พ่อลูกต่างยินดีที่ได้เจอกันอีกครั้ง

หลังจาก กินมื้อกลางวันเสร็จ เล่าयी
และเลาซูลูกชาย ก็หาไม้มาเหลาทำกรอบ
ซึ่งผ้าผืนพิเศษของมะ

เลาซุ ถามพ่อว่า “ปีนี้ เล่าเอ๋อ จะปัก
บ้านก”

พ่อเด่าตอบว่า “ปีนี้ เล่าเอ๋อ บปัก
บ้าน ต้องอยู่เยยะการ ช่วยพ่อหลวงเพิ่น”

เล่าเอ๋อ...เป็นลูกชายคนรองถัดจาก
เลาซุ เป็นคนหมั่นคนขยัน เรียนเก่งจนได้
ทุนนวกฤษ ในมูลนิธิช่วยเหลือนักเรียน
ขาดแคลนในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้เรียน
ต่อจนจบหมอ

เมื่อจบแล้ว เล่าเอ๋อก็บอกกับพ่อว่า
จะไปเยยะการกับพ่อหลวงในโครงการ
หน่วยแพทย์พระราชทาน

เล่าเอ๋อบอกว่าพ่อหลวงเพิ่น ใคร่หื้อ
มีหมอออกไปรักษาชาวบ้านในถิ่นทุรกันดาร
ในที่ไกล ๆ ต้องออกเดินทางรักษาไปทั่ว

เล่าयी ลูกไปเอากระดาษที่เหน็บไว้
ข้างฝาบ้านมายื่นส่งให้เลาซุ แล้วบอกว่าเป็น
จดหมายของเล่าเอ๋อ ที่ส่งมาถึงก่อนหน้านี้

วันที่ ๒๕ พ.ย. ๒๕๔๐

ไหว้สาพ่อแม่ และสวัสดิ์ทุกคน

พ่อหลวง เป็นคนที่ทำงานหนัก และเหนื่อยที่สุดในโลก ทั้งที่ตอนนี้ พ่อหลวงก็อายุมากแล้ว สุขภาพ ร่างกายก็ไม่ค่อยแข็งแรง เล่าเอ๋อว่า...คงเป็นเพราะใจที่รักประชาชน รักลูกของเพื่อนั้นแหละ ที่ทำให้เพื่อน สู้มาจนถึง บัดนี้

ก่อนอื่นต้องบอกทุก ๆ คนว่า คิดถึง คิดถึง และคิดถึง อยากบึกบ้านใจแทบขาด แต่เนื่องด้วยทางภาคใต้เนี่ยยังมีคนเจ็บป่วยอยู่อีกมาก ต้องการหมอและคนช่วยจริง ๆ เล่าเอ๋อจึงต้องอยู่ช่วยพวกเขา ก่อน เล่าเอ๋ออยู่ทางนี้มีความสุขตามอัตภาพ ชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ก็พยายามอำนวยความสะดวก เท่าที่พวกเขาจะทำได้ ทำให้ไม่ขัดสนนัก ถ้าจะถามว่า เหนื่อยไหม ก็จะตอบไปอย่างตรง ๆ ไม่ปิดบังว่า...เหนื่อยมาก เหนื่อยจนสายตัวแทบขาด แต่ความเหนื่อยของเล่าเอ๋อคงน้อยนิดเมื่อจะเทียบกับพ่อหลวงของเขา เล่าเอ๋อ เห็นเพื่อนทำงานหลาย อย่างมาก รับผิดชอบเรื่องราวทั่วประเทศ วัน ๆ ไม่ได้หยุดพักผ่อน ต้องออกเดินทางไปโน่นมานี่อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งครอบครัวของพ่อหลวงเพื่อนด้วย เล่าเอ๋อกล่าวพูดได้ว่า พ่อหลวงเป็นคนที่ทำงานหนัก และเหนื่อยที่สุดในโลก ทั้งที่ตอนนี้พ่อหลวงก็อายุมากแล้ว สุขภาพ ร่างกาย ก็ไม่ค่อยแข็งแรง เล่าเอ๋อว่า...คงเป็นเพราะใจที่รักประชาชน รักลูกของเพื่อนั้นแหละ ที่ทำให้เพื่อนสู้มาจนถึงบัดนี้

เล่าเอ๋อ ยังจำได้ถึงเหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๙ พ.ค. ๒๕๓๕ ที่มีการปะทะกันระหว่างประชาชน และทหารที่ราชดำเนิน ในครั้งนั้นมีผู้คนบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก เล่าเอ๋อก็เป็นคนหนึ่งที่ได้เข้าไปช่วยเหลือคนที่ได้รับบาดเจ็บเหล่านั้น เหตุการณ์คงจะเลวร้ายลงไปมากกว่านี้ ถ้าไม่ใช่เพราะพ่อหลวงมีพระราชกระแส เตือนสติของทุกฝ่ายที่กำลังเผชิญหน้ากัน ให้นึกถึงประเทศชาติที่เป็นของส่วนรวม ทำให้เหตุการณ์ที่กำลังลุกลามจนถึงขั้นจราจลกลับคืนสู่ความสงบได้โดยพลัน พ่อหลวงเพื่อนบอกว่า... “สู้กันไปก็มีแต่แพ้ทั้งสองฝ่าย จะมีประโยชน์อะไร... กับชัยชนะบนกองซากปรักหักพังของบ้านเมือง”...

อยากเห็นพ่อหลวงมีความสุขมาก ๆ ก็เลยวาดให้เพิ่มยิ้มกว้างกว่าที่เคย

พ่อกับแม่ดูเอาเถอะ ถ้าไม่ใช่เพราะพ่อหลวง บ้านเมืองของเขาจะอยู่รอดมาจนถึงทุกวันนี้หรือ... ช่างเป็นบุญของคนไทยจริง ๆ ที่มีในหลวง...

เอาละ เล่าเอ๋อคงต้องขอจบจดหมายฉบับนี้ก่อน มีคนมาเรียกไปเยี่ยะการแล้วหวังว่าทุก ๆ คนทางบ้านคงสบายดี ส่วนตัวเล่าเอ๋อเองนั้นสบายมาก

รักและเคารพมาก

เล่าเอ๋อ

ปล. ปีนี้เล่าเอ๋อไม่มีโอกาสกลับบ้าน ก็เลยวาดรูปส่งมาฝากเป็นตัวแทน ไปไหว้สาพ่อหลวงด้วย

เล่าชู หยิบภาพสีน้ำเล็ก ๆ ที่ซ่อนอยู่หลังจดหมายขึ้นมาดู ภาพนั้นเป็นภาพของ พ่อหลวงกำลังยิ้ม คงจะดูเหมือนภาพของจิตรกรโดยทั่วไป ถ้าไม่ใช่เพราะภาพนี้... พ่อหลวงยิ้มกว้างขวางมาก

และดูมีความสุขอย่างที่สุด... ด้านล่างของภาพ เล่าชูเห็นตัวหนังสือเล็ก ๆ เขียนไว้ว่า... “อยากเห็นพ่อหลวงมีความสุขมาก ๆ ก็เลยวาดให้เพิ่มยิ้มกว้างกว่าที่เคย...”

เลาซุ และมั่งเฒ่า นั่งมองทอดสายตา
ออกไปไกล ไกลยังยอดดอยอินทนนท์
สายตาที่มองไปนั้นสุดเทิดทูนและบูชา...

สองพ่อลูกซึ่งฝ่าฝืนพิเศษบนกรอบไม้
เสร็จเรียบร้อยแล้ว มะและเมียเลาซุก็เตรียม
ดอกไม้และพวงผ้าห่อกับข้าวมือแลงพร้อม
แล้ว เขียะจูงมือหลานวัยเดียวกันกับเธอ
ออกมานอกบ้านแล้วปิดประตูบ้านเหมือน
จะบอกว่า เธอก็พร้อมแล้ว

ครอบครัวของเล่ายีออกเดินเท้ามุ่ง
หน้าขึ้นไปยังยอดดอยอินทนนท์

ถึงแม้แดดยามบ่ายแก่จะร้อนนัก
แต่ทุกคนก็ได้ปริปากบ่นด้วยรู้ว่านี่คือสิ่ง
ที่หัวใจของทุก ๆ คนต้องการจะทำ

ตลอดสองชั่วโมงกว่า ๆ ของการ

เดินทาง มีแต่เสียงหัวเราะของความสุข
สายลมเย็นสบายพัดลอยเอากลิ่นดอยหอม
สดชื่น... ช่วยให้คลายเหนื่อย...

พระธาตุนภเมทินีดล ตั้งตระหง่าน
สง่างามอยู่บนยอดดอยม่อนนั้นแล้ว...
แสงทองของตะวันยามค่ำก็ฉายได้ผิวพระ
ธาตุดูสุกปลั่ง... อุ่นใจ...

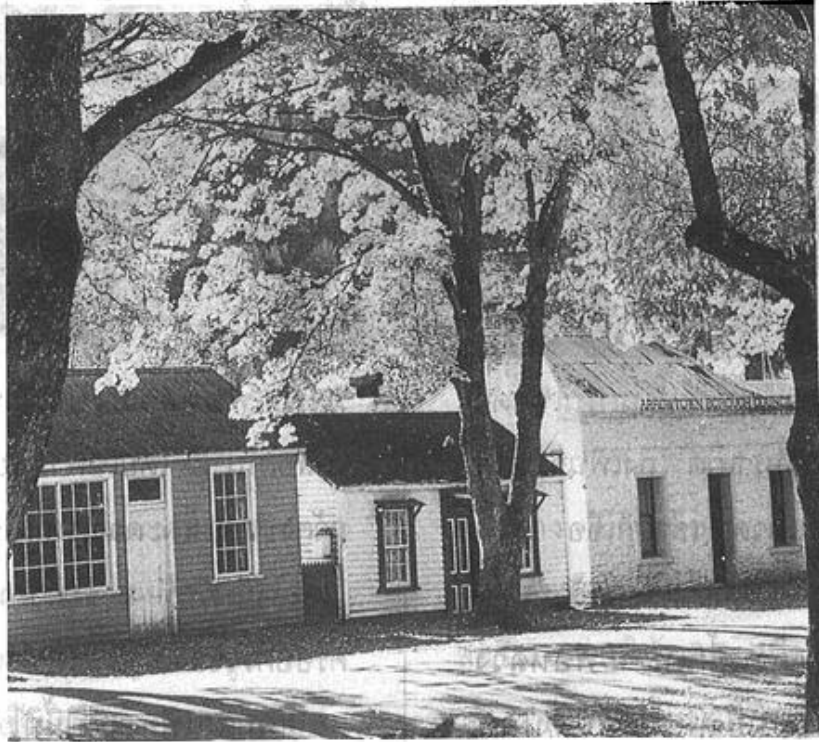
เล่ายีและครอบครัวพากันเข้าไปยัง
ข้างในของพระธาตุแล้วหยิบดอกไม้ ธูป
เทียนออกมาไหว้พระเจ้า...

พ่อหลวง...ไม่เคยบอกให้มันเลิกถือผี
พ่อหลวง...ไม่เคยบอกให้ไหว้พระเจ้า แต่
พ่อหลวงบอกว่า คำสอนของพระเจ้านั้นดี
หลาย... เล่ายีก็เชื่อ

“ถ้าจะต้องอยู่อย่างอามิช”

พิมลวรรณ พงษ์สวัสดิ์ *

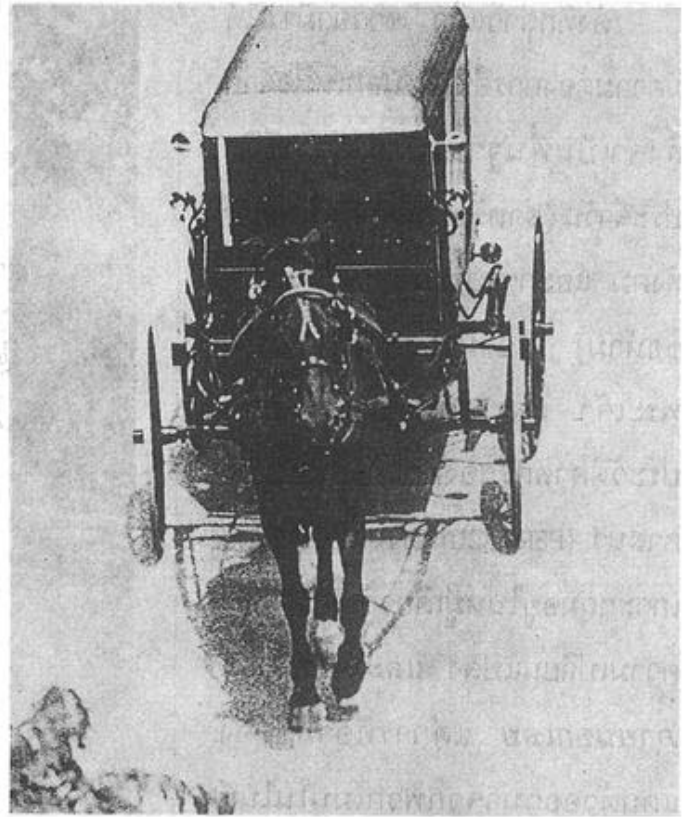

สุดเชิงเสียแล้วกับคำว่า IMF ที่ทุกคนยึดติดปาก และ (เกือบจะ) สุดทนเสียแล้วกับเศรษฐกิจที่แม้แต่หมุยงดมในขณะนี้ จะต้องคอยอีกนานเท่าไรหมูจึงจะอ้วนขึ้นมาสมชื่อ..... นี่คือการนึกคิดของประชาชนคนไทยที่ไม่รู้ฮิโนฮิเหน่ แต่ต้องรับผลกระทบจากการกระทำของใครก็ไม่รู้อีกเหมือนกัน.....แต่มาคิดต่อว่าถ้าเราจะต้องอยู่ในสภาพ “คนเคยรวย” ตลอดไป จะอยู่อย่างไรให้มีความสุข โดยถือทุกอย่างเป็นเรื่องธรรมชาติที่ยอมรับได้ ไม่ต้อง “ปลง” ก็บังเอิญนึกถึงเรื่องราวของคนกลุ่มหนึ่งที่มีชื่อว่า “AMISH” ซึ่งผู้เขียนมีความสนใจมานานแล้ว แต่เพิ่งได้รู้เห็นและสัมผัสเรื่องราวของเขาเมื่อไม่นานมานี้ จึงอยากจะนำมาเล่าสู่กันฟัง อย่างน้อยก็ต้องมีอะไรที่สะกิดใจบ้าง

* เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล & กลุ่มระบบและมาตรฐานการบริหารงานบุคคล
สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลภาครัฐ สำนักงาน ก.พ.

อามิชคืออะไร

โปรดอย่าเข้าใจผิด อามิชในที่นี้ไม่ใช่ อามิสลินจางที่กำลังฮอตสุด ๆ อยู่ในขณะนี้ อามิชคือ กลุ่มคนกลุ่มหนึ่งซึ่งแม้จะอยู่อาศัยในท่ามกลางโลกอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและวิทยาการสมัยใหม่ แต่ก็ได้เลือกที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในกรอบของสังคมดั้งเดิมอยู่กับที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง พวกเขาไม่ต้องการความหรูหราฟู่ฟ่าในสังคม ความฟุ้งเฟ้อ รวมทั้งความเครียดในการดำรงชีวิต ความต้องการของเขาเพียงแค่สิ่งพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวันเท่านั้น เช่น พาหนะเดินทางก็ใช้รถม้า ที่เรียกว่า บั๊กกี้ (BUGGY) ซึ่งเป็นรูปแบบเดิม ไม่ว่าจะออกแบบปีไหน และรถม้าที่ใช้ตั้งแต่แต่งงาน มีครอบครัวก็จะใช้ไปจนตลอดชีวิต เสื้อผ้าก็ใส่ตามแบบที่เขาใส่ในโบสถ์ที่เรียกว่า "ORDNUNG" ฉะนั้น แบบจึงไม่เคยเปลี่ยน หรือแม้แต่จะเขยิบให้ชายสั้นขึ้นหรือยาวลงก็ยังไม่ทำเลย เสื้อผ้าส่วนใหญ่ผู้หญิงจะตัดเย็บเองด้วยมือ ดีไซน์เนอร์ชื่อดังจึงไม่มีความหมาย และงานตัดเย็บเสื้อผ้านี้แหละทำให้หญิงชาวอามิช มีชีวิตที่ยู่ยากในช่วงฤดูหนาว มาดูกันสักนิดว่าที่นั้งเย็บกันแทบเป็นแทบ

“นี่แหละบั๊กกี้”

ตายนั้นจะออกมาเป็นเสื้อสุดเร็ดขนาดไหน

ชุดผู้ชายจะเป็นสูทสีดำ ไม่มีกระดุม เสื้อเชิ้ตตัวในอาจเป็นสีได้แต่จะมีลวดลายหรือแบบแปลก ๆ ไม่ได้เนคไทหรือโบว์ไทห้ามใช้ (ชายเนคไทไม่ได้อีกแล้ว) ตอนหน้าร้อนให้ใส่หมวกโบลาน ขอบกว้าง หน้าหนาวให้ใส่หมวกสีดำ ซึ่งมีแถบกว้างไม่น้อยกว่า ๓ นิ้ว ส่วนชุดผู้หญิง ถ้าแต่งงานแล้วก็จะใส่ชุดสีดำหรือสีทึม ๆ ยาว ใส่หมวกที่เรียกว่า BONNET สีดำเช่นเดียวกัน แต่ถ้ายังไม่แต่งงานจะใส่ผ้ากันเปื้อนสีขาว พอแต่งงานก็จะเปลี่ยนเป็นสีดำ ซึ่งจะใส่จนไปสวรรค์ ส่วนหมวกตาข่ายสีขาวจะต้องใส่ตลอดเวลา

อามิชมาจากไหน ?

ดังที่กล่าวแล้ว ชาวอามิชมิได้มีความต้องการอื่นใด นอกเหนือจากสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน (สำหรับบ้านาถุ สวัสดิการสังคม และการประกันต่างๆ ไม่เป็นข้อห้าม) อามิชมีความเคารพในพระเจ้า และเคารพซึ่งกันและกัน ประวัติศาสตร์ของความขัดแย้งทางศาสนา (PERSECUTION) ทำให้อามิชเกาะกลุ่มอยู่ในหมู่เดียวกัน ไม่ชอบความเปลี่ยนแปลง **และไม่ไว้ใจโลกภายนอกเลย** แต่การที่อามิชต้องแตกตัวออกจากพวกเมนโนไนท์ (MENNONITES) ในศตวรรษที่ ๑๗ เพราะมีความขัดแย้งเกี่ยวกับแนวคำสอนและความเชื่อในหลักศาสนา "MEIDUNG" ที่มีความดุถูกเหยียดหยาม กีดกัน รังเกียจเดียดฉันท์ และไม่คบค้าสมาคม หรือแม้แต่รับประทานอาหารร่วมกับคนบาป คนโกหกหลอกลวง คนเมา โดยพวกที่แยกตัวออกมาจะมีความคิดเห็นที่ค่อนข้างจะเสรีกว่า และไม่เคร่งครัดในหลักศาสนา MEIDUNG เท่าใดนัก

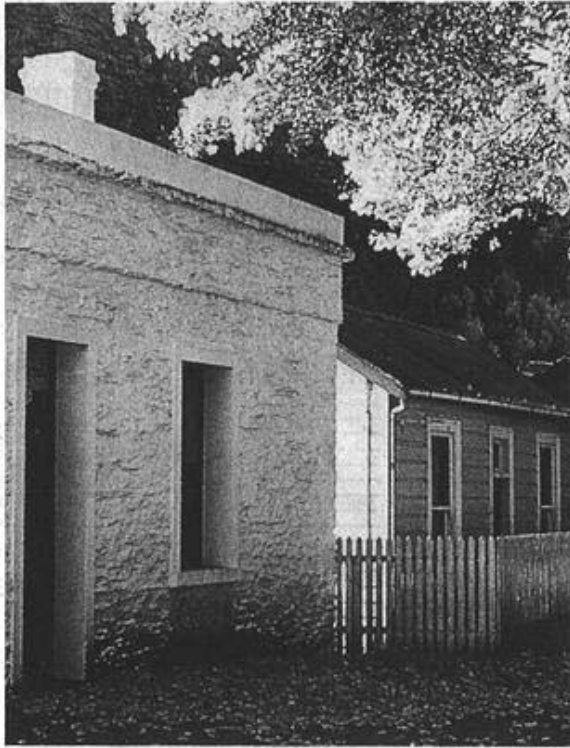
พวกอามิชอพยพจากสวิทเซอร์แลนด์ ไปอยู่ที่รัฐเพนซิลเวเนีย

"สงสัยจะเป็นบิกก็คันเล็ก"

สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1720 (ปัจจุบันอามิชกระจายอยู่ในรัฐอื่น ๆ ด้วย) โดยอยู่อาศัยในฟาร์มที่มีเนื้อที่กว้างขวางมาก พร้อมกับเสรีภาพ และเป็นอิสระในดินแดนใหม่เป็นเวลากว่า ๒๕๐ ปีแล้ว แต่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีการดำรงชีวิต ตลอดจนสิ่งบันเทิงใจต่าง ๆ ของอามิชได้เปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เรามาดูกันซิว่าเขาอยู่กันอย่างไรร

บ้านของชาวอามิช

สำหรับอามิช บ้านคือชีวิต ชีวิตจริงของชีวิตที่เรียกว่า อัลฟา (ALPHA) และโอเมก้า (OMEGA) เป็นจุดเริ่มต้นและจุดจบของชีวิต โดยระยะเวลาใช้ชีวิตที่พระเจ้าให้มานั้นเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตในครอบครัว การทำงานหนักและมีชีวิตที่สนุกสนานร่าเริงไปตามประสา เด็กอามิชจะเรียนพูดภาษาเพนซิลเวเนีย ดัทช์ (PENNSYLVANIA DUTCH) ที่ใช้ในหมู่อามิชที่บ้าน การสวดมนต์แบบที่สวดในโบสถ์ ก็สวดที่บ้าน แต่งงานก็แต่งที่บ้าน หรือแม้แต่การฝังศพก็ฝังกันที่บ้านนั่นแหละ

บ้านของอามิชจะสร้างแบบง่าย ๆ และจะมีปีกหรือส่วนที่สร้างยื่นต่อออกมาจากบ้าน

ใหญ่ บ้านหลังหนึ่งก็อยู่กันหลายชั่วอายุคน บางทีคน ๓-๔ เจนเนอเรชั่น คือตั้งแต่เหลนถึงทวดก็จะอยู่อาศัยด้วยกันในบ้านหลังเดียวกัน ความเรียบง่ายและความสะอาดคือบ้านของอามิช ชาวอามิชที่อยู่ในเพนซิลเวเนีย จะชอบบ้านที่ก่อด้วยอิฐหรือบ้านไม้ ทาด้วยสีเทาหรือสีขาว รั้วก็ทำสีขาว ซึ่งแสดงถึงความสะอาด ก็ *ความสะอาดนี่แหละที่ชาวอามิชยึดถือรองลงมาจากพระเจ้า!* ในบ้านจะไม่มีม่านหน้าต่างและไม่มีรูปภาพแขวน ซึ่งก็แทบจะไม่มีสังเกตเห็น เพราะเฟอร์นิเจอร์ระดับบ้านอื่น ๆ เช่น พรม หมอน ผ้าคลุมเตียง ผ้านวม เครื่องแก้วต่าง ๆ ได้ถูกประดับประดาไว้อย่างสวยงาม และเต็มไปด้วยสีสังสดสวย จนไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ม่าน หรือรูปภาพมาประดับแข่งกันอีก เครื่องประดับบ้านเหล่านี้ใช้กันมาหลายชั่วอายุคน โดยไม่ถือว่าเป็นของเก๋าล้าสมัยแต่อย่างไร เฟอร์นิเจอร์ส่วนใหญ่เป็นไม้และทำด้วยมือ ส่วนครัวของอามิชจะแตกต่างกับครัวไฟฟ้าสมัยใหม่ คือ มีเตาไฟขนาดใหญ่อยู่ตรงกลาง และมีโต๊ะรับประทานอาหารซึ่งมีที่นั่งได้ ๘ คน ดูแล้วท่าจะน่าอยู่ บ้านสะอาด ๆ สวยงามแบบนี้ ลองไปดูซิว่าอามิชเขาใช้ชีวิตในบ้านกันอย่างไร

เขาอยู่กันอย่างไร?

การไม่มีวิทยุ โทรทัศน์ เครื่องเล่นเทป วีดีโอ ทำให้เรามีชีวิตที่ตัดขาดจากความกดดัน ความเครียด และสิ่งเข้ายวณภายนอก ลองวาดภาพว่า วัน ๆ หนึ่งเขาทำอะไร หน้าร้อนคงไม่ทำอะไร เพราะออกไปข้างนอกดูความสวยงามของเรือกสวน ไร่นา ท้องฟ้าสีครามได้ แต่หน้าหนาวนี่สิ.... เขาว่าวันเวลาอัน

ยาวนานในฤดูหนาวจะถูกใช้โดยการรวมตัวกันอยู่ในครัว โดยประมุขของครอบครัวคือพ่อจะเป็นผู้อ่านคัมภีร์ไบเบิลให้ทุกคนฟัง แม่ก็จะนั่งเย็บพรม เด็ก ๆ ก็เล่นหมากรูก หมากฮอส หรือทำการบ้านอย่างเจียบ ๆ นาน ๆ จะมีเสียงนาฬิกาตักตักตอก ทำลายความเจียบเสียทีหนึ่ง

“แม่ที่นั่งถักพรม”

นี่ถ้าพิษสงของเอลนีโญทำให้วันคืนยาวขึ้นจริง สงสัยพ่อบ้านคงอ่านคัมภีร์จนคอแตกแน่ แต่สำหรับอามิช กลางคืนไม่ยาวอย่างที่คิด เพราะเด็ก ๆ อามิชจะเข้านอนประมาณ ๒ ทุ่มครึ่งถึง ๓ ทุ่ม และตื่นประมาณตี ๕ เมื่อเวลาใกล้ขึ้น ซึ่งทำให้แทบจะหมดความจำเป็นในการใช้นาฬิกาปลุก และเนื่องจากอามิชไม่ใช่เครื่องทำความร้อน เด็ก ๆ จึงต้องรีบลุกขึ้นแต่งตัวโดยเร็วเพราะความหนาว ราว ๗ โมงครึ่ง เด็ก ๆ ก็พร้อมที่จะไปโรงเรียนแล้ว

เมื่อเด็ก ๆ เริ่มเติบโตเป็นวัยรุ่น ในครอบครัวใหญ่ เด็กผู้ชายจะถูกจ้างไปเป็นคณงานในฟาร์ม หรือช่วยงานช่างไม้ ในขณะที่เด็กผู้หญิงจะถูกจ้างไปทำความสะอาดบ้าน เงินที่หาได้จะต้องให้พ่อแม่ จนอายุ ๑๘ ปี จึงจะได้รับอนุญาตให้เก็บเงินไว้ครั้งหนึ่ง จนกว่าจะแต่งงาน **นี่เป็นกฎเหล็กในเรื่องของเงิน**

ถ้าหนุ่มอามิชเป็น “เกย์” เขาจะถูกรังเกียจเด็ดขาด จะถูกเมินไม่ได้รับการเหลียวแลจากศาสนา (คือ CHURCH) จากครอบครัว และไม่สามารถที่จะนั่งกินข้าวร่วมโต๊ะกับคนอื่นในครอบครัวได้ และผู้เป็นบิดาก็ไม่จำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมมรดก (คือ ที่ดิน) ให้แก่ลูกชาย “เกย์” คนนั้นด้วย แต่ถ้าลูกสาวเกิดเป็นประเภทรักผู้หญิงด้วยกัน ก็จะไม่มียศสิทธิ์ได้รับเฟอร์นิเจอร์ประดับบ้านที่บิดาจะต้องจัดหาให้

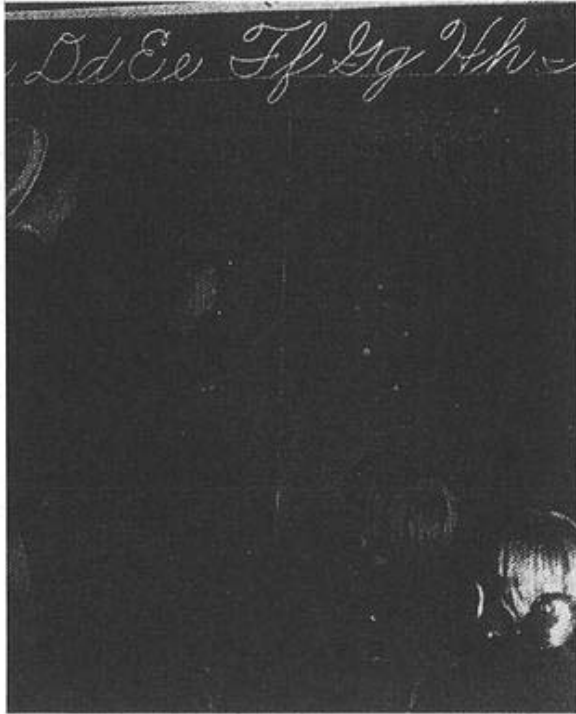
ความที่เด็กอามิชได้รับการเลี้ยงดูเป็นอย่างดี ทั้งจากครอบครัวและจากสังคมของอามิช จึงไม่มีแรงกระตุ้นอื่นใดที่จะทำให้พวกอามิชอยากออกไปจากสังคมของเขา เขามีความรู้สึกเชื่อมั่น ปลอดภัยในสังคมของเขาเอง แต่จะไม่มีควมไว้วางใจ หรือมั่นคงปลอดภัยนอกสังคมของเขาเลย

หากจะมีคำถามว่า ถ้าเกิดสมาชิกของอามิชคนหนึ่ง แหกกฎระเบียบออกไปนอกสังคมแล้วกลับเข้ามาอีก จะเกิดอะไรขึ้น?

ที่จริงเรื่องนี้เคยเกิดขึ้นแล้ว และก็มีคำตอบ อามิชวัยรุ่นหลายคนอยากจะทำอะไรก็เห็นโลกภายนอก บางคนได้ไปเป็นทหาร ไปเป็นนักบินขับเครื่องบินเจท เขาก็มีความสุขอยู่ระยะหนึ่ง จนกระทั่งถึงเวลาปลดประจำการ ยังไม่มีบ้าน จะรู้สึกเหงาและว่าเหว่ คิดถึงแฟน (ชาวอามิช) ก็เลยกลับไปหา แต่เนื่องจากกฎของอามิชห้ามไม่ให้เขาเข้าไปเหยียบในเขตแผ่นดินของหญิงสาว จึงต้องนัดพบกันข้างนอก และพากันไปหาพระ สารภาพบาปเพื่อขอให้ได้รับการยอมรับกลับ ตัวอย่างบุคคลที่เป็นเรื่องจริงนี้เคยผ่านการขับเครื่องบินเจทมาแล้ว แต่ก็ต้องกลับไปซี้บักกี และซี้ม้าตามเดิม

สงสัยไหมว่า อามิชขับเครื่องบินได้ คงต้องมีพื้นฐานการศึกษาพอสมควร อามิชไปเรียนที่ไหน? เรียนอย่างไร?

โรงเรียนของอามิช

“เด็ก ๆ เรียนหนังสือ”

โรงเรียนของอามิชเป็นแบบบ้าน มีห้องเดียว สีแดง รูปแบบเหมือนที่ปู่ย่าตายายเคยมาเรียนอยู่ไม่เปลี่ยนแปลง แต่ละโรงเรียนจะรับผิดชอบนักเรียนในรัศมี ๔ ไมล์ เพื่อว่านักเรียนจะได้ไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนไกลกว่า ๒ ไมล์ โรงเรียนจะเริ่มตั้งแต่เวลา ๘.๐๐ น. โดยครูจะอ่านคัมภีร์ไบเบิล (GERMAN BIBLE) และสวดมนต์ก่อน การสอนจะสอน ๔ วิชา รวดในห้องนั้น สำหรับชั้น Grade 8 จะมีนักเรียนประมาณ ๔๐-๕๐ คน ซึ่งทำให้เป็นปัญหาในการสอน นักเรียนชั้น ๔-๘ จะต้องเรียนภาษาเยอรมันชั้นสูง เพราะคัมภีร์ไบเบิลไม่มีการเขียนเป็นภาษา PENNSYLVANIA DUTCH (ที่ใช้ในหมู่พวกอามิช) เด็กโตจะต้องช่วย

๘๒ วารสารข่าวราชการ

เด็กเล็ก (grade 1 & 2) ในการเรียน ภาษา อังกฤษหรือตัวเข้ม เด็ก ๆ มีเวลาพักเที่ยงเพียง ๓๐ นาที แล้วต้องเรียนต่อจนถึงเวลาบ่ายสามโมงครึ่ง ซึ่งเป็นเวลาโรงเรียนเลิก

เมื่อนักเรียนได้รับประกาศนียบัตร grade 8 ซึ่งจะเน้นใน 3R คือ Reading, Writing และ Arithmetic เขาจะมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะอยู่อย่างชาวอามิชได้ การเรียน High School เป็นสิ่งไม่จำเป็นสำหรับชาวอามิช แทนที่จะเรียนใน High School เด็กหญิงอามิชจะ ถูกสอนให้ดูแลบ้าน ในขณะที่เด็กผู้ชายจะถูก สอนให้ทำงานในฟาร์ม เมื่อเด็กมีอายุ ๑๗-๑๘ ปี เขาจะมีความรู้ในการดูแล สัตว์เลี้ยง ปลูกพืชหมุนเวียน และการดูแล ธุรกิจฟาร์ม ซึ่งเทียบเท่ากับการศึกษาวิชา เกษตรกรรมใน มหาวิทยาลัย

เมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมา รัฐได้เข้าไปจัดการให้เด็กอามิชศึกษาในโรงเรียนของรัฐ (PUBLIC SCHOOL) และได้กำจัดโรงเรียนห้องเดียวไปหลายแห่ง ฉะนั้น ในปัจจุบันจึงมีโรงเรียนแบบอามิชดั้งเดิมอยู่น้อยมาก โดยดำเนินการภายใต้รัฐบาล และได้รับการรับรองจากรัฐบาล การที่ไม่ยกเลิกโรงเรียนอามิชดั้งเดิมทั้งหมดก็เพราะอิทธิพลของศาสนาและครอบครัวอามิช

และในชีวิตจะอยู่แต่ในบ้านในฟาร์ม และโรงเรียนเท่านั้น? ไม่มีสิ่งบันเทิงใจอะไรเลยหรือ?

● **สิ่งบันเทิงใจของอามิช**

ดูเผิน ๆ อาจเข้าใจว่า อามิชไม่ทำอะไรนอกจากทำงานอย่างเดียว แต่ที่จริงอามิชก็มีความสนใจในสิ่งสนุกสนาน และสิ่งบันเทิงใจเหมือนกัน แต่เป็นแบบ “อามิช” ซึ่งจะแตกต่างกับพวกที่ไม่ใช่อามิช ของเล่นของเด็กอามิชจะเป็นของที่ทำด้วยมือ เช่น ตุ๊กตา การเล่นก็เช่น กระโดดเชือก พอวัวร์นั้ก็จะเล่นเกมที่ต้องแข่งขัน เช่น เบสบอล เด็กผู้หญิงก็จะเย็บปักถักร้อย ทำผ้าห่มนวม ตัดเย็บเสื้อผ้า ถ้าทำไม่เป็นถือว่าได้รับการเลี้ยงดูมาไม่ดี การเล่นอื่น ๆ ก็เช่น หมากกรุก หมากฮอส ส่วนไฟไม่ค่อยเป็นที่นิยม สเกตน้ำแข็ง เลื่อนน้ำแข็งเป็นที่ชื่นชอบมาก ตกค่ำจะมีการจุดตะเกียง เล่น ice skate ร้องเพลง เล่นกีตาร์ (กฎ

ของอามิชห้ามการเต้นรำ แต่การเต้น folk dance ไม่ถือเป็นข้อห้าม) สำหรับสิ่งบันเทิงใจของคนแก่ ก็คือการสร้างยุ่งฉาง การช่วยกันทำผ้าห่มนวม พรหมปูพื้น การประมูลของ ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ชาวอามิชนิยม นอกเหนือไปจากการแกะสลักไม้การทำเฟอร์นิเจอร์ ถักผ้าลูกไม้ และวาดรูป

แต่สิ่งที่เป็นงานอดิเรกและความสนุกสนานที่ชาวอามิชชื่นชอบมากที่สุดก็คือ การเลี้ยงสัตว์ ทุกคนที่ไปเยี่ยมบ้านอามิชจะต้องได้รับการเชื้อเชิญให้รับประทานอาหาร ชาวอามิชชอบที่จะพบปะติดต่อ สนุกสนาน และร่วมแก้ปัญหาด้วยกัน การอยู่ร่วมกันเช่นนี้ได้ เชื่อว่าจะต้องมีสิ่งยึดเหนี่ยวร่วมกัน นั่นก็คือ.....

“เด็กอามิชและหมวกใบเก่า”

ความรักนับถือในผืนแผ่นดินและที่ทำงาน

“พ่อ-ลูก ไถนา”

คนอามีชเกิดมาเพื่อทำงานดิน เขามีความเชื่อว่าเขามีหน้าที่ตามคัมภีร์ไบเบิลที่จะต้องทำให้พื้นดินอุดมสมบูรณ์ จะต้องไถ พรวน และเพาะปลูกด้วยมือของเขาเอง เพื่อให้มีผลผลิตที่อุดมสมบูรณ์ ฉะนั้น การเพาะปลูกจึงไม่ใช่เพื่อหารายได้อย่างเดียว แต่เพื่อสนองความต้องการของพระเจ้า ผู้ชายมีหน้าที่ความรับผิดชอบในเรื่องเศรษฐกิจและการดำรงชีวิต

ในขณะที่ผู้หญิงจะเป็นผู้จัดการทั่วไปในบ้าน และดูแลด้านการเงินในบ้านด้วย เด็ก ๆ ทั้งชายและหญิง จะได้รับมอบหมายให้ดูแลสัตว์เลี้ยงและฟาร์ม ถึงแม้ผู้หญิงจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลบ้าน แต่เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยว ผู้หญิงก็ต้องออกไปช่วยทำงานในไร่ด้วยเช่นเดียวกัน

น่าประหลาดว่า แม้จะไม่ได้ใช้เครื่องมือสมัยใหม่ แต่พวกอามีชสามารถทำฟาร์มได้ดีกว่าเพื่อนบ้านชาวอังกฤษที่ใช้เครื่องจักร กลสมัยใหม่เสียอีก ที่น่าจะกล่าวถึงคือ ที่ตำบลแลงคาสเตอร์ ในรัฐเพนซิลเวเนีย ได้รับการกล่าวขวัญว่าเป็น สวนแห่งชาติ (GARDEN SPOT OF THE NATION) เลย์ทีเดียว อาหารและพืชผักที่ปลูกในฟาร์ม ก็จะใช้บริโภค และทำอาหารกระป๋อง ผลผลิตจากฟาร์มในแต่ละปีจะเก็บไว้บริโภคได้จนถึงฤดูเก็บเกี่ยวปีต่อไป ส่วนที่เหลือก็จะใช้ในกิจการ ของโบสถ์ และใช้ในยามจำเป็นอื่น ๆ จะเห็น ได้ว่าในโลกปัจจุบันขณะที่คนอื่น ๆ ใช้เครื่องจักรและเครื่องทุ่นแรงในการทำงาน แต่พวก อามีชจะใช้สัตว์และแรงคนในการทำงาน ถ้าจะใช้เครื่องมือก็เพียงเล็กน้อย เช่น กังหันน้ำ กังหันลม เป็นต้น ที่สำคัญ อามีชจะรักผืนแผ่นดิน รักสัตว์ รักเครื่องมือเครื่องมือในการ ทำเกษตรกรรมเป็นอย่างมาก

ได้อะไรจากอามิช

มาถึงตรงนี้ ก็คงพอจะรู้เรื่องราวของ อามิชพอสมควร แต่แน่นอนคงมีปัญหาข้อสงสัยอื่น ๆ อีกมากมาย ผู้เขียนเองรำร่อยอยากไปดูหมู่บ้านอามิชมานาน พอมีโอกาสก็เพียงโอบ ๆ ไปตอนใกล้พลบค่ำ เพื่อนชี้ให้ดูว่าบ้านไหนเป็นบ้านอามิช ซึ่งจะสังเกตง่าย เพราะไม่มีไฟฟ้า มีแสงตะเกียงริบหรี่พอมองเห็น หน้าบ้านมีคั่นโยกน้ำ บางทีก็มีบักก็จอดอยู่โรงเรียนก็หลังเล็ก เป็นบ้านห้องเดียว โบลด์ทางศาสนาก็ไม่ใหญ่ ผู้เขียนเคยเห็นเด็กสาวอามิชไปซื้อของใช้ในเมือง ดูก็รู้ทันทีเพราะ แต่งตัวแปลกกว่าคนอื่น เสียหายที่ไม่ได้มีโอกาสพูดคุยหรือสัมผัสชีวิตใกล้ชิดของพวกเขา แต่จากการอ่านเรื่องราว ดูหนังเกี่ยวกับอามิชและสอบถามเพื่อนที่มีเชื้อสายดัทช์ ก็พอจะรู้ธรรมชาติของคนอามิชว่าเป็นอย่างไร

มีผู้เรียก AMISH ว่า "THE GENTLE PEOPLE" ซึ่งก็จริงเพราะคนอามิช มีนิสัยอ่อนโยน จิตใจดี สันโดษ รักสงบ ไม่เบียดเบียน ไม่อาฆาตมาดร้าย ประหยัด มัธยัสถ์ ไม่ฟุ้งเฟ้อ (เหมาะกับยุค IMF เลยทีเดียว) สะอาด และเคร่งศาสนา รวมความว่า สังคมของชาวอามิชห่างไกลจากความชั่วร้ายทั้งหลายทั้งปวงโดยสิ้นเชิง ฟังแล้วไม่น่าเชื่อแต่ก็เป็นเรื่องจริง ผู้เขียนได้ดูหนัง ๒ เรื่อง เรื่องหนึ่งสร้างจากเรื่องจริง คือ พ่อแม่พาลูกที่กำลังแบเบาะขี่รถม้าเข้าไปในเมือง ถูกคนแก่งขว้างก้อนหินใส่

ปรากฏว่าหินไปโดนลูก กลับถึงบ้านลูกตาย ตำรวจ อัยการต้องการให้เอาเรื่องจับตัวคนผิดมาให้ได้ แต่พ่อชาวอามิชไม่ยอม บอกว่าพระเจ้าให้อายุลูกเขามาแค่นั้น (สงสัยว่าหัวใจเป็นของแท้หรือเสริมซิลิโคนกันแน่) นี่ถ้าเป็นหนังกำลังภายใน คงต้องฆ่าล้างแค้นกัน เจ็ดชั่วโคตร อีกเรื่อง วัยรุ่นหนุ่ม แค้นที่รักไม่สมหวัง ไปผจญางบ้านแฟนสาว ปรากฏว่าไม่มีใครเอาเรื่อง บอกว่า ฉางใหม่ไปก่อสร้างใหม่ได้ ว่าแล้วก็ช่วยกันตั้งหมู่บ้านสร้างยัง ฉางใหม่แทนอันเก่าทันที ท้ายที่สุด หนุ่มต้องมาร้องให้สารภาพผิด เห็นไม้ละ สังคมนี่ไม่มีการแก้แค้น ไม่มีการจองเวร

ถามว่า คนไทยอย่างเราจะอยู่อย่างอามิชได้ไหม อาจเป็นได้ในชนบทห่างไกลที่ยังไม่มีใครยึดเยียดความเจริญ ไปให้ถึง แต่ถ้าจะสร้างนิสัยให้เป็นอย่างอามิช จะต้องสร้างเจเนเนอเรชั่นใหม่ที่ล้างนิสัยในเรื่องวัตถุ นิยมและความเชื่อเดิมให้หมด ผู้เขียนเองยอมรับค่ะ ทั้งที่ชื่นชมและทึ่งในเอกลักษณ์ของชาวอามิช ที่ไม่มีใครเหมือน แต่อย่าถึงกับคิดว่าไม่มีไฟฟ้าใช้เลย แค่คิดว่าไม่มีทีวีดูรายการข่าวซีเอ็นเอ็น ของคุณ เทด เทอร์เนอร์ก็แทบจะใช้ชินแล้ว แต่...ในอนาคตมีดมนข้างหน้านี้ ถ้าหนี้ของประเทศยังไม่หมดไป และประเทศชาติจำเป็นต้องประหยัด อดออม การอยู่อย่างอามิชน่าจะช่วยให้

ถ้าต้องอยู่อย่างอามิช

วิเคราะห์กันทั้งที ก็ต้องเอาหลักรัฐศาสตร์มาจับ ไล่ไปตั้งแต่การปกครอง การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ดูซิว่าจะมีผลอะไร ทั้งดีและเสีย ในแง่ดี :

การปกครอง เดือดอกเลยใช่ไหมว่า ผู้ปกครองประเทศ จะสบายใจแค่นั้นที่พลเมืองไทยเป็นคนดี ปกครองแสนง่าย ไม่มีการรบราฆ่าฟัน แย่งกันเป็นใหญ่ ไม่ขโมย เพราะมีเงินมาก ๆ ก็ไม่รู้จะเอาไปทำอะไร ชื่อของฟุ่มเฟือยก็ไม่ได้ ตำรวจ มหาดไทย ไม่ต้องทำงานหนัก จะเพิ่มลด ยุบ เลิก กระทรวง ทบวง กรม หรือลดจำนวนข้าราชการของส่วนราชการต่าง ๆ ก็ทำได้ง่าย เช่น ขยายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยุบ เลิกกระทรวงอุตสาหกรรม คมนาคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงการต่างประเทศ การเมือง กับราชการประจำร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ไม่ขัดแย้งกัน เพื่อผลประโยชน์ ส่วนกลางกับท้องถิ่นทำงาน ด้วยกันสบายมาก อบต. อบจ. น่าจะมีบทบาทสำคัญในยุคนี้

เศรษฐกิจ แน่นนอนที่เศรษฐกิจจะต้องขึ้นกับผลิตผลทางเกษตรเป็นส่วนใหญ่ และมีความจำเป็น ต้องระดมกำลังคนและสัตว์ เพื่อเพิ่มผลผลิต ให้พอกินพอใช้โดยไม่ต้องซื้อจากต่างประเทศให้เสียอัตราแลกเปลี่ยน และไม่ต้องส่งออกด้วย กระทรวงเกษตรเห็นท่าจะเหนื่อยหน่อย เพราะไหนจะต้องฝึกอบรมคน ให้มีความรู้ด้านเกษตรพื้นบ้านเพิ่มเติมแล้ว ยังจะต้องจัดหาที่ดิน (ที่มีเหลือน้อยแล้ว) ให้เป็นที่ทำกิน ของเกษตรกรอีก

สังคม แทบจะไม่ต้องพูดถึงสภาพสังคมเลยว่าจะเพอร์เฟ็คแค่นั้น ในสังคมจะเต็มไปด้วยครอบครัวดี คนดี คนชั่วจะอยู่ไม่ได้ เพราะแม้แต่พูดจาโกหกหลอกลวงก็ยิ่งถูกรังเกียจ ไม่ให้นั่งโต๊ะกินข้าวด้วยความสงบสุขจะแผ่ไปทั่ว ชีวิตอะไรจะเรียบง่ายไม่มีทุกข์เลยขนาดนั้น!

ปัญหาที่ตามมาคงมีแน่นอน เห็นชัดๆ บางอาชีพต้องตกงาน เช่น วิศวกร สถาปนิก นักวิทยาศาสตร์ นักคอมพิวเตอร์ หรือแม้แต่ครูผู้มิวุฒิสูงถึงด็อกเตอร์ เพราะถ้าอยู่อย่างอามิช ต้องการความรู้สูงสุดแค่เกรด ๘ เท่านั้น ดีไซน์เนอร์ ช่างเพชร ช่างทอง หมดทางทำมาหากิน ต้องไปทำเฟอร์นิเจอร์แทน ธุรกิจหลายอย่างจะต้องเจ๊งไม่เป็นท่า เช่น ธุรกิจค้าอาวุธ คอมพิวเตอร์ โทรคมนาคม สื่อสาร เครื่องไฟฟ้า เสื้อผ้าแบรนด์เนม เพราะเป็นของฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ ไม่ใช่สิ่งพื้นฐานในการดำรงชีวิต ปัญหาที่จะตามมาอีกประการหนึ่งก็คือ รัฐจะหาที่เกษตรให้ทำกินเพียงพอหรือไม่ ชยะของฟุ่มเฟือย เช่น รถราคา ๒๐ ล้าน ซากตึกคอนกรีตที่ต้องทุบทิ้งเพื่อเอาที่มากปลูกผัก จะเอาไป ดัมพ์ที่ไหน เป็นต้น นอกจากนี้ การฝึกอบรมคนให้รู้วิธีการเกษตร และพัฒนาจิตใจให้ยึดมั่นในศาสนา และทำแต่ความดีก็เป็นงานเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการเช่นเดียวกัน

ก็ในเมื่อสังคม เศรษฐกิจ การเมืองตามแบบอามิช ดีออกอย่างนี้ ถ้าอีก ๕๐ ปีข้างหน้า ยังต้องก้มหน้าใช้หนี้ต่างชาติอยู่ล่ะก็.....เห็นทีจะต้องอยู่อย่างอามิชเสียแล้ว!

ดัดแปลงจาก The Gentle People : A Portrait of The Amish

เขียนโดย Donald M. Denlinger

ภาพประกอบโดย James A. Warner

ข้าราชการละทิ้งหน้าที่ราชการมีโทษสถานใด

สมพงษ์ วงศ์วิวัฒน์*

ข้าราชการไม่ว่าจะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการ ครู หรือข้าราชการประเภทอื่น ต้องมีหน้าที่ ปฏิบัติราชการ โดยอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไม่ได้ ผู้ใดละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการถือเป็นความผิดวินัยร้ายแรง ตามบทบัญญัติแห่งระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙๒ ซึ่งบัญญัติว่า

“การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกัน เป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความไม่ตั้งใจปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยร้ายแรง”

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการประเภทอื่นได้บัญญัติให้นำกฎหมายมาตรานี้ไปปรับใช้สำหรับข้าราชการประเภทนั้น ๆ ด้วย

ดังนั้น การลงโทษทางวินัยจึงเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน คือ ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ แล้วแต่กรณี

มาตรฐานที่กำหนดโทษในความผิดฐานละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการนี้ ก.พ. ได้กำหนดไว้ว่าในกรณีเป็นการละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการแต่กลับมาทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ราชการอีก ให้ลงโทษปลดออกจากราชการ แต่หากเป็นกรณีละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไปเลย โดยไม่กลับมาทำงานหรือปฏิบัติราชการอีก คณะรัฐมนตรีให้กำหนดโทษไล่ออกจากราชการสถานเดียว

เรื่องการละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการนี้ แม้จะมีกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้กำหนดโทษไว้สูงดังกล่าวก็ตาม แต่ก็มิวายมีข้าราชการถูกลงโทษในแต่ละปีอยู่จำนวนไม่น้อย เมื่อถูกกล่าวโทษก็เป็นเรื่องยากที่จะแก้ตัวให้พ้นโทษได้ โดยจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ ก็รับฟังไม่ได้ เนื่อง

* ที่ปรึกษาากฎหมาย สำนักงาน ก.พ.

จากผู้ที่ถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ ส่วนมากก็รับราชการมาคนละหลายปีแล้ว ย่อมทราบและตระหนักดีถึงโทษที่จะได้รับ

ตามสถิติที่รวบรวมได้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐

ปรากฏว่ามีข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการครู ซึ่งเป็นข้าราชการที่มีจำนวนมาก ได้ถูกลงโทษ ไล่ออกจากราชการฐานละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ดังนี้

ส่วนราชการ	ลงโทษไม่ร้ายแรง หรือรับทราบการลงโทษ	ลงโทษร้ายแรง		รวม
		เสนอ อ.ก.พ.แล้ว	รอเสนอ อ.ก.พ.	
กระทรวงเกษตรฯ	-	๘	๒๒	๓๐
กระทรวงคมนาคม	-	๙	-	๙
กระทรวงมหาดไทย	๗	๒๒	-	๒๙
-ข้าราชการตำรวจ	๒	๑๑	๑๓	๒๖
กระทรวงยุติธรรม	๕	๕	-	๑๐
กระทรวงสาธารณสุข	๑๘	๑๓	-	๓๑
กระทรวงอุตสาหกรรม	-	๕	-	๕
กระทรวงวิทยาศาสตร์	-	๒	-	๒
กระทรวงแรงงาน	-	๔	-	๔
กระทรวงการคลัง	-	๑๒	๑	๑๓
กระทรวงศึกษาธิการ	-	๒๖	-	๒๖
-ข้าราชการครู	-	-	-	๑๕๒
ก.พ.	อุทธรณ์ ๖ ยกอุทธรณ์			
			รวม	๓๓๗

จากสถิติจะเห็นได้ว่า ผู้ถูกไล่ออกหรือปลดออกจากราชการแล้วอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ มักจะถูกยกอุทธรณ์ เพราะฟังไม่ขึ้นแทบทั้งสิ้น เมื่อถูกลงโทษไล่ออกผลที่ตามมา ก็

คือไม่ได้รับบำนาญ ซึ่งย่อมได้รับความเดือดร้อนในการดำรงชีพและพาให้ครอบครัวพลอยได้รับความเดือดร้อนไปด้วย ต่างคนจึงพยายามยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.พ., ก.ตร. หรือ

ก.ค. แล้วแต่กรณี เพื่อลดหย่อนโทษหรือไม่ให้ถูกลงโทษ โดยยกข้ออ้างต่าง ๆ นานาสุดแล้วแต่จะสรรหากันมา เช่น

พ่อตาย แม่ยายป่วย
ช่วยเมียเลี้ยงลูก (อ่อน)
ถูกผู้บังคับบัญชากลั่นแกล้ง
แฉรั้งว่าเจ็บป่วย
ช่วยดูแลครอบครัว
ถูกส่งไปราชการแล้วหายไปเฉย ๆ
น้ำท่วมเดินทางไม่ได้

๑ ล ๑

เหตุผลซึ่งเป็นข้ออ้างในคำอุทธรณ์เหล่านี้ เมื่อได้รับฟังประกอบกับพยานหลักฐานต่าง ๆ แล้ว ท่านว่าเป็นเรื่องส่วนตัวเป็นการไม่อุทิศเวลาให้แก่ราชการและไม่มีเหตุผลอันสมควร กรณีจึงเป็นเรื่องที่ฟังไม่ขึ้นให้ยกอุทธรณ์ แม้แต่ข้ออ้างว่าเจ็บป่วย ซึ่งน่าจะเป็นเหตุผลที่พอจะรับฟังได้บ้างโดยอุตสาหไปหาใบรับรองแพทย์มาประกอบคำอุทธรณ์ด้วย โดยแพทย์ให้ความเห็นว่าเจ็บป่วยหนักต้องพักรักษาตัวเกิน ๑๕ วันบ้าง ๓๐ วันบ้างก็ตาม แต่เหตุไฉนเมื่อเจ็บป่วยหนักแพทย์จึงไม่แนะนำหรือส่งตัวไปเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล กรณีจึงเป็นการขัดแย้งกับความเป็นจริง และการทำใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาลเอกชนก็ไม่อาจเชื่อได้โดย

ปราศจากข้อสงสัย เป็นเหตุให้รับฟังไม่ได้ให้ยกอุทธรณ์

การนำเรื่องนี้มาบอกกล่าว สืบเนื่องจากมาตรา ๑๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๒๖ บัญญัติว่าการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการให้อุทธรณ์ต่อ ก.พ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง เมื่อ ก.พ. ได้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว ให้รายงานนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป ซึ่งได้ปรากฏว่ามีกรณีที่ข้าราชการถูกลงโทษในฐานะความผิดละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ ติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน เป็นจำนวนมากที่นายกรัฐมนตรี (นายชวน หลีกภัย) ต้องมีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ตามมติ ก.พ. หรือ ก.ตร. อันมีผลให้ผู้กระทำผิดต้อง ออกจากราชการ ซึ่งเป็นกรณีที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น และนายกรัฐมนตรีมีความห่วงใยผู้ถูก ลงโทษเหล่านั้นว่าจะได้รับความเดือดร้อน จึงมีบัญชาให้รวบรวมจำนวนข้าราชการที่ถูก ลงโทษในฐานะความผิดนี้ เผยแพร่ให้ข้าราชการได้ทราบโดยทั่วไป เพื่อมิให้ข้าราชการอื่น ๆ ประพฤติปฏิบัติจนเป็นเหตุให้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีเช่นเดียวกันกับเพื่อนข้าราชการที่ได้ถูกลงโทษไปแล้ว

นียบามพระราชธา: ตามนียบพระคัมภีร์ฎีกาและราชนียบติ

พระราชธาเป็นความขึ้นชมยินดีแห่งมหาชน

ปริปฺปนุณฺณํ ยถา จนนฺท์	เหล้ามนุชย์เห็นพระจันทรเต็มดวง
ทิกฺกุจฺจา หาสฺสนฺติ มานุสฺสา	ย้อมร่าเริงอันใด
เอวํ สพฺพพฺพนา นิจฺจํ	ชนทั้งปวงเห็นพระพักตร์แห่งพระราชธา
ตฺตฺสฺสนฺติ ราชฺธิโน มุขํ	ย้อมยินดีเหมือนจะนั้น
ตโร ทสฺสเสยฺย อตฺตทานํ	เหตุั้น พระราชธาผู้ตัดเทียมพระจันทร
จนนฺทสโม นราธิป	จึงทรงแสดงพระองค์เป็นนียบดี

(ราชนียบติ ข้อ ๔๔)

ลักษณะแห่งพระราชธา

อพฺพุทฺธํ โปทยิ อตฺถํ	พระราชธาพึงยังทวยราชฎีกาให้รู้ข้อความที่ยังไม่รู้
กนฺขํ เจตฺวา สพฺพุทฺธิ	และตัดความสงสัยด้วยผู้ที่รู้ดีทั้งหลาย
สมพฺพุทฺธา นิมนฺมิตา อสฺส	ความคิดซึ่งประดิษฐ์ขึ้นแล้ว
วิเลศฺ ทสฺสเสยฺย ฎุโป	พึงแสดงคุณวิเศษ แห่งความคิดนั้นๆ

(ราชนียบติ ข้อ ๔๕)

คุณสมบัติของพระราชธา

ปฺปนฺนฺวา พุทฺธิมา เจว	พระราชธาต้องเป็นผู้มีปรีชาและมีความรู้
นีนกถนวชฺชนํ	เว้นเสียได้ ซึ่งคำกล่าวของคนเลว
ทกฺโข ชโม สฺสุชฺช จ	ขยัน อดทน มีพระหฤทัยที่ตรง
ธมฺมิโก อนุสฺสยโก	ทรงธรรม ไม่มีความริษยา
สฺฏฺฐกฺโร สมพฺพนาทิ-	พระราชธาต้องทำด้วยดี เป็นผู้ก่อปรดีด้วยคุณ
สหายุตฺโต จ สติมา	มีสัมพันธมิตรเป็นต้น
ปรนาสชฺชนฺนา วิโร	มีสติ รู้จักยำย้าศึกให้พินาศ
ธิตีมา ชยวฑฺฒนา	องอาจ สามารถ มีพระปรีชา หนักแน่น
	ทรงรอบรู้ความเลื่อมและความเจริญ

(ราชนียบติ)

วัตรของพระเจ้าจักรพรรดิ ๔

๑. สสุสมโร ทรงเฉลียวฉลาดในพิชผลธัญญาหาร
๒. ปุริสเมโร ทรงเฉลียวฉลาดในบุรุษ (รู้จักเลือกใช้คน)
๓. สมมาปาไล มีพระอัจฉริยภาพ คุ้งบ่วงคล้องใจประชาชน
๔. วาจาเปยุย มีพระวาจาเป็นที่น่าเชื่อถือ

วัตรของพระเจ้าจักรพรรดิ ๔ (อีกนัยหนึ่ง)

๑. ทรงยึดเหนี่ยวน้ำใจไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ไว้ได้ด้วยสังคหวัตถุ ๔ ๖
๒. พวงใจที่เป็นเสี้ยนหนามแผ่นดิน ไม่เกิดขึ้นในพระราชอาณาจักร
๓. ทรงพระราชวิจารณ์ถึงความดีและความชั่ว ทรงชักจูงไพร่ฟ้าประชาราษฎร์
ทั่วแผ่นดินอันกว้างใหญ่ มีมหาสมุทรเป็นที่สุดให้ดำเนินตามรอย
๔. ทรงจัดการปกครอง ป้องกันพระราชอาณาจักรอย่างกวดขัน
ให้มีอารักขาทั้งภายในภายนอก

(อภฺจ. อจ และอภิธานปฺปทีปิกา)

พระราชพิงบำรุงพลเมืองเหมือนสัตว์ ๔

กจจปินญจ มจจฉานัน   กุกกุญญินญจ เรนุณัน
ปุตตโปไล ยถา โหติ   ตถา มจเจ สุราชัน

แม่เต่า แม่ปลา แม่ไก่ แม่โค เลี้ยงบุตรฉันใด
พระราชผู้ประเสริฐทั้งหลาย   พึงทำนุบำรุงพลเมืองฉันนั้นฯ
(ราชনীติ ข้อ ๑๕๑)

ควรอยู่ในที่พร้อมด้วยสิ่งทั้ง ๕

ธนิยะ ไครตรีโย ราชา   นที ไวทยุตตุ ปญจมะ
ปญจ ยตุร น วิทฺยุนเต   ตตุร วาสัน การเยตุระ

คนมีทรัพย์ พราหมณ์ผู้รู้ไตรเพท พระราชา แม่น้ำแพทย์
๕ อย่างนี้ไม่มีในที่ใด อย่างนี้ควรไปอยู่ในที่นั้นฯ
(จกณกยศตก น.๑๕)

ชิงรางวัล กับ จัดสรรอักษร

ตารางในหน้า ๙๓ มีสี่เหลี่ยมจัดสรรอยู่ ๕ ชุด ด้านทั้งสี่ของจัดสรรทุกชุดประกอบด้วยคำ ๔ คำ ต้องนำคำในตารางด้านล่าง (ทั้งหมด ๒๐ คำ) มาเติมลงในช่อง คำใดที่เลือกเติมไปแล้วให้ขีดทิ้งเพราะใช้เพียงครั้งเดียว แต่การที่จะเติมต้องทำตามกติกาดังนี้

สี่เหลี่ยมที่ ๑ : ไม่มีคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ต และ ร

สี่เหลี่ยมที่ ๒ : ไม่มีคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ท และ ร

สี่เหลี่ยมที่ ๓ : ไม่มีคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ก, ท และ ย

สี่เหลี่ยมที่ ๔ : ไม่มีคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ท และ ย

สี่เหลี่ยมที่ ๕ : ไม่มีคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ก และ ต

กดออก	ตกปาก	*ทวาร	ยกยอด	รกราก
*กระกร	ตกหล่น	ห้องแก่	ยอดแสง	รวนเร
ก่อกวน	ตาลอย	ห้องถอย	ยางสน	รสชาติ
*การเต	ติดบวก	*ทานมัย		*รองรัง
				*ระเด่น

หมายเหตุ

*กระกร : (กลอน) นายรัศมี

*ทานมัย : สำเร็จด้วยทาน

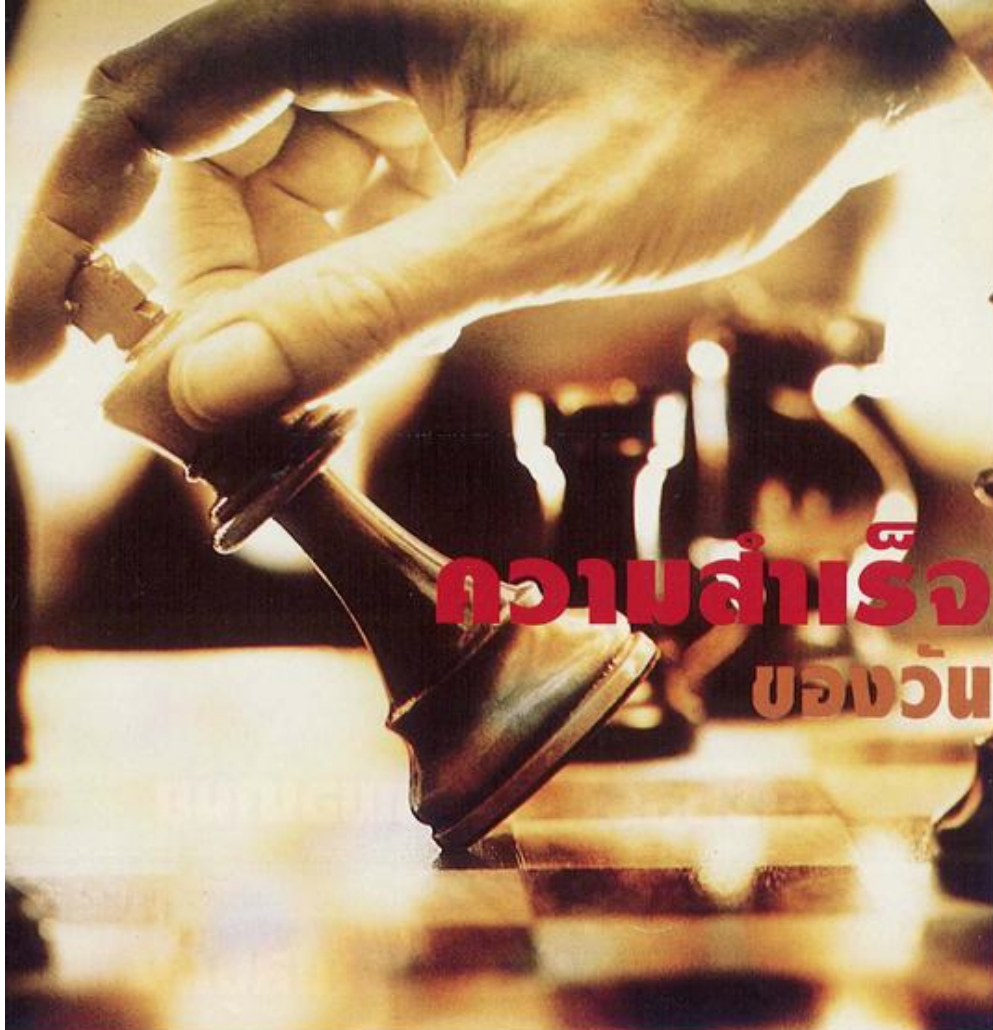
*การเต : กานดา

*รองรัง : มีไว้เพื่อขาดแคลน

*ทวาร : ด้านลูกศกาที่มี ๒ แด้ม

*ระเด่น : ไอรสหรือธิดาของกษัตริย์

เมืองใหญ่

ความสำเร็จ

ของวันนี้และวันหน้า

**เพราะรู้เวลา
แห่งการรุกและรับ**

ด้วยประสบการณ์และความสำเร็จตลอดระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา
วันนี้ NPC ในฐานะผู้นำแห่งอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของประเทศ
ได้ขยาย **ธุรกิจบริการที่ครบวงจร** ด้วยทีมงานที่มากประสบการณ์
และอุปกรณ์อันทันสมัยครบครัน

ศูนย์ธุรกิจบริการความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม (Safety & Environmental Service Center) สามารถให้บริการฝึกอบรมด้านการจัดการความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย บริการที่ปรึกษาและตรวจสอบระบบ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (ISO-14000) การบริการพิเศษ และ บริการเฉพาะกิจ เช่น การจัดซ่อมแผนฉุกเฉินในโรงงาน การจัดการล้าง พนักงานดับเพลิง พร้อมทั้งให้บริการเช่ายืมอุปกรณ์ดับเพลิง และ อุปกรณ์ความปลอดภัย บริการที่ปรึกษาด้านกฎหมาย และ งานบริการขอใบอนุญาตและสิทธิประโยชน์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในและนอกเขตอุตสาหกรรม

ด้วยวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และการขยายธุรกิจอย่างรู้จังหวะ รู้เวลา
เราเชื่อมั่นว่า เราและท่านจะก้าวสู่วันข้างหน้าอย่างมั่นคง

PETROCHEMICAL PLC.

NATIONAL

15th
Anniversary

บริษัท ปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)

ชั้น 32-35 อาคารชั้นทาวเวอร์ส บี
123 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. (02) 617-7800 แฟกซ์ (02) 617-7888
E-mail: npc@hq.npc.co.th